Murathan Mungan

Dağınık Yatak

Murathan Mungan
DAĞINIK YATAK

21 Nisan 1955 Istanbul doğumlu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü'nü bitirdi. Devlet Tiyatroları'nda ve Istanbul Şehir Tiyatroları'nda dramaturg olarak çalıştı.

İlkin çeşitli dergi ve gazetelerde yazıları ve şiirleriyle görünen yazarın ilk kitabı 1980'de yayımlanan *Mahmud ile Yezida*'dır. Daha çok şiirleri, hikâyeleri ve oyunlarıyla tanınan Murathan Mungan aynı zamanda radyo oyunu, film senaryosu ve şarkı sözü yazdı. Çeşitli alanlara dağılmış yirmi yıllık çalışmalarından yaptığı özel bir seçmeyi *Murathan '95*'te topladı. Şiirlerinden yapılan bir seçme Kürtçe'ye çevrildi: *Li Rojhilatê Dilê Min* ("Kalbimin Doğusunda"). Dünya edebiyatından resim konulu öyküleri bir araya getirdiği *Ressamın Sözleşmesi* adlı bir seçkisi yayımlandı.

Metis Yayınları, yazarın kitaplaştırdığı bütün çalışmalarının toplandığı külliyata bu kez üç senaryo ile devam ediyor.

Metis Yayınları
İpek Sokak 9, 80060 Beyoğlu, İstanbul

Metis Edebiyat Dizisi - 120
Dağınık Yatak, Murathan Mungan
© Murathan Mungan, 1996
© Metis Yayınları, 1996

Kitaptaki ürünlerin herhangi bir derleme ya da antolojide yer alması,
kasete okunması, oyunlaştırılması ya da filme alınması,
yabancı dile çevirisi ve her tür benzeri kullanımı
yazarın iznine bağlıdır.

Birinci Basım: Nisan 1997
Baskı Adedi: 3000

Yayın Yönetmeni: Müge Gürsoy Sökmen
Kapak Tasarımı: Mehmet Ulusel
Kapak Resmi: Huban Korman
Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık: Sedat Ateş

Film: Doruk Grafik
Kapak ve İç Baskı: Yaylacık Matbaacılık Ltd.
Cilt: Örnek Mücellithanesi

MURATHAN MUNGAN

DAĞINIK YATAK

METİS YAYINLARI

İçindekiler

Üç Kitap için Bir Önsöz, 7
"Dağınık Yatak" için Birkaç Söz, 13
Roman, 23
Senaryo, 55

Üç Kitap İçin Bir Önsöz

Söz konusu bu üç kitap, *Dört Kişilik Bahçe, Dağınık Yatak* ve *Başkasının Hayatı*'dır.

Bir zamanlar yazmış olduklarınızı, günün birinde nasıl bir araya getirirsiniz? Nasıl bir düzenleme yaparak okur karşısına çıkarırsınız? Sanırım yalnızca benim değil, farklı yazı türlerinde ürün vermiş, sanatın ve yazının çeşitli serüven kollarını denemiş, benzer kaygılar taşıyan birçok sanatçı için yakıcı önemde bir soru bu.

Farklı nedenlerle birçok kez dile getirdiğim, beni yakından izleyenlerinse, haklı olarak biraz sıkılmış olabilecekleri, kendim için seçtiğim bir "doğruyu", ne yazık ki burada bir kez daha yinelemek zorundayım: Benim için kitap, her zaman "mimari bir bütünlük", bir "proje tutarlılığı" demektir. Farklı da olsa parçaların aynı yapı içinde örtüşmesi, aynı çatı altında yan yana durabilmesi demektir. Birbirinden bağımsız birimler olan şiir, öykü, denemelerden oluşan kitapların da tıpkı bir roman gibi, kendi içinde bir "yapı bütünlüğü" göstermesi gerektirdiğini düşünürüm. Şiir ve öykü kitaplarımın "bütünleniş tarzı"nın, bu konudaki tutumumun canlı birer kanıtı olduğunu sanıyorum.

Bu yüzden de, farklı tarihlerde, farklı amaçlarla yazılmış, belki de gelişmenizin farklı aşamalarına karşılık düşen çeşitli yazıları ya da yapıtları bir araya getirirken, tek tek ya da bir tür dizi olarak sunarken, onların "aynı proje" içerisinde düşünülmesini sağlayacak; okur karşısına birlikte çıkmalarına tutarlı bir gerekçe kazandıracak bir bağlam ortaklığı kurmak gerekir, diye düşünürüm. Tahmin edersiniz ki, gazete ve dergi sayfalarında kalmış, çeşitli konularda yazılmış yazılarımı, –sağ olsunlar– meraklılarının bıktırıcı takiplerine karşın, bir araya getirmekte yıllardır bu yüzden güçlük çekmekteyim. Getirdiğimdeyse, benzer bir önsözü bir kez daha yazmam gerektiğini biliyor, bunu da hem size, hem kendime şimdiden duyuruyorum.

Yıllar önce yazılmış bu senaryoları okur karşısına çıkarmak söz konusu olduğunda, yine aynı sorunla karşı karşıya buldum kendimi ve benzer sıkıntılar çektim. Bu senaryolar, kitap olarak yayımlanmak düşüncesiyle yazılmamışlardı. Senaryo, elbette filme alınsın diye yazılan; doğası gereği, ancak filme çekildiğinde anlamlanan, yerini bulan bir tür. Okuma keyfini ise ne yazık ki, ancak meraklıları duyabiliyor. Meraklıların sayısını artıracak kadar da senaryo kitabı basılmıyor ülkemizde...

Bugüne değin üç film senaryosu ile birkaç film hikâyesi yazdım. "Boş zamanlarımda" hâlâ gizli gizli senaryo yazmaktaysam da, bunları ortalığa çıkarmamak konusunda kararlı görünüyorum. Film hikâyelerimin hiçbir senaryolaşmamışken; senaryolarının da ancak biri filme alındı: *Dağınık Yatak*.

Dört Kişilik Bahçe'nin, *Son Istanbul* adlı kitabımda yer alan öyküsünden bir ölçüde izi sürülebilirse de, senaryosu yine de bilinmiyordu.

Başkasının Hayatı ise hemen herkes için, her bakımdan tam bir bilinmeyendi. Bu kitapla birlikte görülmüş olacak.

Bu senaryolar, daha önce kitap haline getirilerek, ayrı tarihlerde teker teker de yayımlanabilirdi elbet. Salt yayımlamış olmak için yayımlamak istemedim onları. Bunca zaman sonra üçünü aynı anda okur karşısına çıkartırken, daha çok kendi yazılı tarihime ışık tutacak bir "külliyat" fikrinin öne çıkmasını, bunun vurgulanmasını istedim.

Senaryolarımın hiçbiri, bir yönetmenin ya da yapımcının isteği üzerine yazılmamıştır; hepsi de son derece kişisel bir biçimde, özgün hikâyelerini kendim kurarak kaleme aldığım çalışmalardır. *Dağınık Yatak* ve *Başkasının Hayatı*, daha yazılma aşamasındayken bazı yapımcılara önerilmiş, film olarak gerçekleştirilebilme olasılıkları için ilişki kurulmuştur yalnızca.

Bu üç kitabın, yazılış tarihlerine göre ilki olan *Dört Kişilik Bahçe*'nin içinde, senaryonun yanı sıra radyo oyunu ve öykü olarak yazılmış halleri de bulunuyor. Aynı malzemenin üç ayrı türde yazılmış olmasına ilişkin inceleme yazıları da, büyük ölçüde, bu kitapta bütününü kullanmadığım üniversite "master" tezimden alınmış bölümlerle çatıldı.

Dağınık Yatak'ın film olarak gerçekleştirilmesinden duyduğum düş kırıklığı sonrasında, kendimi yeniden ifade etme gereksinimiyle ya da yeterince anlaşılmamış olmanın burukluğuyla diyelim, senaryodan yola çıkan –özellikle Fransızların sıkça denediği ve adına "sine-

roman" dedikleri– bir çeşit roman olarak yazmaya karar verdim *Dağınık Yatak*'ı. Senaryodaki sahneleme düzenine ve sırasına bütünüyle sadık kalan, yalnızca o sahneleri biraz edebiyatlaştırarak, okur için daha okunabilir kılan, roman tadında bir kitap yapmayı amaçlamıştım. Gördüğünüz gibi, işin daha başındayken tamamlamaktan vazgeçtim; ama bu kitabı kotarırken, bu çalışmanın da bilinmesini, uygulamanın görülmesini istediğim için, yazdığım kadarını bir değişikliğe uğratmaksızın bu kitaba aldım. Merak etmeyenler bu bölümü olduğu gibi atlayabilirler.

Başkasının Hayatı ise yalnızca senaryo olarak yazıldı. Olası oyuncuları nedeniyle bir süre magazin basında adından söz ettirdi, gerçekleşmeyince de tamamıyla unutuldu gitti. Yalnız tıpkı *Dağınık Yatak*'da başıma geldiği gibi, *Başkasının Hayatı*'nın da bazı temel fikirlerine, kimi sahnelerine hemen o sezon çekilen bazı Türk filmlerinde rastladım.

Senaryo yazarlığımın ve sinema deneyimimin elle tutulur ilk ürünleri olan bu senaryolar, böylelikle işte şimdi üç kitap halinde bir araya gelerek ilk kez okura sunulmuş oluyorlar.

Bunca yıl sonra yazdığım film senaryolarını ayrı kitaplar halinde aynı anda basmak söz konusu olduğunda, okur karşısına çıkarmadan önce yeniden baktım onlara. Ufak tefek düzeltmeler dışında temel bir değişiklik yapmadım. Küçük oynamalar yapmak; kimi teknik açıklamaları, okuru bunaltıp sıkmaması için biraz daha açımlamak; yönetmenlerin ve oyuncuların "dikkatine özel" yazılmış kimi bilgilerin, meslekten olmayan okurlarca da alımlanmasını sağlamak için biraz ayrıntılandırmak gibi, "yeniden yazmak" kavramından çok , "yayına hazırlamak" kavramı kapsamına girebilecek önemsiz müdahalelerde bulundum. Bunun dışında yazıldıkları tarihlerin havasını, ikliminı, duygusunu korumaya çalıştım... Elbet, kendi yazarlığımın o zamanki havasını da... Bu senaryoların, dil ve anlatım özelliklerinin, amaçladığı atmosferin bütünüyle korunduğu bir tutumla; bugün için artık orada olduğum ve olmadığım bütün yanlarıyla okur karşısına çıkması gerektiğini düşündüm.

Bir diğer ve temel ortaklıkları da, bu senaryoların üçünün de, "kadın dünyasını" eksen almaları dolayısıyla, aralarında kendiliğinden oluşan tema ve tutum yakınlıklarıdır.

Senaryoların on küsur yıl önce yazılmış olduklarını bir kez daha anımsatmak istiyorum. Bu, onların modalarının geçmiş olduğuna ilişkin bir kaygıdan çok, daha sonraları başkalarınca denendiği için taze-

liğini yitirmiş kimi şeyleri öncelemiş olduklarına dikkat çekmek içindir. Alıcı hareketlerinde, bazı geçişlerde, hikâye bölümlemesinde, renkli filmin arasında serpme siyah-beyaz görüntüler kullanımında olduğu gibi, o zamanlar için bir ölçüde yeni sayılabilecek, sonraları ise sıkça denenmiş bir dolu şey var. Onları burada tek tek sıralamaktansa, bu noktanın hatırda tutulmasında yarar görüyorum.

Bir de *Dağınık Yatak* ile *Başkasının Hayatı* arasında, hikâye etme ve atmosfer kurma benzerliklerinin dışında, bazı teknik anlatım özellikleriyle de kurulmaya çalışılan özel bir akrabalık söz konusu... Örneğin, siyah-beyaz görüntü kullanılışı... Türk Sinemasının siyah-beyaz döneminden, renkli filme geçiş döneminde, o günün koşullarında maliyeti yüksek olduğu için ancak "büyük starlar" için yapılan "kısmen renkli" filmler vardır. Kısmen renkli olan bölümler de, "masal kipi" üzerine kurulu Yeşilçam Sineması geleneğine yakışır bir biçimde ve konunun gelişimine göre, çoğu kez ya büyük bir kavuşmanın, "vuslatın"; ya da büyük bir başarının gerçekleştiği, hasretle beklenen bir "yarın" duygusu üzerine kurulu, şarkı söylenen, dans edilen, cennet kadar mutlu rüya ya da hayal sahneleridir. Söz konusu bu iki senaryoda da, bunun tersi bir yöntemle, artık ulaşıldığı varsayılan bir yarından çocukluğa bakan geçmişe dönük bütün sahnelerde siyah-beyaz kullandım. *Dört Kişilik Bahçe*'ninse zaten bütünüyle siyah-beyaz çekilmesi gerektiğini düşünüyordum. Yine aynı biçimde, her iki filmin finalinin de, o ana dek sözleri hiç duyulmayan müziklerinin birdenbire "sözlenerek" filmin adını taşıyan kendi şarkılarıyla bitmesi gibi ortaklık duygularını güçlendirici benzerliklere başvurdum. Bu ve benzeri koşutluklar, büyük harf bir anlam kuşatması içermeyen, yalnızca dikkatli gözlerin bağlantı kurduğunda tadına varabileceği alçakgönüllü göndermeler niteliğindedir.

Özellikle *Dağınık Yatak* ve *Başkasının Hayatı*'nda Yeşilçam sinemasının diyalog geleneğine uygun bir konuşma düzenini, amaçlı bir biçimde, kimi zaman melodrama içkin olarak, kimi zaman melodramaşırı bir öge olarak yeniden kurmaya çalıştım. *Başkasının Hayatı*'nda ise bunun bir oyun olduğunu apaçık belli ettim.

Sonra senaryo yazmaya ara verdim. Beni mutlu etmeyen deneyimlerimin; olaylara ve insanlara ilişkin hayal kırıklıklarımın sonucunda, sinemaya duyduğum kişisel kırgınlıktan ötürü değildi bu yalnızca; aynı zamanda Türk Sinemasının içine düştüğü çıkmaz da bunda rol oynadı. Benim gibi birçok kişiyi kendinden uzaklaştırdı.

Şimdi, kafamda yüzlerce film hikâyesi, *Pentimento ya da Pişman-*

lık Yasası; Kedi Gözü; Ay, At ve Kadın ; Akşamüstü, Parkta gibi bugün bile gözümü arkada bırakan yarım kalmış birçok senaryo taslağı, günün birinde kendim çekmeyi düşündüğüm, çok ağır ilerleyen ama sinemada bütünüyle yeni bir gramer kullanmayı amaçladığım, bazı sahneleri yazılmış bir-iki senaryo ile avare dolaşıp duruyorum. Bunlardan birinin adını *Metal* adlı kitabımda yer alan *Kutres* adlı şiirimde bir dize olarak fısıldamıştım: *Taşlar Kumaşlar*...belki bir büyü yerine geçmiştir bu ve günün birinde gerçekleşir; Kim bilir, belki ben de böylelikle, içimde bir yenilik duygusu, ağzımda buruk bir tat bırakan sinema serüvenime, yepyeni bir noktadan yeniden başlayabilirim.

Eylül 1995

"Dağınık Yatak" İçin Birkaç Söz

Dağınık Yatak'ın birkaç kaynağı var: İlki, yazarlığımın vazgeçilmez kaynağı olan hayat. Yaşadıklarım, tanıklıklarım, gözlemlerimle biriktirdiğim hayat. Çevresinde sürekli gezindiğim temel izleklerimi taşıyan yüzüyle bana kendini gösteren hayat... Aşk ve ihanet, seks ve intikam, seçmek ve seçilmek üzerine söylenebilecek sözlerimin alanı... Sonra gördüklerim, bildiklerim, duyduklarım ve okuduklarımdan yaptığım yazılı hayat. Sonrası, yüzlerce yıl surete ve söylentilere âşık olmuş toplumsal bir gelenekte, "Dünya Güzeli Züleyha" suretinde cisimleşen "geleneksel ikon"a günümüzde geçen bir hikâye çerçevesinde bir karşılık arayışı belki... "Benli Meryem" gibi bir karakteri yazarken, 1980'li yılların Müjde Ar'ının Türk Sineması'ndaki ikonografik değerinin buna uygun düştüğü kanısındaydım. Hem bir biçimde Yeşilçam Sineması'nın izini sürmek, hem biraz "Venedik'te Ölüm", biraz Tennessee Williams dünyası, dışavurumcu yanıyla Fassbinder'yen bir yaklaşımla, melodramın temel malzemesine belli bir uzak açıdan, mesafeli bir yaklaşım öneren ve melodramı, "melodram-aşırı" ögelerle kullanan bir tür karşı-melodram yazmak istiyordum. Kimi temel motifleriyle Yeşilçam geleneğini yeni bir düzlemde sarmal olarak sürdürürken, klasik Amerikan draması'nın temel değerlerini de kullanan, ama bütün bunlardan başka bir dil ve bağlam kurmayı amaçlayan, kendi kişisel izleklerimin yer aldığı bir "dramatik yapı" inşası derdindeydim. Bütün bunları ne kadar başarabildiğim ayrı bir konu, çünkü böyle bir girişim, kâğıt üzerindeki inşa kadar, peliküle aktarma başarısıyla da doğrudan ilgilidir; dahası bu kadar kişisel bir "optik"in, bir başka göz tarafından peliküle aktarılması, uygulamada her zaman ciddi sorunlar yaratır; belki de en doğrusu, kendimin filme çekmesiydi.

Farklı dil arayışları ve farklı üsluplardan tutarlı ve bütünlüklü bir yapı kurmak, daha önce başkalarının açtığı yolların kolaylığından gitmeye benzemiyor elbet,

her yenilik arayışının sağladığı özgürlükten çok daha büyük güçlükler ve engeller çıkardığı da bir gerçek. Amaçladığınızı başarmanın garantisini vermediği gibi, işinizi büsbütün zorlaştırıyor da... "Romantizm" ile "Dekadans" arasındaki kaçınılmaz ve zorunlu gördüğüm ilişkiye imkân tanıyacak melodram-aşırı bir hikâye peşindeydim. İlk bakışta inanılması güç bir durumdan yola çıkmak istiyordum. Aşk, bütün yazdıklarımda kişisel olduğu kadar, toplumsal bir olgudur. Bu sefer de öyle olacaktı elbet. Yoksulluk ve sıkıntı çekmiş, alt sınıftan gelerek yükselmiş, sonrasında hep zengin ve ünlü adamların metresi olarak lüks ve sefahat içinde yaşamış, bu aykırı konumuyla sosyeteye bile girmeyi başarmış, "Benli Meryem" adıyla "maruf", orta yaşlı bir kadının, günün birinde bir restoranda komi olarak çalışan, bir melek kadar saf ve temiz bir varoş çocuğuna delice tutulmasıyla başlayan bir serüvenin bütün dengeleri altüst eden hikâyesinin ardına takıldım. Bu haliyle önümde, doğru ve inandırıcı bir biçimde gerekçelendirilmesi gereken, hem sınıfsal, hem psikolojik bir zemin açılmış oluyordu. Nasıl bir dil ve atmosfer kurarsam kurayım, hangi bağlamda ele alırsam alayım, bütün yazdıklarımda sınıfsal ve psikolojik bir tutarlılık sağlamaya çalışırım. Benim için, bir tür gizli "gerçekçilik"tir bu. Gerçekdışı görünen durumlar, bana bu olanağı çok daha iyi sağlar.

Dağınık Yatak, ilk bakışta malzeme fazlasıyla dikkat çeker. Türk Sineması için alışılagelmiş film süresini hayli aşan bir uzunluktadır. Türk Sineması, yıllarca bir buçuk saati geçmeyen filmlerin kapanına sıkışıp kalmıştı; ne anlatırsanız anlatın, hikâyenizi, bu süre içinde tamamlamak durumundaydınız. *Dağınık Yatak*'ı yazarken, bir yandan da, kendiliğinden kalıplaşmış bu kuralın zorlanması gerektiği kanısındaydım. Bir filmin süresini, dışarıdan verilmiş böyle bir değişmez kuralın değil, kendi malzemesinin belirlemesi gerektiğini düşünüyordum. Gene de, elimi bunca geniş tutmamda, bir ölçüde deneyimsizliğimin getirdiği savurganlığın yanı sıra, Yeşilçam'a açılmayı amaçlayan ilk büyük senaryom olmasının getirdiği heyecanın da payı vardı elbet; ama asıl önemlisi, farklı kollardan aynı anda akan irili ufaklı hikâyelerin toplamından ortaya çıkarmak istediğim bir "büyük resim"le ilgiliydi. Bir de, süresi ne olursa olsun, omurgası sağlam çatılmış olması kaydıyla, bir senaryoda, malzeme fazlasını bir yığıntı olarak değil, yönetmene tanınan bir şans olarak görüyordum. Çünkü, her zaman için, çekim aşamasında yapılacak olan sağlam bir dramaturjik çalışmayla, budamalar, kısaltmalar ve yer değiştirmelerle, çeşitli sahne-

lerden yapılma tercihler toplamını, bütünlük, tutarlılık, süreklilik esası üzerinde aynı iskelette yeniden yapılandırmak mümkündür. Bu bilginin güveninde, kurduğum "dramatik yapının" sağlamlığına olan inancıma yaslanarak, fazla sahne yazmaktan korkmamış olsam gerek.

Yanılmıyorsam, üç yıllık bir zamana yayıldı senaryonun yazılması. Senaryodaki birçok sahneyi defalarca yazmak durumunda kaldım. Anlatmak istediğim, yalnızca ünlü sosyete fahişesi Meryem ile melek yüzlü, komi İsmail'in "imkânsız aşk"ı değil, aynı zamanda insanların dil, din, ırk ve cinsiyet esası üzerinde bölündüğü "sınıflı toplumda" aşkın ne olduğuydu... Bu anlamda, *Dağınık Yatak*, aşk kadar, sınıftan da söz eder. Yeşilçam geleneği içinde, o güne değin yapılan bütün filmlerde, burjuva sınıfının yoz değerlerine karşı, yoksul halkın saf ve temiz aşkı karşılık gösterilirken, *Dağınık Yatak*, paranın yalnızca "burjuvaları" değil, bütün sınıfları kirlettiğini söyler. Satılabilir ve satın alınabilir bir "meta" olarak aşkın da, seksin de bütün imkânları, aynı güneşin altındaki paranın gölgesinde bütün sınıflar için aynı değer kaybına uğrar. Paranın dolaşımında olan bir toplumun bütün kesimleri az ya da çok bu kirlilikten payını alır. Bu yanıyla kara bir filmdir *Dağınık Yatak*. İnançsız değildir, ama aşk kadar, sınıf gerçeğine de inanır. Dikkat edilecek olursa, Meryem ile İsmail'in ilişkisinin çevresinde, farklı kesimlerden, farklı insanların irili ufaklı hikâyeleriyle bir "büyük resme" çalışırken, hep bunun diğer yansımalarını, izdüşümlerini gösterme gayretindedir. Genç/yaşlı, zengin/yoksul, eşcinsel/karşıcinsel olsun, süreç herkes için aynı olmasa da benzer çalışmaktadır. Senaryo, kimsenin tek başına, haklı ya da haksız olmadığı, herkesin birbirinin çaresizliğini sömürdüğü bir ilişkiler ağının haritasını çizmeye çalışırken, giderek Türkiye'nin de dışına taşar. Örneğin, Sahne-99'da yer alan Taksim Meydanı'ndaki, İstanbul'a yeni gelmiş Anadolulu delikanlılara göz süzen yaşlı Amerikalı kadınların "satın alan" kimliği, Sahne-187'deki, Side'de parasız kalan turistlerle pazarlık eden Türk köylüsünün "satın alan" kimliğiyle dengelenir. Kaba bir algılamayla, millet ya da emperyalizm sorunu olarak anlaşılabilecek bir şeyi, yeniden sınıf düzlemine çeker. İster sağ, ister sol yorumlarıyla olsun "egemen ahlak anlayışı", cinselliğin bizatihi kendisini ya da yalnızca burjuvaların cinselliğini bir "yozlaşma" diye nitelendirmeyi seçerken, *Dağınık Yatak* daha kuşatıcı bir bakış amaçlar. Beyoğlu'nda bir birahanede geçen Sahne-98'de, köşeyi dönmek için, Karaköy'de karı çalıştırmanın mı, yoksa düpedüz orada bir ev sahibi olmanın mı daha kazançlı olduğunu tartışan "temiz mahal-

le" delikanlılarının muhabbeti; Sahne-101'de Talip Bey'i düzdükten sonra evinden bir şeyler yürüten varoş delikanlıların, "Ev soymadık ki, ibne soyduk!" diyerek yaptıkları şeyin hırsızlık olmadığını düşünmeleri, Sahne-118'de, Taksim Meydanı'nda, çoğunluğunu doğulu gençlerin oluşturduğu erkeklerin, "seks pazarı" içindeki varlığı, bütün cephelere yayılmış çelişkilere dikkat çekmeyi amaçlar. Memleketinde namus uğruna hapis yapan birçok doğulu delikanlı, şimdi Taksim Meydanı'nda ya pezevenklik yapmakta, ya kendini satmaktadır. Tiraje, Gönül, Ayten, Ferruh ve Mükremin gibi zengin sınıfı temsil eden figürlerle hem bir karşıtlık, hem bir bütünlük oluştururlar. Senaryodaki bu ve benzeri bütün yan karakterler, saklı ya da açık olarak yer alan hikâyeleriyle, hem bu büyük resme çalışırlar, hem filmin ana gövdesi olan Meryem ile İsmail ilişkisinin gelişim çizgisini beslerler. Senaryo, kendine seçtiği dil ve yapı gereği, Meryem'in ve İsmail'in gelişimini, yalnızca onların birebir hikâyeleri yoluyla anlatmaz, aynı zamanda onları çevreleyen dünyada yer alan bu çeşit yan olaycıklar ve yan hikâyeciklerle tutarlı ve bütünlüklü bir örüntü kurarak yaratmaya çalıştığı mozayikle göstermeye çalışır. Bu yanıyla, "anlatıcı ögeler" kadar, "kurucu ögelerle" de yapısını çatan; bir hikâye kadar, bir atmosfer, bir doku da kurmaya çalışan bir tutum izler. Olayların gelişimini, salt "tahkiye eden", anlatımcı bir hikâye yoluyla değil, kimi sahnelerin yan yana dizilmeleriyle ortaya çıkan bir üst-anlatının yardımıyla ışıklandırır. Bu anlamda sahnelerin yan yana dizilmesinde yalnızca hikâyenin gelişimi sağlayan bir yatay kronolojik eğri değil, aynı zamanda bir üst anlam çizgisi yaratmak amaçlanmış ve gözetilmiştir. Senaryonun sahne yazma mantığı büyük ölçüde bunun üzerine kuruludur. Bunlar, hem yatay olarak olayların gidişini yönlendirmede, hem dikey olarak kişilerin ruhsal gelişimini inandırıcı ve tutarlı kılmada, "nedensellik ilkesine" dayandırılmaya çalışılmış sahnelerdir. Birkaç örnekle söyleyecek olursak: Daha en başta, senaryonun, Salih Rıza Bey'in intiharıyla başlaması elbette nedensiz değildir. Böylelikle, hem Meryem efsanesine görkemli bir zamanlama yapmak mümkün olmaktadır, hem de Meryem'i çocukluğuna, babasına geri çekecek olan bu ölüm, sonraki gelişimine de bilinçaltı bir nedensellik kazandırmaktadır. Meryem'in mezarlıktan dönüşünde sevişmesi boşuna değildir. Ölüm ile hayatın çekişmesi kendinden bağımsız olarak hayatına yerleşmiştir bir kez. Filmin başındaki, aşk masalları ile rivayet toplumu oluşumuz arasındaki ilişkiye yer veren, farklı kesimlerden kişilerin tepkilerini yansıtan birbirinden bağımsız sahnelerin varlığını da, Salih Rıza Bey'in intiharı sağlar bize. Salih Rı-

za Bey, karısı, Ferruh'un babası, ya da senaryonun başlarında Sahne-21'de yer alan güngörmüş iki eski Beyoğlu yaşlısının varlığıyla aşkın ve kimi değerlerin, geçmişte nasıl yaşandığı üzerine de bir karşıtlık ilişkisi kurulmuş olur.

Salih Rıza Bey'in karısıyla, Ferruh'un karısının Meryem'in apartman aralığındaki karşılaşma sahnesi de (Sahne-92), iki ayrı devrin iki kadınının benzer bir durumda tepkilerini karşılaştırma fırsatı sunar bize.

Bütün buyurgan kişiliğine karşın, kendini, "Osmanlı" diye nitelendiren Ferruh'un babasının, "aşka ve muhabbete olan hörmeti", diğer duygularının önüne geçer ve oğluna, "Meryem'le bir ilişkisi olmadığını" söylemek ihtiyacı duyar. Bütün bu sahneler yardımıyla, aşk ve cinsellik olgusunun çevresinde yalnızca sınıflar değil, aynı zamanda eski ve yeni değerler de karşı karşıya getirilmiş olur.

Filmin ilk yarısı daha çok Meryem efsanesi üzerine kuruludur. Meryem'in güçlü, gözüpek ve kararlı kişiliğinin gösterildiği sahnelere yer verilir. Pera Palas'taki davet (Sahne-23), Ferruh'un, babasıyla görüştüğünün gecesi Meryem'i habersizce ziyareti (Sahne-58), Garden-Party (Sahne-80), Meryem'in, Ferruh'un Yönetim Kurulu toplantısını basıp onu küçük düşürmesi gibi (Sahne-139), güçlü ve sürprizli kişiliğini öne çıkaran sahnelerle, Meryem'i bir tür "modern efsane" yapan yanları ışıklandırılmaya çalışılır. Meryem'in Ferruh'a artık ayrılmak istediğini söylediği sahneler (Sahne-121 ve sonrası), eski Türk filmleri tadında hüzünlü ve pastel görüntüler, duyarlı planlar içerirken, terk edilmeyi sindiremeyen Ferruh'un bir süre sonra, Meryem evde yokken evini basıp, zamanında armağan ettiği mücevherleri geri almasından (Sahne-136) sonra, karşılık olarak Meryem'in de, Yönetim Kurulu ile toplantıdayken Ferruh'un işyerini basması ve onu, herkesin gözü önünde küçük düşürmesi (Sahne-139), aynı zamanda dramaturjik olarak filmin ikinci yarısı için, Ferruh'un tamamıyla ortadan çekilmesine yardım eder. Ard arda gelen bu sahnelerde yatay olarak olaylar gelişirken, bu olayların içinde yer alış biçimleri de kişileri tanımamıza ve tavır alış, tutum ve tepkilerine bakarak onları birbirleriyle karşılaştırmamıza ve konumlamamıza yardım eder. Nitekim, karşılıklı olarak gerçekleştirilen bu iki baskın sahnesi, o ana kadar kurulmuş bütün dengeleri altüst ederken, aynı zamanda bu sahnelerde, hem Meryem'in kişiliğinin gözükara yanıyla karşılaşır, hem de Ferruh'un da göründüğü kadar "şık ve zarif bir burjuva" olmadığını anlarız; Dolayısıyla, Ferruh ile

babası arasındaki, hatta iki devir arasındaki karşıtlığa bir kez daha dikkat çekilirken; babasının zamana niye ayak uyduramadığının da, Ferruh'un nasıl ayakta kalabildiğinin de saklı bir açıklamasını barındırır.

Meryem'i merkez alacak olursak, genel hikâye içinde yer alan kimi figürlerle Meryem arasındaki ilişki, hep bir "karşıtlıklar ve benzerlikler" esası üzerine kurularak, Meryem'in diğer olasılıklarla yüzleştirilmesi konumlandırılmıştır. Meryem-Ceylan Savul, Meryem-Sabahat, Meryem-Tiraje dengeleri hep bu hat üzerinde gidip gelmektedir. Bu durum, belli ki, zamanında Meryem kadar güzel ve alımlı bir kadın olduğu halde bir "Benli Meryem" olamamış Sabahat tarafından, Sahne-84'te bir içki evinde açık olarak ifade edilir: "Sevseydin Benli Meryem olur muydun, a kızım? Olabilir miydin? Benim gibi kırık dökük bir kadın oluverirdin."

Aynı tutumu, İsmail'in diğer figürlerle ilişkilendirilmesinde de gözlemek mümkündür. Bazı sahneler, İsmail'in çalıştığı restorandaki diğer komi ve garsonlarla ayrılığının, mahalle arkadaşlarıyla olan farklılığının altını çizer. Varoş delikanlılarının bir töreye dönüştürdükleri sürekli toplu olarak gezmeleri gereği, Eşcinsel Talip Bey'in evine yaptıkları ziyarete, İsmail, onları da Meryem'in evine götürerek karşılık verir. Bu aynı zamanda onlara bir yanıttır. İsmail'le Ömer arasında bir karşıtlık ilişkisi kurulurken, birbirlerini zengin sanarak kafeslemeye çalışan İsmail'le Filiz arasında da bir benzerlik ilişkisi kurulur.

Meryem ile İsmail arasındaki ilişkinin temel dramatik gelişim eğrisi, bir tür makas esası üzerine kuruludur. Meryem ile İsmail, iki ayrı kalkış noktasından hareket eder, bir yerde yolları kesişir, sonra ayrılarak yeniden karşı yönlere doğru devam ederler. Meryem, İsmail'le yeniden masumiyetini ve ergenliğini kazanacağını umarken, varoş çocuğu ergen İsmail, hızla büyür ve kirlenir. Nitekim senaryonun sonunda Meryem'in, kendi yüzünden söküp, İsmail'in yüzüne yapıştırarak devrettiği, kendine "namını" veren ünlü "ben"idir. Ne Meryem'in yeniden masumiyetini kazanması, ne İsmail'in masumiyetini koruması, "sınıf bilgisi"nin "hayat bilgisi" sanıldığı, "masumiyetin" de, "olgunlaşmanın" da, "büyümenin" de bunca anlam ve içerik kaybına uğradığı bir toplumda kolay değildir. Bütün bunların yanı sıra, Meryem, İsmail'le arasındaki deneyim ve kuşak farkının, su yüzüne çıkmaya başladığını anlar.

İlişkilerinin başlangıcındaki Sahne-117'de Meryem'in "İleride ne yapmak istiyorsun?" sorusunu, ufku "garson olmaktan" ötesine yetmediği için, "Garson olmak istiyorum," diye yanıtlayan komi İsmail, ikinci yarıda, Side'de geçen Sahne-194'te, "Bizim sonumuz ne olacak?" diye

sorduğu Meryem'e "Ben bu hayatı tanımıyordum. Ama şimdi tanıyorum. Yeniden oralara dönüp bulaşık yıkamak ağrıma gider," diyecektir.

Hikâyedeki varlığı, bir çeşit "Anlatıcı-Kötü Adam" olan jigolo Ömer, İsmail'i, "gerçek dünyayla" baş etmesini kolaylaştıracağına inandığı kendi değerlerine çekmeye çalışırken, olayların yönünün değişmesine de neden olur. İsmail'i, Sideli Güzel Hasan'ın çalıştığı kır kahvesine götürmesi (Sahne-166), Roma harabelerinin önündeki köylü ile turistlerin pazarlığına tanık etmesi (Sahne-187), tanıştırdığı zengin kızlarla onu bir "gelecek avına" çıkarmaya çalışması (Sahne-175), hep bu yüzdendir. Ömer ve Sideli Güzel Hasan'dan sonra, dondurmacının yanında çalışan arkadaşına rastlamasıyla, İsmail'in önünde seçenek oluşturan örnekler çoğalır.

Senaryonun başlarında Meryem, Salih Rıza Bey'in ölümüyle birlikte sürekli babasının evden kaçışı ve ölümüyle ilgili olarak, gözlerinin önünde canlanan geçmişin serpintilerine uğrar, oysa ikinci yarıda, İsmail'le ilişkisinin pürüzlenmeye başlamasıyla birlikte, bu kez karabasanlar görmeye başlar. Geçmişin görüntüleri, yerini geleceğin kabuslarına bırakır. Filmin ilk yarısı çağrışım serpintileriyle, son yarısı da rüyalarla bütünler Meryem'in iç dünyasını. Meryem, gerçeklikle hep rüyalarda yüzleşir. Kendisini açık denizin ortasında ölümle pençeleşirken gördüğü karabasan sahnesini (Sahne-180) açıklayan şu sözler, hem Meryem'in davranışlarını yönlendirmedeki sezgi ve bilinçaltı payına, hem de filmin sonuna işaret eder: "Meryem için de, seyirci için de, burada en önemli şey, İsmail'in yüzündeki o hiç tanıdık olmayan kötücül ve karanlık ifadedir. Meryem onunla bir rüyada tanışır."

Senaryoda birçok unsur, simgesel bir vurguyla, birer dramatik değer olarak kullanılmıştır. Örneğin, su ve ateş gibi. Meryem'in, ismail'i ilk gördüğü restorandaki sahnede (Sahne-87), Ferruh'un çakmağı çakmayınca, İsmail, Meryem'in cigarasını kibritle yakar; kibrit çöpünü çocuğun elinden alıp, kül tablasının yanına koyan Meryem, "Bir şey yanacaksa sonuna kadar yanmalı," der. Bir bakıma anahtar cümlelerden biridir bu. Meryem'in bundan sonrasını söyler. Aynı biçimde, ikinci yarıda Side'de ilişkilerinin pürüzlendiği dönemde, bir gece yarısı sandalla denizin ortasındayken (Sahne-194), bu kez İsmail, çakmağı çakmadığı için, Meryem'in cigarasını yakamaz; ertesi gün, kibrit almaya girdiği bakkalın (Sahne-196) duvarında ise, filmin başında gördüğümüz "Dünya Güzeli Züleyha" suretinin levhası karşımıza çıkar. Ancak bu kez, camı çatlamış, kırık cam çizgileri bütün yüzeye dağıl-

mıştır. Bütün bunlar, olayların gelişimine, yazgının karanlık birer işareti gibi, dramatik noktalama işaretleri olarak serpiştirilmiştir. Bir tür ima değeri taşırlar. Nitekim İsmail, bakkaldan çıktığında (Sahne-197), ansızın Tiraje ile karşılaşırlar. Sonun başlangıcıdır bu. Bütün bu rastlantı gibi görünen küçük olaylar, aslında gizli ilmekler gibi yazgıyı ören işaretler olarak kullanılmıştır. Nitekim, senaryonun son bölümünde (Sahne- 217), Meryem ile Tiraje arasında kaldığını anlayan İsmail'in, Meryem'in ardından gidip gitmemekte tereddüt etmesi üzerine, Tiraje, onu durdurmak amacıyla, cigara çıkararak yakmasını bekler. Böylelikle, gene çakmak ve ateş dramatik bir değer yüklenirken, bu sekans, ateşle, ama film, Side'yi terk eden Meryem'in şehirlerarası yola çıktığında başlayan yağmurla, yani suyla biter.

Sahne-61'de Terzi Madam Sera, Meryem'e, "Biliyorsun senin için ne derler? Hep kırmızı ve siyah giyer, derler. Ölüm ve ateş rengidir," der. Ateş gibi, su da maksatlı bir biçimde kullanılmıştır. Sahne- 23-24-25-26- 27'de mezarlık bahçevanının süzgecinden, duş başlığına, yeniden süzgece geçilirken, su hep bir dramatik unsur olarak, sahneler arasında bağlantı sağlar. Su, kimi zaman Benli Meryem'i maskesinden soyan (Sahne-24), kimi zaman bir başlangıç duygusuyla geçmişinden arındıran (Sahne- 126) bir unsur olarak yer alır. Ferruh'la, Meryem'in, Salih Rıza Bey'in mezarını ziyaretten dönüşleri sırasında yağmur başlar. Bir sonraki sahnenin ses taşması olarak duyduğumuz sevişme solumaları, bu görüntülerin ve yağmur sesinin üzerine biner. Aynı biçimde Meryem'in Ferruh'dan ayrıldığı sahne de (Sahne- 125) yağmurun başlamasıyla noktalanır. Böylelikle yağmurla açılan "daire", yağmurla kapanır. Hemen ardından evine çıkan Meryem'i, duşun altında uzun uzun yıkanırken görürüz. (Sahne-126). Su ve ateşin, senaryo içinde simge-değer'le yüklenerek birer noktalama işareti gibi kullanıldığını örnekleyen bu sahneler, senaryonun bir tür kat yerleridir. Senaryoda, bazı sahnelerin açıklamalarında göreceğiniz gibi, bazen ayna gibi kimi unsurlarla, bazen sahne düzenlemeleri benzerlikleri ya da anıştırma amaçlı çerçevelemelerle bu tür kat yerleri amaçlanmıştır.

Meryem'le, ilk kez, Salih Rıza Bey'in intiharı sırasında, yatağında uyurken karşılaştığımızda, yüzünü bile görmeyiz, yatağa dağılmış saçlarını görürüz yalnızca. Bu sahneden sonraki sahneler, herkesin Meryem'den söz ettiği, ama kendinin hiç görünmediği, efsanesini büyüten sahnelerdir. Hakkında söylenenler, merakımızı ve ilgimizi artırır; çağrılı olduğu Pera Palas'taki davete gelip gelmeyeceğiyle merak tırman-

dırılır ve sonra görkemli bir biçimde salona girişiyle, nihayet onu görmüş, tanımış oluruz. Bu sahne, hakkında duyduklarımızla, kendisini karşılaştırma fırsatı sunar bize. Yarattığınız beklentiden ötürü, sunacağınız "ikon"un, efsanesine uygun düşmesini zorunlu kılan bir sahnedir bu. Bir sonraki sekansın ilk sahnesi ise senaryoda şöyle anlatılır: "Sudan yapışmış saçlar. Pera Palas'ta yaşanmış bir geceden sonra, dün akşamki görkemli kadın, şimdi duşun altında maskesinden yıkanmaktadır. Şimdi herhangi bir kadındır yalnızca." Bu sahnelerin bu biçimde sıralanması elbette amaçlıdır. Yalnızca "söylenenler" ya da "anlatılanlarla" değil, sahnelerin "kurgusuyla" da bir "anlam" üretmeye yöneliktir.

İsmail ile Tiraje'nin ilk karşılaştıkları sahne de, bu açıdan anlamlıdır. İsmail'in diğer çocuklar tarafından aşağılanarak aralarından kovulmasından sonra (Sahne-191), koşarak, kendince bir kader ortaklığı kurduğu Sideli Güzel Hasan'ın çalıştığı tenha kır kahvesine sığınması (Sahne-193), gözlerden uzak sandığı bir masaya kapanıp ağladığı sırada, Tiraje'nin onu görmesi, hep belli bir amaçla hesaplanmış sahnelerdir. İsmail, Tiraje'yle en zayıf anında tanışır, Meryem'e bile göstermediği gözyaşlarını Tiraje görmüştür. İsmail, Neslihan'ın ya da Filiz'in ardından giderken, ya da Tiraje'nin ısrarları karşısında kararsızlık çekerken, Meryem'e ihanet etmekten çok, gençliğinin hikâyelerini yaşamaya çalışır. Meryem, belki de yaşamadığı gençliğini, İsmail'le kapamaya çalışırken, İsmail, gençliğini "diğer gençler" gibi yaşayabileceği sanısına kapılır. İsmail'in iç dünyasına sokulma olanağı bulduğumuz tek sahne, çocukken memleketinde güvercin besleyip sattığını anlattığı sahnedir. (Sahne- 198). İsmail'in seyirciye açıldığı bu sahne de, tıpkı Tiraje'yle karşılaşma mekânı olan "kır kahvesi" gibi gözlerden uzak bir yerde geçer. Senaryoda, "Side'nin dışında, uzak bir sahil köşesi" diye tanımlanır. Görece olarak yalıtılmış olan bu mekânlar, "başkalarıyla kuşatılmış olan İsmail" ile "yalnız İsmail" arasında belirgin bir fark yaratmayı amaçlar. Aynı tutum, "sosyal maske" ile "iç dünya" arasındaki farklılığı vurgulamak amacıyla, özellikle Meryem'in sahnelerinde gözetilmiştir. Dışarıya karşı kapalı bir kimlik sunan, her sözü ve davranışı hesaplı olan Meryem'in, içtenlikli davrandığı tek kişi Sabahat'tır. İsmail'e bile içini açtığı, yaralarını gösterdiği sahneler, yalnız, sarhoş ve kırılgan anlarıdır. Bu sahnelerdeki diyalogların, diğer sahnelerdeki sözleriyle karşıtlık oluşturacak bir duyarlık taşımasına özen gösterilmiştir.

Meryem'in kişiliği de, bütünlüklü bir portre olarak sunulmaz; tersine, gömülü hikâyeler yardımıyla hep parça parça sezdirilen bir pro-

fil olarak çıkar ortaya. Sabahat'la birlikte olduğu sahnelerin dışında Meryem'in kişiliğine değgin hiçbir bilgiyi doğrudan onun ağzından öğrenemeyiz. Diğerlerinin söyledikleri de, ya kuşku uyandıracak, ya da yaklaşık bilgilerdir. Hakkında bildiklerimiz kopuk kopuk bilgilerden sızar. İçini saklı tutan biridir Meryem. Siyah-beyaz görüntülerden tanıdığımız babasına ilişkin çağrışımlarını, ilk kez Side'de İsmail'e açar. İsmail'in güvercinlerinden söz ettiği sahnedir bu. İkisi de birbirlerinin karşısında farklı bir biçimde soyunurlar. (Sahne-198). Geçmişi bulanıktır Meryem'in. Hayat hikâyesi de tam olarak aydınlığa kavuşmaz. Sahne-51'de, Ferruh'un babasının şu sözleri: "İşimizin çok kötüye gittiği zamanlarda bazı mühim şahsiyetlere rüşvet diye sunulan şeylerden biri de, Meryem'di. (...) Şirketimizin çıkarları için bazı kişilere gitmişti Meryem"; Sahne- 61'de, Meryem'in, Terzi Madam Sera'ya: "Bir zamanlar sizin evinizde çalışan Meryem değilim artık. Niye anlamak istemiyorsunuz bunu?" deyişi gibi geçmişini bir an için aydınlatan çakımlardan yaklaşık bir hayat hikâyesi çıkarabiliriz.

Senaryo birçok kaynağın malzemesini, kendi içinde harmanlamayı amaçlamıştır. Örneğin: Pera Palas'taki davette, Meryem'in cigarasına aynı anda beş çakmağın birden çakması, elbette Türk sinemasının klişelerine bir göndermedir; "Garden-Party" sahnesinde, Ferruh'un karısına ve metresine aynı gerdanlıktan armağan ettiğinin anlaşılması üzerine, Meryem ile Neriman arasında geçen diyalog, ünlü bir şarkıcının dillerde gezen gerçek bir hikâyesinden alınmadır; hatta Benli Meryem'in lakabı bile, çapkınlık tarihinin birçok namlı kadınını "Benli" diye anan kültürümüzün bir parçası olarak anılmıştır.

Bilindiği gibi, bu senaryom, 1984 yılında, "Mine Film" yapımı olarak Atıf Yılmaz tarafından filme alındı. Benli Meryem'i Müjde Ar canlandırdı. Müziklerini Yalçın Tura yaptı. Yazdığım senaryo ile çekilen film arasında bir karşılaştırma yapmanın artık gereksiz olduğunu düşünüyorum.

Senaryonun dramaturjik tutumunu anlatmak kadar, benim bu senaryoyu yazarkenki dikkatlerimin ve bu film için düşündüğüm atmosferin anlaşılması için yazılmış ve biraz fazla uzun tutulmuş şu "birkaç söz", umarım canınızı sıkmamıştır.

1997

Dağınık Yatak

Roman

BİRİNCİ BÖLÜM

1.

İntiharından az önceydi.

Arabasını, onun sokağına, evinin tam karşısına park etmişti.

Istanbul'un uykuda olduğu sabahın bu erken saati, nedense öteki sabahların insanın içine işleyen ayazından yoksun. Ilık, esintili herhangi bir akşamüstünü anımsatan bir yumuşaklık var havada. Henüz pusunu çözememiş göğün altında ışığa çıkmamış her şey kımıltısız duruyor; binalar, sokaklar belli belirsiz seçiliyor; Istanbul, eski zamanlardan kalma ağır bir uykuda. Bir sabah alacasında ağır, usul soluyor.

Gecenin çekik perdeleri aralanıyor. Sabah olmak üzeredir.

Nişantaşı'ndaki iki yanında ağaçların sıralı olduğu, bütün gün ıhlamur kokan o uzun sokağın bir köşesine kıvrılıp kalmış bir kedi munisliğinde o uzun, siyah Mercedes. Siyahın metalsi parlaklığı, yaşamı boyunca uzun kuyruklu piyanoları anımsatmıştı ona, (Siyaha tutkunluğu bundan). Parlaklık, nedense açık, aydınlık renklere özgü bir özellikmiş gibi algılanır; oysa bütün açıklıkların, aydınlıkların bittiği yerden siyahın o yoğun, gözalan ışıltısı başlıyor. (Yaşamı boyunca kullandığı arabaların hepsi siyahtı. Evde biri alafranga, biri alaturka olmak üzere iki piyano...) Yoğun bir pusla kundaklanmış günün ilerleyen aydınlığında iyice açığa çıkıyor Mercedes'in yıkanmış, pırıl pırıl siyahlığı.

(Bir kedi tüylerini biliyor, ışık hızında bir parlaklık beyaza dönüşerek yol yol tüylerinde gidip geliyor.) Usul bir rüzgârın yerde sürüklediği birkaç kuru yaprağın hışıltısı sabahın sessizliğini büyütüyor. Sokak bir an dalgalanıyor sanki.

Çocukken de böyleydi. Her sabah herkes uykudayken kalkar, bütün işlerini sessizce görürdü. Herkesin uykuda olmasından derin bir güven duyardı. Dünya ona kalırdı sanki. Şimdi yıllar sonra... çocukluğunun ilk sabahlarına böyle birdenbire dönmesi... hem de bu sabah... ve de böyle bir kararın eşiğindeyken. Ömrünün sonuna yaklaştığı, ölümün eşiğine geldiği şu dar zaman diliminde, kendini bile isteye yerleştirdiği Nişantaşı'nda eski bir sokak perspektifinin buğulu görüntüsünde umarsız bir ölümle yüzleşirken, birkaç kuru yaprak gibi çocukluk imgeleri, anıları düşüyor gözlerinin önüne. İçkanamasına benzer görüntüler. Düşkün bir yaşlı olmadan, insanlarda acıma ve öfke uyandırmadan, onursuzlaşmadan, her şeyi bütün bütüne yitirmeden, ömrünü kendi elleriyle tamamlamak istediği şu dar zaman diliminde, yaşamın anlamını henüz bilmediği, onun gerçekleriyle, sarsıntılarıyla, bozgunlarıyla, yıkımlarıyla yüzleşmediği çocukluğuna, başlangıcın o kaygısız ve sorumsuz noktasına dönmesi, albüm karıştırmak duygusundan başka nedir ki?

Arabasının gölgelenmiş ön camından seçilmiyor yüzü. İzlenimci bir resimde silik bir gölge gibi. Yaşam, onun için okunmuş bir kitap artık. Son sayfasını da çevirip, kapağı kapatabilir. Ölüm korkutmuyor onu. Yaşamı boyunca ona eşlik eden bir duyguydu ölüm. Uzun yol arkadaşı. Oysa bilmediği tek şey ölüm kaldı. Hiçlikten, boşunalıktan öte bir yol ararken kendine, önünde açılan tek kapı... ölüm kaldı... (Ansızın kapı açılıyor. Babası beliriyor eşikte. Bir daha hiç görmüyor annesini.) Ağaç yapraklarının gölgesi düşüyor ön cama, sonra ardından güneşin puslu ışıltısını taşıyan bir bulut parçası. Her şey yüzünü, yüzündeki ölümü sakliyor.

Gözlerini, dalıp gittiği sokağın derinliğinden alıyor. Başını çevirip apartmana bakıyor. Eski bir Nişantaşı apartmanı. İstanbul'un ilk zenginleri tutmuşlar köşe başlarını –yeni kentsoyluların yeni başkenti–. Asansörleri kafesli, uzun yolluklarla kaplanmış basamakları mermerden, geniş odaları yüksek tavanlı, cümle girişindeki eski bir konsol aynanın ve geniş, etli yapraklarıyla yalnız bir ağaç gibi duran devetabanı saksısının durduğu soylu, ürkütücü, kendinden uzak tutan bir apartman bu.

Kendine sahte bir geçmiş edinmiş belli. (Salih Rıza Bey, onun da

tıpkı bu apartman gibi, kendine sahte bir geçmiş edindiğini biliyor. Tasarlanmış, kurulmuş bir mazi. Oturduğu apartman gibi kendi de...)

Arada bir başını çevirip onun penceresine bakıyor umutsuz gözlerle. Koca apartmanın karanlık yüzeyinde bir tek pencere ışıklı: Onun penceresi... Işıkları geceden açık kalmış bir pencere, söndürmeden yatılmış, unutulmuş bu ışık, son anda bile Salih Rıza Bey için bir umut mu? Bu garip rastlantı, bu sona yaklaştığı şu anda bile, belki de her şeyin yeni baştan başlayabileceğini mi imlemekte? Şimdi kalksa buradan, o merdivenleri çıksa, kapının ziline dokunsa, her şey yeni baştan başlayabilir mi? Mümkün mü bu? Artık mümkün mü? (Mahmurluğunu kolay atamaz üzerinden. Üstelik sabah uykularını sever. Uykusu ağırdır. Güç uyur, güç uyanır. Ancak uzun uzun çalındıktan sonra açabilir kapıyı. Salih Rıza Bey'i görünce şaşırır, sade bir kahve yapmak için mutfağa koşar. Metresliğinde mutfakla kurduğu doğru bir ilişki vardır.) Oysa bunun olanaksızlığının herkesten daha çok ayırdında. Kimse biten şeyleri, bitmiş şeyleri Salih Rıza Bey kadar tanıyamaz. Bu yüzden umutsuzluğu bu kadar gerçek, bu kadar sahici. Hiçbir yere gidemez, hiçbir şey için kıpırdayamaz. Burada ölür ancak. Bunu biliyor. Yaşamındaki her şey ölümünü geciktirmek içindi. Artık geciktirecek hiçbir şey kalmadı. Ne zamandır burada? Kaç saat geçti? Hiçbir yere kımıldamadan, hatta gözünü bile kırpmadan durduğu bu yerde –kolalanmış ölüm aklığındaki bembeyaz gömleği, siyah takım elbisesi, gümüş köstekli saati, savatlı boyunbağı iğnesi ve babadan kalma kol düğmeleriyle kendi cenazesine hazırlandığı bu yerde– kaç saat geçmişti?

Albümün sonuna geliyor.

Pencere, o karanlık yüzeyde solgun ışıklı o pencere, şimdi uzak, umutsuz bir deniz feneri gibi göz kırpıyor. Pencerenin kıyışık kalmış aralığından sızarak dışarıya uçuşan tüllerle birlikte bir iç sızısını andıran o piyano prelüdü başlıyor. Bütün kıyışık pencerelerden piyano sesleri taşıyor sokaklara, bahçelere, leylak, ıtır, iğde, gülhatmi, hanımeli kokan kokularından geçerek varıyor büyüdüğü konağın eşiğine. Siyah-Beyaz tuşlarda uçuşan kelebekler gibi annesinin ince, uzun parmakları... Salih Rıza Bey çocukluğunun siyah-beyaz görüntülerinde şimdi. Konağın giriş katındaki arka bahçeye bakan pencereden içeri bakıyor. Boyu yetişmemiş, bir taşın üstüne çıkmış, gene de ayak uçlarında yükselmeye çalışıyor. Yarı aralık pencereden uçuşan tüller alıyor gözünü. Kamaşmaya benzer bir duygu bu. Gördüğüne inanmamanın kamaşması. Piyano prelüdü sürüyor. (Duymamışlar kapıyı yum-

rukladığını. Demek evde yalnızlar...) Annesi içerde piyano hocasıyla... hem piyano çalıyor, hem kıkırdıyorlar... Adam, arada bir eğilip ensesinden, boynundan, omuzundan, dekolte yakasının olanak tanıdığı yerlerinden öpüyor. Uzun uzun koklaşıyorlar...

Şimdi bu iki pencere gözlerinin önünde sürekli yer değiştiriyor.

Konağın ön yüzüne giden küçük taşlı yolda neşeyle ilerliyor. Daha beş-altı yaşlarında o sıralar. Elinde bir dal çubukla, otlara, çalıya çırpıya, deri çizmelerine vura vura, seke zıplaya varıyor kapıya. Kapıyı çalıyor. Duymuyorlar. Zile yetişemiyor. Sesleniyor. Duymuyorlar. Küçük elleriyle yumruklamaya başlıyor. Kulağını dayıyor kapıya. Yeniden piyano sesleri taşıyor kapıya, basamaklara, bahçeye, yola. Sesini duyuramayacağını anlayınca arka bahçeye dolanıyor; pencerenin önüne geliyor. Ulaşamıyor açık pencereye, boyu yetişmiyor. Çevresine bakınıyor, ayağının altına takoz edeceği bir şey arıyor. İleride duran bir taş çarpıyor gözünün önüne, kucaklayıp pencerenin önüne getiriyor. Üstüne çıkıp pencereden içeri bakıyor. (Artık tüm dünyaya bu pencereden bakacaktı.)

Uzun uzun koklaşıyorlar. Burun uçlarını sürtüyorlar birbirlerine. Eğilip ensesinden, boynundan öpüyor, dantel yakasında gezinen dudaklarını görüyor adamın, yakasını kaldırıp daha aşağılara, sırtına inmeye çalışıyor. Kıkırdıyor annesi. Annesini bayağı buluyor şimdi. Evdeki herhangi bir hizmetçi kadar bayağı. Yemek yerken ağzının kıyısında hep yağ bırakan, o yağlı dudaklarıyla da kendini öpmeye çalışan hizmetçilere benziyor şu an.

Annesiyle Robert Taylor'a benzeyen piyano hocası öpüşüyorlar.

Yüzüne yapışan tülleri çekmeye çalışıyor. Elinin tersiyle itiyor. Yine çarpıyorlar.

Salih Rıza Bey'in tüm yaşamına damgasını vurmuş bir görüntü bu: İçeride annesi piyano hocasıyla kucak kucağa. Tuşlarda parmakları bir iç sızısına benzeyen piyano prelüdünün üzerinde kanat çırpıyor. Annesinin, ince, uzun, soylu parmakları yakasının dantelini düzeltiyor. Bir insanın hem soylu, hem bayağı olabileceğini ilk kez annesinde görüyor.

İleriki yıllarda, ne zaman sinirlense, kızsa, öfkelense, tökezlese, takılsa gelip yüzüne yapışır bu tüller. Elinin tersiyle iter, bir daha iter, bir daha iter, bir türlü gitmez. Çocukluğunda yüzüne yapışmış bu tülleri yıllar boyu hiçbir şey alamamıştır yüzünden.

Hami Bey, Salih Rıza Bey'in bu ayrıntısını çok iyi bilir. Bir akşam, deniz kıyısına kurulmuş bir rakı muhabbetinde, içtenliğin, sar-

hoşluğun karasularına sığınıp, yüzünden elinin tersiyle iteleyip durduğu şeyin ne olduğunu sorduğunda, "Tüller," demişti. "Geçmişin rüzgârında uçuşup duran tüller. Nice yağmur, nice güneş, nice mevsim geçti üzerlerinden. Hiçbir şey eskitemedi onları. Alıp götüremedi yüzümden..."

Hami Bey, Salih Rıza Bey'in daha fazla bir şey söyleyemeyeceğini anlamış, o tüllerin düş kırıklığına uğramış bir gönül serüveninden artakaldığını düşünmüş, öykünün geri kalanı için üstelememişti. Ama çok sonraları dostlukları pekişip, muhabbetleri koyulaştığında, gene bir akşam sefasında, gene içtenliğin, sarhoşluğun ve bu kez de dostluğun karasularına sığınıp sorduğunda, o tülleri taşıyan pencerenin gerçek öyküsünü öğrenmişti. O pencerenin ardında yıllar yılı bir anne durmuştu.

Şimdi Cumhuriyet yaşında bir apartmanın karanlık yüzeyinde, ışığı açık unutulmuş o pencereye bakarken, uzaklardan çıkıp gelen ve kulaklarında durmadan yinelenen piyano sesleri; ölüme çeyrek kala gelip onu bulan, yıllardır bir öç gibi gözlerinde biriktirdiği uçuşan tülleriyle bu pencere görüntüsü, adına yazgı dediğimiz bir yaşam oyunu, ya da pusudaki rastlantının intikamı değil miydi?

Şimdi yoğun bir acıyla anlıyordu ki, tüm yaşamı bu iki pencere arasında geçip gitmiş koskoca bir acıdan başka bir şey değil.

Annesinden kalma aynalı konsolun derin çekmecesinde tüllere sarılı olarak yıllardır bekleyen o Karadağ tabancasının şimdi orada olduğunu biliyordu.

Torpido gözüne uzandı.

Tek uyanık canlı kedisi. Uyanmış yalanıyor.

Mavi-gri ölü bir aydınlığı dilimleyen storlar, dinlendirici yumuşak renklerle; fazlalıksız, özenli bir eşya düzeniyle kurulmuş yatak odasının ayrıntılarını, külrengi bir sabah tonuyla usul usul ışığa çıkarıyor. Bu ayrıntıların ortasında geniş, büyük bir yatak, daha çok bir gemiye, bir arenaya, bir tiyatro sahnesine çağrışımlı bir yatak duruyor. Kızıl yalazlar serpiştirilmiş koyu kestane, gür saçları dağılmış yatağın üzerine, yüzü görünmüyor. Uçuk örtülerin üzerinde soluk, minik bahar çiçekleri... o uzun, o dönüşü olmayan bahar... ipek çarşaflarda kendini dinlendiriyor. Bir mink kürk gelişigüzel bırakılmış sandalyenin üzerine; geniş, uzun tuvalet aynasının önüne bırakılmış mücevherler ışı-

yor; bir biblonun boynuna dolanmış bir dizi inci kolye; yatağın eşiğinde bir teki yan dönmüş bir çift lame pabuç; yerde halkalanmış siyah bir kombinezon, gece eve geç gelmiş olduğunu ve hemen kendini yatağa attığını gösteriyor. Düzenli bir biçimde soluk alıp vermesinden derin bir uykuda olduğu anlaşılıyor. O koca yatağın ortasında yitip gitmiş gibi. Hep öyle yitmiş gibi. Uysal, munis bir kedi gibi şimdi. Uykunun masumluğunu yaşıyor.

Ansızın patlayan bir el silah sesi sokağın boşluğunda yankılanıp susuyor.

Piyano sesi kesiliyor.

Meryem, yatağında soldan sağa dönüyor, uykusuna sızmış bu silah sesi, onu uyandırmıyor belki, ama soldan sağa döndürüyor. (Kedi dikiyor kulaklarını...) Dışarıda biri –Salih Rıza Bey– onun için kendini vururken, o, yalnızca uykusunun arasında soldan sağa...

Bir ömür tamamlanmıştır.

Herkes uyuyor. Meryem de.

Kıyışık kalan bir pencere kapandı. Tüller uçuşmuyor artık. Piyano sesleri kesildi. Kokular dindi.

Salih Rıza Bey ölmüştü.

•

Salih Rıza Bey, arabanın içinde boylu boyunca yatmış, şakağından sızan kan döşemeye damlıyor.

Sokağın ilk sakinleri buldular ölüsünü.

Sokaktan geçen birkaç kapıcı, kaloriferci, çöpçü, sütçü arabanın yanından geçip gittiler. Az sonra bunlardan biri gördü arabanın içindeki ölüyü. Sonra kalabalıklaştı arabanın çevresi. Kadınlar, çocuklar üşüştü; cama burnunu dayayıp, içeriyi görmeye çalışan çocuklardan kimi korkup geri çekti kendini, kimi gözlerini aça aça baktı kanlar içindeki ölüye.

O gece gazete bobinleri haberi geçiyordu:

BİR AŞK İNTİHARI

BENLİ MERYEM BİR HAYATI DAHA MAHVETTİ.

Ünlü işadamlarımızdan Salih Rıza Cerrahoğlu, uzun süreden beri birlikte yaşadığı kadının kendini terk etmesi üzerine dün sabah beş sularında özel otomobilinin içerisinde...

2.

Kurutma makinesinin gürültüsünden başka hiçbir şey duyulmamasına karşın, okuduğu gazeteyi katlayıp sehpaya koyarken, az ötedeki gürültücü kadınların hararetle konuştukları şeyin, gazetedeki haber olduğundan emindi. Aralarına katılamadığı için hayıflanıyor, buradan bir an önce kurtulmak için sabırsızlanıyordu.

Şişli'nin arkalarında bir kuaför salonunda; silik, özelliksiz, herhangi bir kadın. Az okumuş, az düşünmüş, az yaşamış, ama belli, az gelirli olmayan biri. Yüreği ve düşleri büyük hayatlara yetmeyenlerden. Magazinler, fotoromanlar, ucuz aşk ve macera romanlarıyla düşlerini elinde tutmaya çalışanlardan. (Elde tutmaya çalışanlardan.) Renksiz yaşamlarının duvarlarını boyalı basınla kaplıyorlar. (Oturma odalarının duvar kâğıtları...) Boğucu, yavan, tekdüze yaşamlarının renkli dünyalara açılan yalancı pencereleri... bu pencerelerden başkalarının sıradışılıklarına bakarak, kendi benliklerini parçalanmaktan kurtarıyorlar. Sehpalar tepeleme bu tür dergiler ve gazetelerle dolu. Çıplak bacaklar, baldırlar, dekolte giysili kadınların görünen yerleri, üst üste yığılmış dergilerin açıkta kalan, ya da iyi katlanmamış uçlarından sarkıyor. Onlar da biliyor, yazılan çizilenin yalan payını, uydurulmuş haberleri, yakıştırmaları, atılan çamurları, çarpıtılan olayları... Ama bu yalanlar için okuyorlar onları. Hayat kadar gerçek şeyler istemiyorlar. Salonun bir köşesinde altın dişli bir kadın, bilezikli kollarını şangırdata şangırdata çiğköfte yoğuruyor. Sesyükselticileri sonuna dek açılmış kasetçalarda baygın bir arabesk... havanın yapış yapış sıcağına uygun düşüyor. Aynalarda yüzler, saçlar değişiyor. Yüzlere boyalar vuruluyor, çizgiler çekiliyor. Herkes sosyal bir maske kiralamaya gelmiş.

Taşralı kabul günlerine, mesire yerlerine döndürülmüş kuaför salonunda geçmişle, şimdiki zamanın; gelenekle, değişimin inanılmaz görüntüleri iç içe yaşanıyor. Güzelleşmeye çalışırken, ne denli çirkinleştiğinin ayırdında olmayan kadınlar, kendilerinden, maskelerinden, hayatlarından, berberlerinden memnun kalmış olarak çıkıyorlar dükkândan; kendilerini bekleyen küçük dünyalarına dağılıyorlar.

Kurutma makinesinden kurtulur kurtulmaz, söylenenlere kulak kabartıyor. Yanılmamış. Seviniyor.

— Şu erkek milletinde de hiç akıl yok kardeşim. Sen tut elin hayat

kadını için kendini vur. Olacak iş mi?

— Bari değecek bir kadın olsa. Elin üç kuruşluk yosması. İnsan kendini öyle bir kadın için vurmalı ki, öldüğüne değsin.

— Açıkçası çekemiyorsunuz kadını. Kadın daha şimdiden efsane oldu. Daha ne istiyorsunuz?

— Öyle kardeş öyle, kim ne derse desin, destan gibi kadın doğrusu.

— İyice abartıyorsunuz hani. Nesi var allahaşkına? O kadar boyayı ben sürünsem...

Elde olmaksızın bu sözü söyleyen kadına bakıyor herkes; çünkü böyle bir sözü söylemeye hiç hakkı olmayan, boyanmaktan el işi kâğıdına benzemiş rengârenk bir yüzü var. Koyu bir rujla taşınıla taşınıla boyanmış etli dudaklarından dökülen bu sözler üzerine herkes kahkahasını güç tutuyor.

Kurutma makinesinin altındayken iyice gerilen sinirlerinin ansızın boşalmasından olsa gerek, kendini tutamayıp çıngıraklı bir kahkaha savuruyor. Kendini toplaması ise zaman alıyor.

Bu kez de herkes ona bakıyor.

İkisi de iddiacı. İkisi de burnundan soluyor. Sürekli yinelenen bir yarışa, bir erkeklik oyununa dönüşen sonu gelmez tavla partilerinin birindeler gene. Sinirlenmemeye, morallerini bozmamaya çalışıyor, öfkelerini birbirlerinden saklıyorlar.

İçlerinden daha genç olanı düşeş atıyor.

Sıvaları dökülmeye yüz tutmuş duvarlarında "Hayat"ın orta sayfalarından alınma solmuş birkaç "manzara"nın; Fevzi Çakmak, İsmet Paşa portrelerinin, eski pehlivanların; kurban edilmeye boyun eğdirilmiş gözleri bağlı İsmail'lerin; Dünya Güzeli Züleyha'ların camlatılmış resimlerinin durduğu, daha çok emeklilerin, işsiz güçsüz takımının uğradığı, her zaman bir köşesinde kalabalığa sırtını dönmüş camdan dışarıyı seyreden küskün bir ihtiyarın bulunduğu eski bir Istanbul kıraathanesinde Dünya Güzeli Züleyha suretinin altındaki masada dört erkekli bir arkadaş grubu, tavla, okey şakırtıları arasında zaman öldürüyor. Günün her saati hıncahınç dolu bir kıraathane. Bütün in-

şanlar, bütün işgüçleri, bütün düşler, bütün zamanlar, iskambil desteleri, okey taşları arasında öğütülüp duruyor.

— Ulan ne kadın be! Yedi gene birinin başını!

Gazete okuyanı resmi gösteriyor. Tavla oynayanlar dönüp bakmıyorlar bile. Öbürü meraklanıyor:

— Hangi kadın?

— Şu sosyete dilberi Meryem. Bundan önceki dostu iflas etmişti. Bu seferki kendini vurmuş. Ulan kadının filmini yapsan kimse inanmaz.

Yenik durumda olan, yenilgisini önemsemiyor görünmek için, ilgilenir gibi yapıyor:

— Bir gece benimle kalsın, sabahına azrail gelip canımı alsın, gıkım çıkarsa namerdim.

— Bu Meryem için değil bir erkek, bir ordu kendini vursa değer, Allahsızım!

— Oğlum, kadın profesyonel metres. Dalyanı kuracağı yeri iyi bilir o. Sen ben gibi gariban takımıyla ne alıp vereceği olur a koçum? Biz en iyisi gene Karaköy'e yazılalım.

Sinirler boşanmış herkes gülüyor. En çok da yenik durumda olan.

Gazeteyi katlayıp cebine koyuyor.

— Şu kavanozun dünyasında bizim kısmetimize orospunun bile hoşafı düşüyor!..

Bir kez daha düşeş. Partiyi alıyor. Tavlayı kapatıp karşısındakinin koltuğunun altına veriyor.

— Öğren de gel aslanım!

Bir kez daha masanın çevresini bir kahkaha sarıyor.

Dünya Güzeli Züleyha kaç yüzyıldır köy kahvelerinin kerpiç duvarlarından taşra lokantalarına; büyük kentlerin camii bol meydanlarındaki din kitapları satan dükkân önlerine; eskiye, geleneğe, yerele meraklı aydın evlerinin nakışlı duvarlarına uzanan o uzun serüvenin ardından gülümsemeye benzer bir aydınlıkla bakıyor.

Surete sevdalananların toplumundaki uzun tarihinden, bu tarihin sağlam konumundan, güvenli yerinden sanki sonsuza dek yaşayacakmış sonucunu çıkaran bir kendine yaslanmışlık var yüzünde. Kim çizdiyse...

Duvarlarında çerçevelenmiş tiyatro afişlerinin, el ilanlarının bulunduğu püskürme badana duvarlı, geniş doğramalı ahşap masalarıyla sürekli hafif bir müziğin çalındığı, daha çok aydın ve sanatçı uğrağı bir lokalde, herkesin içkili, herkesin hülyalı, herkesin aydın ve herkesin bunalımlı olduğu üzeri pötikare masa örtülü bir masada, bir akşamüstünün yumuşak saatinde, herkes okuduğu bu haberden kendince sonuçlar çıkarıyor, kendince yorumlarda bulunuyor. Hayat hakkındaki temel görüşlerini doğruladığı ya da örneklediğini sandıkları bu olayı çeke sündüre tartışıyorlar.

Kel, sakallı, pipolu, kalın çerçeveli siyah gözlüğünün ardından sürekli dünyanın gizini çözüyormuşçasına kısık ve derin bakan orta yaş kuşak yazarlardan birinin ağdalı sesi herkesin ilgisini çekiyor:

— Nasıl da romanlık bir malzeme! Düşünün arkadaşlar, böyle bir çağda, bir adam, kendini aşk uğruna vuruyor. Evet, evet vuruyor. Bence böyle bir tutku, bir roman sorunsalı içerisinde uzun uzun irdelenmeye değer bir olgu. Teknoloji çağında karasevda! Başlık bu. Bir gün mutlaka, ama mutlaka böyle bir tutkunun romanını yazacağım. Kahreden bir tutkunun romanını...

İçkisinden iri bir yudum alıyor. Herkes anlamlı anlamlı başını sallıyor. Duygulanmış gibiler, etkilenmiş gibiler, hüzünlenmiş gibiler. Hep gibiler. Hiç kendileri olamıyorlar. Olurlarsa kendilerinden korkuyorlar.

Yazarın bıraktığı yerden ressam arkadaşı alıyor sözü. Kimsenin anlamadığı resimler yaparak, kendini ressamlığına inandırmaya çalışan biri. Çizdiklerine değil de, kendisine baktığınızda ressam olduğunu anlıyorsunuz. Titrek bir sesi var:

— Bense bir portresini yapmak isterdim bu kadının. Beni bu hikâyede daha çok kadın ilgilendiriyor. Her zaman olduğu gibi kadın. Gerçeküstücü ayrıntılarla donatılmış bir portre getirin gözlerinizin önüne. Örümcek kadının portresi. Ve siyah eldivenlerinde kan lekeleri...

Herkesin yüzüne tek tek bakıyor ressam, söylediklerinin etkisini ölçmeye çalışıyor, konuşmasının arasına gereken esi vermiş, en vurucu sözünü sona saklamış, kötü bir oyuncu gibi daha da titrettiği sesiyle ekliyor:

— Kim bilir, belki de o eldivenler hâlâ kanıyordur...

Ressamın anlattığı kadını kendi sanan Oyuncu Kadın omuzlarına düşmüş püsküllü saçlarını geriye hızla atıyor, sanki bu devinimiyle

kadının imgesini kuşanıyor, rolüne giriyor, o kadın benim aslında, der gibi.

— Yaşamım boyunca böyle bir kadını canlandırmak istedim hep. Sahnede böyle bir kadını oynamak, ne kadar heyecan vericidir, kim bilir. Herkesin uğruna öldüğü böyle muhteşem bir kadını... Kim bilir nasıl bir dramı vardır bu kadının? Nasıl acılarla yüklüdür, kimsenin anlamadığı... Birinin kendini onun uğruna vurması nasıl da haz ve elem vermiştir ona? Bu ikili duyguların kucağında nasıl gidip gelmiştir ah, nasıl? Haz ve elem?...

Masadaki sonuncu kişi başını içkisinden kaldırıyor, gözlüğünün arkasından alaycı gözlerle bakıyor:

— Neler uyduruyorsunuz yahu, diyor. Hiçbirinizin ne ölecek ne öldürecek gücü var. Hepinizin içi geçmiş, yürekleri çürümüş. Hayat dediğin sokakta yaşanır. Sizse buraya çökmüş felsefe yapıyorsunuz. Çökmüş felsefenizi yapıyorsunuz. Ne o kadını, ne o adamı tanıyoruz bizler. Tanıyamayız da... Bizler yazarız, çizeriz, oynarız, ama yaşayamayız, yaşamak ciddi bir iştir. Gidin işinize yahu!

Giyiminden, kuşamından, davranışlarından Istanbul'un kenar mahallelerinin birinden olduğu kolaylıkla anlaşılıyor. Henüz tüylenmemiş yüzünde bir kuşak öncesinin göçtüğü memleket havasının uzak hüznü var. Ürkek gözleriyle çevresine, çevresindeki yırtıcı kalabalığa bakıyor. Bu kalabalığın içinde yalnız ve farklı olduğunu duyumsuyor. Bu duyumsayışta derin bir sızı ve terk edilmişliğe benzer bir duygu var. Çevredeki herkes olabildiğince rahat ve doğal; hatta yaşıtlarının davranışlarındaki yırtıcılığa varan girişkenliğe bakılacak olursa, onların da buraya ilk gelişleri değil. Bu kara kalabalığa çabuk kaynamışlar, dünyaya kolay uymuşlar ve hızla erkek olmuşlar. Genci, yaşlısı, hemen herkes buranın yerlisi; bir tek kendi yabancı duruyor. Şaşkınlığını, çekingenliğini büsbütün artıran bir şey bu.

Kapıların, camların önü hıncahınç dolu. Birbirlerini itekleye dirsekleye ilerleyen kalabalığa kapılarak kimi zaman istemediği kapıların önünde buluyor kendini. Pantolonlarının önündeki kalabalığı yoğura yoğura değişik evlerin, kapıların, camların önünde bir gidip bir geliyorlar...

Bu camların ardında duran kadınların hepsi aynı sanki. Kararmış

tenleri, pörsümüş etleri, kanlı kanlı boyanmış yüzleri, mosmor gözaltları ve dünyaya karşı ilgisizlikleri hep aynı. Yalnız o saldırgan, hırçın, ağzıbozuk, iri ve sarkık memeli kadınlara benzemeyen biri oturuyor dipteki sandalyede. Fazla soyunuk da değil. Eğilmiş gazete okuyor. Çevreyle ilgisi yokmuş gibi; o, bu dünyadan değilmiş gibi. Öteki kadınlar gibi korkutmuyor onu. Paralanacağı duygusu uyandırmıyor; tersine lekesiz, masum, diri bir kız çocuğu gibi duruyor orada. Mahallesinde çeşme başında ya da okul yolunda gördüklerinden; gözlerini saklayan, biraz dikkatli bakıldığında başını çevirip yoluna gidenlerden. Buraya yalnız gelmeyi yeğlemişti. Bir başına. Arkadaşlarının yanında hiç olmayacak, korkuya kapılacak, başarısız olacak sanmış, onlara alay konusu olmaktan korkmuştu. Ama şimdi bu kızın dalgın yüzünde, aradığı güvene benzer bir şey bulmuştu. Tam bunlar geçiyordu aklından, "Geçmeyeceksen yol ver kardeşim," dedi ardındaki. Kapının ağzına dek geldiğini ve yolu tıkadığını fark etti. Karar vermesi gerekiyordu. Yol vermedi. Adımı attı. Doğruca ona yürüdü. Bacakları titremeye başlamıştı. Ona kararını verdiren şey, ardındakinin yukarı bu kızla çıkabileceği korkusuydu. Başucunda birinin durduğunu fark edince başını kaldırdı genç kadın. Öfkeyle elindeki gazeteyi yana attı. Yırtık bir sesle söylenmeye başladı:

— Ulan ne dünya be! Şurda günde beş yüz erkeğe bacak açıyoruz. Vazgeçtim elin herifinin canını almaktan, doğru dürüst paramızı bile alamıyoruz. Sen elin dürzüsü kalkıp bir sosyete kaltağı için kendini vuruyor.

O masum genç kız gitmiş, çatlak sesli, sarı dişli, yırtıcı bir kadın gelmişti. Üç beş sözcük bütün büyüsünü bozmaya yetmişti. Tuzağa düşürülmüş olduğu duygusuna kapıldı. Kötü yanılmıştı. Ama biliyordu ki, geri dönmek için artık çok geç.

Bu körpe delikanlının başucunda çakılıp kalmasına, yüzüne aval aval bakmasına iyice sinirlenen kadın alaycı bir çığlıkla:

— Çık yedi numaraya çık çık. Uğurlu rakamdır, dedi.

Tahta basamaklı merdivenin daha ilk basamağına adımını attığı an, içinde yoğun bir pişmanlık duygusu uyandı. İlk yatacağı kadını hiç böyle düşünmemiş, böyle bir kadın olsun istememişti. Bu yüzden kaç kez geldiği bu yerde hiçbir eve girmeden yüzgeri dönmüştü. Ergenliğin masum düşleri korumuştu kendisini. Ama artık bu kez geri dönemeyeceğini bilerek basamakları çıktı. Üst katın sahanlığına vardığında daha şimdiden hüzünlü, kırık bir çocuk olmuştu.

— Boşta kaldı. Bakalım şimdi kim el atacak hatuna? dedi kâğıtları dağıtan.

Koltukaltında oturan dağıtılan ilk kâğıdı aldı, baktı.

— Böyle bir zamanda el atmak da hayli cesaret işi doğrusu, dedi. Baksana kadın her erkeğe ölüm getiriyor.

Kâğıdından memnun kalan üçüncü:

— Asıl böyle bir zamanda el atmak gerekir, dedi. Bir erkek için prestij meselesi ne de olsa...

Birbirlerinin gözlerini alan birbirlerinin altın ışıltısında boğuluyorlar.

Üzerinde büyük paraların döndüğü yeşil çuha masa örtüleriyle yüksek bir binanın en üst katındaki "İşadamları Kulübü"nün 'şık ve nezih' bir gecesi daha yaşanıyor. Bütün camlarda ışıl ışıl Istanbul. Yeni zenginlerle, eski zenginlerin; yükselenlerle düşenlerin sık sık buluştuğu, bir araya geldiği; çıkarlarını ya da düşmanlıklarını tarttıkları bir yer burası. Gizli öfkeler, birikmiş hınçlar, sahte sevgi ve dostluk gösterileri, son darbe için kollanan zeminler belirliyor ilişkileri.

Dördüncü Adam bir kart daha isterken:

— Bence fiyatını yükseltir, dedi.

— Yeni bir fiyat politikası belirlemek için bundan daha uygun bir zaman olamaz, dedi öteki.

Önündeki fişlerin büyük bir kısmını ileri süren:

— İyi bir işkadınıysa böyle davranır, dedi. Yüzünde yapışkan bir gülümseme belirdi. Ötekilerin yüzünü yokluyordu.

— İyi bir işkadını olduğu apaçık. Baksanıza Salih Rıza Bey'i tam batarken terk etti, dedi Üçüncü Adam.

İri boğumlu küt parmaklarından altın yüzüklerin; kemikli kalın bileklerinde minik taşlarla adlarının yazılı olduğu altın künyelerin; kıvırcık, kıllı göğüslerinde sallanıp duran altın tablet kolyelerin; cigara uçlarında minik alevlerle ışıyan altın çakmakların, her şeyin, her şeyin bir borsa dünyası içindeki yerini aldığı bir poker masasında başlıca konu gene Benli Meryem'di.

Kartlar açılırken kâğıtları dağıtan, alaycı bir dille:

— Bakalım günün kadınına sermayenin hangi kanadı el atacak? dedi.

Birbirlerinin altın ışıltısı, birbirlerinin gözlerini alıyor...

Şarap kırmızısı kadife kaplı, iri saten düğmeli altın yaldız kaplama rokoko stili kanepesine boylu boyunca uzanmış. Geceden kalma makyajı dağılmış yüzüne, baygın gözleri henüz mahmurluğunu atamamış üzerinden. Herkesin magazin dergilerinden ve gazetelerinden tanıdığı biraz film yıldızı, biraz şarkıcı, biraz fotoroman oyuncusu ve de çokça fahişe olan Ceylan Savul, bir yandan ayağına pedikür yaptırıyor, bir yandan da gazetelere göz atıyor. Manikürcü kız da, kendi de karşılıklı sakız patlatıyorlar. Aralarındaki sınıf ayrımının keskin çizgisini, geçmişlerindeki ortaklığa işaret eden ve salonun sessizliğinde şaklayıp duran sakız yumuşatıyor. Bir sakız çiğneme üslubunda buluşuyorlar.

Ceylan Savul'un uyanmasını beklerken, uzun uzun gazeteleri karıştırmış Manikürcü Kız, iş olsun diye soruyor:

— Abla! Bugün gazetelerde resminiz niye yok?

Bu basit ve bu masum soru, korkularının kaynağı olan güvensizlik duygusunu kurcaladığından, Manikürcü Kız'ın bu sözleri üzerine, düşmekte olan bir yıldız alınganlığı göstererek haksız bir öfkeyle çıkışıyor:

— Yoksa yok! Bir gün çıkmamakla şöhretim eksilmez ya!

— Kızma abla! Ne bileyim her gün çıkıyordu da...

Yatıştıramıyor kendini, bu kez de yerini bulmamış bir hırsla magazin gazetelerinin birinde çalışan arkadaşı Erol'u arıyor.

— Aloo! Erroll! Nedir bu haber allahaşkına? Bu kadın nedir? Kimdir? Şarkıcı değil, artist değil, yıldız değil. Gene de manşetlerde...

Telefonun öbür ucunda, Ceylan Savul'un sürekli "Erroll" dediği Erol. Her zaman dünyanın en önemli işlerini yapıyormuş gibi, her zaman dünyanın en ünlü kişileriyle başı dertte, her zaman dünyanın en büyük gazetecilik olayını patlatma öncesinde, her zaman bıkkın, keçi sakallarını karıştırıyor:

— Daha olmasın mı yani? Kadının uğruna adam kendini vurmuş, hem de kapısının önünde!

Ceylan Savul, hâlâ haberin doğruluğundan kuşkulu:

— Bu adamın intiharı gerçek mi, yoksa reklam için mi?

— Reklam için intihar edilir mi yahu?

— Ne bileyim yani, biz reklam uğruna neler yapıyoruz, bir düşünsene! Bir intihar etmediğimiz kaldı.

Her ayrıntı eski Beyoğlu çağrışımlarıyla yüklü. Her yere, yaşanan geçmişin görkemi sinmiş. Kaç romana, kaç öyküye girmiş; kaç edebiyatçının "hatıratında" yerini almış, sadece adı bile bir dönemin çağrışımını üstlenmiş, İstanbul'un eski ve ünlü pastanelerinden biri, birkaç ay sonra yıkılacağından habersiz ılık bir akşamüstünün keyfini yaşıyor.

Geniş camlarında son akşam güneşlerinden biri.

İki yaşlı ve güngörmüş İstanbul beyefendisi sürdüregeldikleri alışkanlıklarıyla, her köşesinde bir gençlik anısının saklı durduğu Beyoğlu'nun arka sokaklarından geçerek; bu sokakların tenha ve loş serinliğinde dalgın belleklerini canlandıran kimi uzak çağrışımların hayalleriyle avunarak, her akşamüstü olduğu gibi gene bu pastaneye geliyorlar.

Kapıda belirdiklerinde arkalarından vuran yoğun ışık demetinin içinde İstanbul'un solan tarihine karışmaya hazır bekleyen iki titrek gölge gibiler... Her zamanki gibi kapının yanında, soldaki masaya, camın kenarına oturuyorlar. Camların dışında seyrinden keyif duyacakları hiçbir şey kalmadığı halde, nicedir bütün gözleri içlerine ve anılarına dönük olduğu halde, camın kenarına oturuyorlar.

Geçmişteki hiçbir şeyi kötü hatırlamayacak yaşa gelmiş bu iki ihtiyar, geçmişin tozlu derinliklerinde gömülü kalmış gölgeleri canlandıran yürek çarpıntılarını tazeleyen, anılarını dirilten bu olayı yoğun bir çağsamayla konuşuyorlar. Konuştukça sesleri gençleşiyor, ışığı sönmüş gözleri parlamaya başlıyor... Sanki bir hayat daha yaşayacaklar.

Sanki aşktır ölümün elinden bir şey kurtaran.

— Biliyor musunuz mirim, Salih Rıza Bey'in ölümüyle birlikte sanki eski Beyoğlu yeniden dirildi. Geçmiş yeniden canlandı. Bu kadın tam bir geçmiş zaman afeti. Hey gidi günler hey! Eski Beyoğlu aşkları, kara gözlü, titrek sesli kantocular, aynalı pastaneler, birahaneler, kupa arabaları, faytonlar, eski Ayapera hey! diyor yaşlılardan daha zayıf ve daha uzun olanı. Bir gazete haberinden kalkarak geçmişin yolculuğuna çıkıyorlar.

— Farkında mısınız azizim, diyor öteki. İnsanlar artık âşık bile olamıyorlar. Her şeyle beraber aşk da hayatımızdan çekilip gitti. Nerede eskinin o büyük, o tantanalı aşkları, nerede o canına kıyan gözü kara âşıklar! Nerdeler?

Kırmızı lekelerle kaplı alnında biriken terleri siliyor. Sonra mendilin ucunu usulca gözlerine indiriyor.

— Bu acı hikâye bana geçmiş günleri yaşattı, diyor birinci yaşlı. Eski Beyoğlu şanına yeniden kavuştu sanki. Acı bir hakikattir ki, bu elem verici hadiseden bile gizli bir haz duydum. Kendi kendime dedim ki: Bakın aşk ölmemiş. Hâlâ yaşayan bir şey var Istanbul'da. Sevmeyi unutmamış insanlar var. Ölmek pahasına da olsa yaşıyorlar!

Türkçe'yi ağzı çalarak konuşan bir garson geliyor masalarına, ne arzu ettiklerini soruyor. Tatlılarını söylerken boşa yaşamamış olduklarını düşünüyorlar. Gözlerinde yorgun bir hüzünle birbirlerine gülümsüyorlar.

Yıllardır eşyaların yerinin değişmediği, her şeyin sızılı bir küf kokusuyla kımıltısız durduğu, geçmişi odalarına kilitlemiş insanların yaşadığı yanık yüzlü eski evler yan yana sıralanmış bu sokakta... Bu sokakta evlenip, bu sokakta yaşadılar yıllarca. Dünyayla ilişkisini koyu renk camlar ve ağır kadife perdelerle kesmiş bulunan salonun her zaman oturduğu koltuğunda gazeteyle yüzünü örtmüş Macide Hanım. Kendine gömülmüş. Belki de saatlerdir öylece oturuyor. (Kocası da saatlerce öylece oturmuştu.) Karı koca yıllarca karşılıklı koltuklarda birbirlerine hiçbir şey söylemeden saatlerce oturdular. Sonra içlerinden biri, bir gün hiçbir şey söylemeden ölüp gitti.

Neden sonra gazeteyi usul usul çekiyor yüzünden. (Belki de rahat soluk almak istiyor; boğuluyor gazetenin altında, üst üste yığılan görüntülerin, üşüşen anıların altında...) Gazete aşağılara doğru kayıyor. Çok beklemiş, çok susmuş, çok şey görmüş ama her şeyi hep kendine saklamış iki göz çıkıyor ortaya. Zehir gibi iki göz. Şaşkın, umarsız, delirmenin eşiğinde, ama her nasılsa bir o kadar da dingin bakıyorlar. Gördüklerinden, yaşadıklarından yorgun düşmüş, ama güzelliğinden hiçbir şey yitirmemiş bir çift göz bu. Korkunç acılar yatıyor derinliklerinde... ama acısını zarif bir hüzne, incelikli bir kedere dönüştürmeyi başarmış, cinnetinde bile soylu kalmış bir dönemin, bir kuşağın insanına ait bu gözler... Macide Hanım'a ait. Kahır yeşili. İnsanın hiç yaşlanmayan yeri gözleri, çok çok ışığını söndürür ama hiçbir zaman rengini, bakışını, gülüşünü yitirmez. Belli, gençken çok güzel bir kadın yüzüymüş bu. Yıllar, çizgiler çok şey eklemiş, geriye bir tek anlamı kalmış. Kendini var eden anlamı.

Hizmetçi giriyor odaya. Açılan kapıdan odanın ağır havasına, koyu karanlığına bir demet ışık düşüyor. Hizmetçi, kapalı perdeleri aç-

mak için davrandığında:

— Çekme perdeleri! diyor Macide Hanım. Bırak kapalı kalsınlar! Bir zaman kapalı kalsınlar!

Yumuşak, ama buyurgan bir ses bu. Hizmetçi kadının yıllardır çok yakından, çok iyi tanıdığı bir ses bu.

— Bir lokma bir şeyler yiyin bari, diyor hizmetçi kadın. Görevini yapmanın kuruluğuyla değil, yürek koyduğu bir umarsızlıkla söylüyor bunu. Macide Hanım kesin, kararlı:

— Canım istemiyor, diyor.

— Telefonlara da cevap vermeyecek misiniz?

— Hayır, bir süre hiç kimseyle görüşmek istemiyorum.

Kapanan kapının sesini duyuyor, oda yeniden koyu bir karanlığa gömülüyor. Ürkütücü bir sessizliği var Macide Hanım'ın. Acılarıyla tek başına baş etmiş insanların gücü var onda. O güce sahip olanların soylu kararlılığını taşıyor, duruşu, bakışları ama hep sanki bir cinnetin eşiğinde. Bir türlü gelmeyen, belki de hiç gelmeyecek olan bir cinnetin. Oysa bütün ömrü bu bekleyişle, bütün benliğini saran bu delirme korkusuyla geçmiş.

Koltuğun yanındaki sehpanın üzerinde gümüş bir çerçevede resmi duruyor Salih Rıza Bey'in. Eski, sararmış bir resmi. Aynı dalgın gözlerle bakıyor gizini bir türlü çözemediği dünyaya... Bakışları çocukluğunda kalmış.

Macide Hanım, uzanıp alıyor resmi, uzun uzun bakıyor ona, evliliklerinin ilk yıllarında çekilmiş bir resim bu. Kederli gözlerine yaşlar yürüyor.

— Var mıydı böyle çekip gitmek Salih Rıza Bey? Beni böyle yalnız bırakmak var mıydı?

Gece yarıları kocasının eve dönüşünü beklediği o karanlık oturma odalarında dinlediği ince saz başlıyor kulaklarında...

— Bunca yıl bütün gönül maceralarınızı sineye çektim, her derdinize katlandım. Hayatınızda hep başka kadınlar oldu. Hep başka kadınlar. Bense hep bir gün bıkacağınızı; uslanacağınızı düşündüm. Evinize temelli döneceğiniz, artık bana bağlanacağınız günün hayaliyle avuttum kendimi. Bütün umudumu yaşlılığınıza bağlamıştım. Bunca yıl boşu boşuna beklemiş durmuşum. Nasılsa yaşlandığınızda dizimin dibinde oturmaya mecbur kalacaksınız zannediyordum. Var mıydı böyle çekip gitmek Salih Rıza Bey ha? Var mıydı?

Çerçeve elinden kayıyor, yerdeki gazetenin üzerine düşüyor.

Macide Hanım hiç ağlamadığı kadar ağlıyor.

3.

O gece, Tiraje Hanım'ın Pera Palas'ta verdiği yemeğe geniş bir davetli topluluğu katılmıştı. Salonun değişik yerlerinde öbeklenmiş üç beş kişilik küçük gruplar kendi aralarında söyleşiyor, arkadaysa yumuşak bir müzik çalıyordu. Kalabalığın içinde işadamları, sanatçılar, sosyetenin tanınmış yüzleri seçiliyor; zaman zaman hararetlenen konuşmalar, yükselen gülüşmeler, müziği bastırıyordu.

İnce kemikli yüzü, çekik gözlerindeki kısık pars bakışlarıyla hemen her girdiği yerde dikkati çeken Tiraje Hanım, kırk yaşını epey gerilerde bırakmış, alımlı, çarpıcı bir kadındı. Verdiği görkemli davetleri, ünlü Avrupa gezileri, skandal aşkları, genç jigoloları, her biri önemli bir "markayı" taşıyan ilginç giysileri, eksantrik takıları, tropikal "kokularıyla" sosyetede bile "biraz sivri" bulunan kalburüstü kişilerdendi. Yüzünden hiç eksilmeyen "zafer kazanmış komutan" ifadesiyle bir kaşı havada çekilmiş resimleri gazetelerin "Cemiyet Haberleri" köşesinden hiç eksik olmaz , adının karıştığı çalkantılı dedikodular günlerce konuşulurdu. Ünlü ve zengin birinin kızı olarak, ünlü ve zengin biriyle yaptığı evlilik, daha işin başında şirkete dönüşmüş, birbirlerine müdahale etmeme kararı alan karı-koca yaşamlarını ayırmış, kendi serüvenlerinin peşine takılarak günlerini gün etmişlerdi. Tiraje Hanım, soylu, uzak, mesafeli görünüşüyle insanları kendinden uzak tutmasını bilir, kendine ne kadar yaklaşılması gerektiğinin sınırlarını gene kendi belirlerdi. İşte şimdi bu gece de, elinde şampanya kadehiyle konuklarının arasında salınarak dolaşıyor, çevreye gülücükler dağıtıyordu. Kendini fark etmeyen Ferruh'un koluna girdiğinde, Ferruh bir vitrinde sergilenen eski cam parçaların ışıltısına dalmıştı.

"Hayrola yalnızsın Ferruh, karın yok mu?"

Tiraje'nin soruş biçiminde daha şimdiden alacağı yanıtla yetinmeyecek bir kuşku gizli.

"O, biraz hasta gelemedi, özür diledi senden"

Ayaküstü ordan burdan konuşmaya başlıyorlar. Tiraje Ferruh'un yaşlanmaya başladığını düşünüyor. Gene de tanıdığı öteki işadamlarında rastlanmayan bir zarafeti, inceliği var. Eski bir görgüyü taşıyor duruşu, bakışları, hareketleri. Yanlarından elinde içki kadehiyle Cemil geçiyor. Tiraje'yi görmediği belli, gözleri uzaklarda.

Yirmi yaşlarında, parlak, alımlı bir delikanlı Cemil. Uzun boylu, sportmen yapılı, kumral tenli, açık renk gözlü, gösterişli bir çocuk. Gelişkin bir vücuda, sert kaslara sahip. Tiraje, çocuğu kolundan yakalayıp Ferruh'la tanıştırırken, her iki erkek de şaşkınlık içindeler:

"Ferruh, bak bu Cemil."

Tiraje'nin sesindeki imayı seziyor Ferruh. Tanıdık bir tonlama bu. Tiraje'nin pervasızlığı karşısında afallıyor. Tiraje ise Ferruh'un renk vermemeye çalışan şaşkınlığına saklı bir alaycılıkla gülümsüyor. Tiraje'nin yaşama üslubu içinde bu tür küçük meydan okumaların, cesaret gösterilerinin hayli önemli bir yeri var. Birçok şeyi, daha sonra anlatılsın diye yapanlardan Tiraje. Anlatılsın diye yaşayanlardan. Sanki öyle olunca yaşadığına daha çok inanacak. Yaşadığının farkına ancak başkalarının söylentilerine konu olduğunda inanıyor, inanabiliyor. Kendini toparlayıp çocuğun elini sıkarken, dudaklarından aceleye getirilmiş sözler dökülüyor Ferruh'un.

"Şimdiki rakiplerimiz çok genç oluyor."

Karşılıklı gülümsüyorlar.

Ferruh, o anda yazgının pusu kuran gölgesinin ayırdında bile değil; yalnızca bu kadınların bu toy delikanlılarda ne bulduklarını sahici bir ilgiyle anlamaya çalışıyor. Dile dökemediği bir merakla çocuğu süzüyor. Delikanlının gergin teninden, biçimli dudaklarının üzerinde uç veren sarı tüylerden, güçlü kollarında kabaran damarlarından, gözlerindeki çelik pırıltıdan dirim fışkırıyor.

Salonun tenha bir köşesine çekilmiş iki kadın, sorgulayıcı bakışlarla onları uzaktan izliyor ve kendi aralarında konuşuyorlar:

"Tiraje Hanım da pek patavatsızlaştı şekerim. Kocasının davetlerinde sevgilileri uluorta ortalıklarda dolanıyorlar artık."

"Ayol ondaki koca bende olsa, değil bir sevgili, milli takım gezdiririm yanımda."

Kahkahalarla boğuluyor konuşmaları.

Genç valeler, ellerinde içki ve meze tabakları; üzerlerinde küçük kanepeler, yuvarlak köfteler, sigara börekleri olan servis tepsileriyle geziyorlar konuklar arasında. Sudan şeyler konuşuluyor. Gündelik gevezelikler... İş dünyasının kapkaç oyunları, borsalar, yatırımlar, küçük kalplerin küçük heyecanları, mevsim sonu aşklar, memleketin son durumu, son model arabalar, yeni yaptırılan yatlar, tekneler, mavi yolculuklar, beyaz geceler, pilav günleri, ıstakoz yarışları, en ucuzundan bayağı dedikodular ve elbette günün konusu Benli Meryem. Ondan söz ederken herkesin sesine gizli bir şehvet, gizli bir lanet siniyor.

Yaratıcı buluşları olan bir kadındır Tiraje. Bu yüzden sürprizli davetleri sosyetede ünlüdür. Böylesi geceleri renklendirecek nice şenlikli numaralar, keyifli oyunlar, şık eğlenceler bulur çıkarır. Skandala açık, rezaletten çekinmeyen gözüpek bir yanı vardır onun davetlerinin. Nitekim son günlerde özellikle magazin basınında manşetten inmeyen bu haber, kendiliğinden oluşmuş bir fırsatı ayağına kadar getirmişti. Tiraje'nin bu geceki onur konuğu, Benli Meryem'di. Bu kalabalık ve seçkin bir davetli topluluğunun önüne, tam da bu günlerde çıkabilecek miydi bakalım Benli? Salih Rıza'nın intiharından çok zaman geçmemişti henüz. Olay herkesin belleğinde dipdiri duruyordu. Ateşle imtihan konusunda ince işkenceciydi Tiraje. Bunca delici bakışa, bunca sorgulayıcı göze, bunca kışkırtıcı soruya hangi Meryem dayanırdı? İşte bunu görmek istiyor. Daha yaşarken adından böylesi bir efsane yaratmış bu kadına açık bir öç duyuyor. Ona karşı gizli bir hayranlığı ve açık bir düşmanlığı var. Bu kadının sınırlarını tanımak, bilmek istiyor. Nerede durduğunu, nerede duracağını, nelerden ürktüğünü, neleri göze alamadığını anlamak istiyor. İnsanları korkularından tanırdı Tiraje. Meryem ise herkes için muamma. Sanki uzun uzun düşünülmüş, tasarlanmış, yaratılmış bir muamma. Orospuluğun böylesine gündelikleştiği bir zamanda onu bir "mithos" yapan şey neydi? Gizemli davranışları, büyüleyici suskunluğu, erişilmezlik duygusu yaratan ölçülü uzaklığı mı? Öte yandan düpedüz bir metres bu kadın. Orta yaşı geçmiş erkeklerin koynunda yatak değiştirip duran herhangi bir metres. Geçmişi hakkında hemen hiçbir şey bilinmiyor. Birbirini tutmaz birkaç kopuk bilgiden de hiçbir şey anlaşılmıyor. Bunlar bir araya getirildiğinde, yeniden onun hakkında hiçbir şeyin bilinmediği başlangıç noktasına dönülüyor. O ise kendi büyüsünün farkında değilmiş gibi davranıyor, şişirilmiş imgesinden habersiz görünüyor. Hatta tersine yalın bir kadın gibi görünmeye çalıştığı düşünülebilir. Ortalıklarda hayli az görünmekle, sınırlı ahbaplıklar kurmakla birlikte sosyeteye girmeyi başarmış, dahası kendini kabul ettirmiş, adının çevresinde çekingenlikle karışık bir hayranlık ve tuhaf bir saygı uyandırmış. Şarkıcılık yapmadan, film çevirmeden, hiçbir şey olmadan kazanılmış hiç de azımsanmayacak bir başarı bu.

Tiraje'nin gözü kapıda. Hiç oralı görünmemekle birlikte herkesten daha çok merak ediyor Meryem'in gelip gelmeyeceğini. Davet başlayalı hayli olmakla birlikte, umut kesilecek bir saat değil henüz. Meryem gibi bir kadının, bu çağrının ardında yatan niyeti anlamaması mümkün değil elbet. Bu arenaya çıkmayı kabul etse de, etmese de kazanan Tiraje

olacak. Eğer gelirse, Meryem'i ininden çıkarma başarısını kazanmış olacak; gelmezse de Meryem'i ürkütmüş olma onuruna erecek.

Şimdi herkes onu bekliyor.

Ufukları sınırlanmış dar dünyalarında uyuyan oyuncakları, kendilerini uyandıracak olan fındıkkıranı, ya da gecenin yarısını bekliyorlar. Öteki yarısını. Ya da kendi içlerinde uyuklayan uzak ötekini.

Bu karton dünyada sahte bir görkem, ucuzuna gidilmiş bir gösteriş merakı egemen. Yaşamın büyük olanaklarına sahip olduklarını düşünürken, yaşamın en büyük olanaklarını nasıl solladıklarının ayırdında bile değiller. Beyinlerinin, yüreklerinin, hayatlarının, ne kadarını kullanmadıklarını da bilmiyorlar. Gerçekte birbirini sevmeyen, ama birbirleri olmadan da yaşayamayan, "bir aradalıkları" zorunluluklara dayalı sentetik bir topluluk bu. Birbirleriyle rekabet duygusunun dışında hiçbir sahici ilişki kuramayan; çekememezlik, haset ve kıskançlıkla yüklü "arkadaşlıklarının" yıpratıcı geriliminde sürekli birbirlerini törpüleyerek yaşayan; ancak paralarının gücü ve servetlerinin olanaklarıyla özgüven duyabilen saklı mutsuzlar hepsi. Birbirleriyle giriştikleri üstünlük yarışından galip çıkmak için her şeyi göze alabilecek bir hırs bürümüş gözlerini. Onlar için olmak, sahip olmak demek. Böyle bir var oluş biçiminde ağır ağır yok oluyorlar. Edindiklerini, satın aldıklarını, sahip olduklarını birbirlerine sergileyerek, birbirlerinin kıskançlıklarını istiyorlar. Öfkelerini, takdirlerini, mutsuzluklarını... Bütün ilişkilerin mal mülk değerleri içinde yer aldığı bu dünyada sevgiler, dostluklar, arkadaşlıklar da borsa değerleri üzerinden işlem görüyor. Büyük hayatlara yetmeyen yürekleri, başkalarının serüvenlerinden çöpleniyor. Şimdi herkes onu bekliyor.

Bu yüzden buradalar. Bu yüzden hep buradalar. Bu yüzden bir gece masalının başucunda, masalın kahramanını bekliyorlar.

Merakından kapı ağzına yakın bir yeri mekân tutmuş olan bir kadın:

"Henüz ortalıklarda yok. Gelmeyecek herhalde," diyor.

"Bence kolay kolay gelemez zaten; hele böyle bir olaydan sonra," diyor yanındaki. Bir başka kadın, konuşulanları duymuş atılıyor:

"Onun yerinde olsam bu olay unutulana kadar ortalıklarda görünmem,"diyor.

Bu konuşmaların anlamsız olduğunu düşünen ağzı pipolu, keçi sakallı bir genç adam:

"Ama onun yerinde değilsiniz. Ve onun yerinde olsaydınız, ne yapacağınız hiç belli olmazdı," diyor. Verdiği yanıttan, yanıtının edebi değerinden memnun gülümseyerek, gecenin başından beri defalarca

yaktığı halde sürekli sönen piposunu yeniden yakıyor.

Yaşlıca bir kadın gülümseyerek karışıyor söze:

"Bunca yıldır tanırım kendisini. Ama ne yapıp, ne yapmayacağını hâlâ anlayabilmiş değilim."

Değişik gruplar kendi aralarında değişik konulardan söz ederken, söz dönüp dolaşıp Meryem'e kilitlendiğinde, onun hakkında değişik görüşler öne sürülüyor. Karısının omuzuna kolunu dolamış duran muhafazakâr bir gazetenin köşe yazarı:

"Efendim bu kadının bizatihi varlığı bile aile müessesine indirilmiş bir darbedir," diyor. Hemen destek buluyor bu görüş. Bir diğeri atılıyor:

"'Bu gibi kadınların varlığı aile müessesesini tehdit etmektedir. Doğrudur."

Eskiyi başka ucundan alan biri, Meryem'in Beyoğlu'nun kanlı aşk tarihini yeniden canlandıran bir eski zaman afeti olduğunu öne sürüyor.

Konuklarının arasında dolaşan Tiraje, her zamankinden daha çok kendinden emin görünüyor. Geçerken yandaki topluluktan bir genç kadın laf atıyor:

"Cicim, gecenin sürprizi hâlâ ortalıklarda yok!"

Tiraje anlamlı ve güvenli bir sesle karşılıyor:

"Bilmez misin, o hep geç gelir."

Tiraje'nin yanıtı kadının sesindeki kuşkuyu alamamış:

"Demek geleceğine inanıyorsun."

Tiraje, kadını duymazdan gelip yürümeyi sürdürüyor ve başka bir grubun içinde buluyor kendini. Oysa orada da benzer bir imayla karşılaşıyor:

"Her evli kadın için bir tehlike sayılabilecek olan bu kadını, davetlerine çağırmaktan korkmuyor musun ciciş?"

"Niçin korkayım? Benim kaybedecek bir şeyim yok ki... Sizler düşünün!"

Kahkahalar patlıyor. Oysa Tiraje'nin gözleri Cemil'i arıyor kalabalığın içinde. Ünlü bir butik sahibesi, sözde Tiraje'ye destek çıkmak adına:

"Hem bilmez misin sosyete bu tür skandallere bayılır," diyor.

Meryem'in evli kadınlar için ciddi bir tehlike olduğu görüşünde ısrarlı olan kadın ikna olmamış, sürdürüyor konuşmasını:

"Hadi şarkıcı olsa, artist olsa neyse ne, ama herhangi bir titri bile olmadan..."

Hem Cemil'i göremediği için, hem kadının ısrarından kabaran öf-

kesini bastırararak sözünü kesiyor kadının Tiraje:

"...olmadan Meryem olmak kolay değildir hanımefendi. İşte bu yüzden çağırdım onu."

İşadamları bir başka köşede iyice kızışmışlar handiyse "müşterek bahis" tutuşacaklar. "Gelecek diyenler! Gelmeyecek diyenler!" Çoğu belden aşağı imalarla yüklü tatsız, sevimsiz şakalar birbirini izliyor. İçlerinden Meryem'i ciddiye aldığı hayli belli olan biri:

"Kimse farkında değil ama, bana kalırsa en büyük kumarı Meryem'in kendisi oynuyor," diyor, "Gelse de, gelmese de bir bildiği vardır. Kadın gecenin külkedisi oldu doğrusu!"

Ferruh'un sıkıntısı artmış kalabalık içinde başıboş dolaşıyor. Elindeki konyak kadehini çevirip duruyor avucunun içinde. Eski bir konsol aynasında göz göze geliyor kendisiyle. Şakaklarında çoğalan kırlara takılıyor gözleri. Bir yandan olgun, sevecen, güvenli bir anlam veriyor kendine bunlar; öte yandan yaşlılığı, hatta ölümü düşündürüyor. Bugünlerde en düzayak, en gündelik şeylere takılıyor ayakları, sürekli tökezliyor. Bunlar üzerine uzun uzadıya düşüncelere dalıyor. Sıradan duyarlıklara yenik düşüyor. Herkesten çok bekliyor Meryem'i. Herkesten çok merak ediyor. Ona sahip olmayı her şeyden çok istiyor şu an. Sanki onunla birlikte olursa her şey daha iyi olacak. Daha onu tanımadan buna inanmasını kendi de tuhaf buluyor. Vakit geçirmek için yeniden insanların arasına karışıyor, sağdan soldan laflıyor. Tutarsız gevezelikler çalınıyor kulağına. Bu insanlar arasında yaşamanın nasıl da yavan bir şey olduğunu düşünüyor Ferruh. Nicedir hiçbir şey zevk vermiyor ona. Zengin sınıf çoktandır soylu sınıf değil. Bunu biliyor. Bunun acısını da biliyor. Babası gibi insanların artık kalmadığını. Çoğu son yıllarda büyük paralar yapıp sınıf atlamış türedi zenginler bunlar. Istanbul'un eski ve büyük ailelerinin çoğu, servetlerini koruyamadılar, para el değiştirdi. Şimdilerde örneğin işadamları yemeklerinde kimlerle yan yana oturduğunu düşünüyor. (Onların yemek yiyişlerini getiriyor gözlerinin önüne. Yaptıkları espriler, konuştukları şeyler, güldükleri şakalar.) Tiraje'nin partileri daha "sofistike" olmakla birlikte, daha dar bir çevreye seslenmekle birlikte, kocasının iş ilişkileri yüzünden olacak, sonunda buralara da sızmışlar. Pera Palas'a artık kimler geliyor Tanrım! Bunca yıl hâlâ nasıl alışamadığına da şaşırıyor Ferruh. Hem de artık alıştığını sandığı bir anda. Karışık düşünceler arasında şimdi. Yaşamda onu ayakta tutan tek şey, kazanma tutkusu. Bu insanlara katlanma, birçok şeye dayanma gücü veren tek şey, daha çok kazanma, daha çok kazanma. Madem ki, babasının servetinin batmasını

önlemek için bu kadar taviz verdi. Kendinin olmayan bir hayatı yaşadı. O halde daha çok, daha çok, daha çok kazanacak. Kazandıkları, belki yitirdiklerini, ya da yitirdiğini sandıklarını karşılar.

Dağınık düşüncelerin içine dalmış yuvarlanırken, ansızın kalabalıkta bir dalgalanma oluyor. Alçak sesli mırıltılar, fısıltılar uğulduyor. Gözlerini hızla kapıya çeviriyor Ferruh. Açılan kapıların ağzında kızıl bir yalaz gibi duran Meryem'i görüyor bir an. Soluğu kesiliyor. Ateş rengi parıl parıl uzun bir giysi içinde. Tiraje, zaferinin tadını çıkarırcasına, uzun uzun kucaklıyor onu. Yorgun bir güzelliği, ezici bir görkemi var bu kadının. Gözlerinde gizli de olsa küçümseyici, meydan okuyan bir anlam var. Sanki hiçbir şey bu kadını yaralayamaz, hiçbir şey incitemez, hiçbir şey dokunamaz ona; zarar veremez. Her şey yanından geçip gider. O, öyle uçucu, öyle erişilmez bir yerde uzak bir yıldız gibi ışır durur. Sevdalandıran bir büyüsü, tekin olmayan bir sessizliği var bu kadının. Bir anlamdan, bambaşka bir anlama uzanabilen geniş bir anlam yelpazesi var yüzünün. Onun yüzüne bakmak, uzun bir yolculuğa çıkmak gibi. Salona girdiği andan itibaren gözlerini alamıyor ondan. Yalnız olduğu, olabileceği bir anı kolluyor konuşmak için. Ama yaşına, deneyimine ve konumuna yakıştıramadığı şu yürek çarpıntılarını bir durdurabilse. Gülerken yüzü değişiyor, çocuklaşıyor, bambaşka bir anlam alıyor. Öyle ergen, öyle masum, öyle hilesiz bir yüz bu. Yalnızca Ferruh'un değil, hemen herkesin gözü onun üzerinde. İlgilenmiyormuş gibi görünüp, en çok onunla ilgileniyorlar. Az önce hakkında ileri geri konuşan, atıp tutan erkekler, şimdi çevresinde pervane olmuş dönüyorlar. Hiçbir gözün görmezden gelemeyeceği bu apaçık ikiyüzlülüğün, bu çifte ahlakın herkesten çok farkında olsa gerek. Yoksa yüzüne gelip yerleşen o alaycı küstahlığın, o küçümseyici hoşgörünün ne anlamı olabilir? Bu insanlarla düpedüz alay ediyor bu kadın. Hem belletilmiş hayatların, ezber davranışların dışında yaşıyor bir bakıma; hem de hiçbir şey olmuyormuş, sanki her şey öyleymiş gibi davranıyor. Bütün oyunların bütün kurallarını biliyor ve kurallarına göre oynuyor. Bugüne değin hiç kaybetmemiş olmasının nedeni bu olsa gerek. Ferruh, birkaç kez konuşmaya niyetleniyor, tam davranacakken vazgeçiyor, ya biri onu yakalayıp çeneye tutuyor, ya da Meryem'in yanında birileri bitiveriyor.

İkinci kadehin ortasındayken izin istiyor Meryem. Hiç beklenmedik bir şey bu. Hesapta olmayan. Geceyi daha uzun sanıyordu Ferruh. Konuşmak için geç kaldığını düşünüyor.

Meryem salondan çıkıyor, dış kapıya açılan geniş holde ilerliyor.

Ferruh, bulunduğu yerden hızla atılıyor, ne olursa olsun konuşacak onunla. Meryem, vedalaşmış, merdivenlere yöneliyor. Tam merdivenlerden inerken ayağı sürçüyor, ayakkabısının teki fırlıyor ayağından. Sendeliyor, düşecekken Ferruh yakalayıp tutuyor kolundan. Göz göze geliyorlar. Kendilerini bir masalın eşiğinde bulmaktan ötürü hayli şaşkınlar. Birkaç basamak aşağı fırlamış ayakkabı tekini alıyor Ferruh, eğilip Meryem'in ayağına geçiriyor.

"Ben Ferruh," diyor. "Kaç kez telefon ettim size, not bıraktım. Hiç görüşmediniz benimle."

Meryem anımsıyor.

"Çiçekleriniz için de teşekür ederim."

"Sizinle görüşmek, konuşmak istiyorum. Bana hiç vakit ayıramaz mısınız?"

"Bu gece imkânsız. Yarın sabah tekrar telefon edebilirseniz..."

Ferruh, uzanıp elini öpüyor Meryem'in. Meryem, izin isteyip ayrılıyor. Arkasından bakakalıyor Ferruh. Kendini toparlamaya, masalın gerçeğine inanmaya çalışırken, ağzı pipolu, keçi sakallı genç adam tanık olduğu olayın gizini paylaşır, keyfini çıkarır bir sesle:

"Kuyruklu bir yıldız gibi değil mi? Nerde görünüp, nerde kaybolacağını iyi biliyor. Onu Benli Meryem yapan şeyin ne olduğunu şimdi anladım," diyor.

Ferruh, ta gençlik yıllarından bu yana duymadığı, unuttuğu, yok saydığı kimi taze duyguların içinde kımıldadığını duyumsuyor. Bu ergen, bu masum duyguların uyanmasına, hem de böyle hızla uyanmasına, kim bilir kaç erkeğin koynundan geçmiş bir kadının neden olmasını hiç anlamıyor.

O sırada kalabalık bir görünüp, bir kaybolan, herkesin hevesini kursağında bırakan Meryem'in dedikodusuyla çalkalanıyor. Tiraje'nin yüzü iyice asılmış, hiç beklenmedik bir anda ortaya çıkarak gecenin yıldızı olmuş Meryem'in oyununa geldiğini düşünüyor.

"Nereye kayboldu?"

"Gitmiş."

"Gitti demek. Ne çabuk!"

"Hayır, tersine tam zamanında, bir Külkedisi masalı yaşattı bize. Ve ansızın kayboldu. Yalnız ayakkabısının tekini bulacak prens kim olacak? İşte bu henüz belli değil."

Sönen piposunu yakmaya uğraşan genç adam, az önce gördüklerinin bilgisiyle atılıyor:

"Bana kalırsa belli oldu bile."

İKİNCİ BÖLÜM

1.

Dakikalardır duşun altında, ılık suyun bedeninden süzülüp akmasına kaptırmış kendini, suyun sesini dinliyor. Bedenini dinliyor. Basınçlı su gözkapaklarına değdikçe ışıklar çakıp sönüyor gözlerinde. Sonra bütün o ışık çakımları toparlanıp Pera Palas'taki büyük salonun görkemli avizesi oluyor. Dün geceden kalma kırık dökük birkaç görüntü gözünü yumdukça, gelip geçiyor gözlerinin önünden. Başındaki uyuşukluk geçmiş, kendini şimdi daha iyi duyumsuyor Meryem. Yeni bir güne, yeni bir hayata başlayacak tazeliği, diriliği buluyor kendinde. Suyun her zaman yenileyici gücüne inanmış, suyun çağrışımlarına gereğinden fazla önem vermiş yaşamında. Dün geceki görkemli kadın, şimdi duşun altında maskesinden yıkanıyor. Yürek dağlayıcı bir kadından çok, ıslak bir fareye benziyor şu an. Öylesine sıradan, hatta belki tekdüze, herhangi bir kadın yalnızca. Yüzünün belki de efsanesini yazan özelliği bu. Bu kayıtsız, uzak, kendine dönük yüzden iki ayrı kadın çıkıyor ortaya; yalnızken ayrı, başkalarıyla iken ayrı olan iki kadın. Salondan telefon sesi geliyor. İlkin açmamayı düşünüyorsa da, telefonun ısrarlı çalışı ona dün geceyi ve dün gece verdiği sözü anımsatıyor. Çıkıyor duştan, havlusuna sarılıp aynada bir göz atıyor kendine. Ansızın yüzünün gerçeğiyle yüz yüze kalıyor. Nedense mutsuz bir kadın yüzü bu. Dün geceki "ikonanın" sanki bütün gizleri deşifre edilmiş, bütün anlamları silinmiş, bomboş bir ova, bembeyaz bir kâğıt gibi kendine bakıyor şimdi. Çekiliyor aynanın önünden, ardında açık kalmış su akmaya devam ederken, salona çıkıyor. Aynaya vuruyor akan suyun görüntüsü... Telefonun almacına uzandığında, arayanın Ferruh olduğunu çok iyi biliyor. Bir tuzağın, bir kapanın ağzını açan bir avcı gibi açıyor telefonu. Aynada su akmaya devam ederken, salondan sesi duyuluyor Meryem'in:

"Evet, bir saate kadar hazır olurum. Bekliyorum."

Su akıyor.

Mezarlık bahçevanının elindeki süzgece takılmış, çiçekleri sulayışına bakıyor. Sonra mezarlığın içine doğru yürümeye başlıyor yeniden. Omuzları geniş vatkalı bir döpiyes, başında geniş kenarlı bir şapkayla simsiyah matem giysileri içinde. (Yeniden bir "ikona"...) Yüzünü örten siyah tül, gizleyemediği iri gözlerindeki ışık çakımlarından tutuşuyor âdeta.

"Kolay gelsin," diyor bahçevana.

"Sağ ol kızım."

"Salih Rıza Bey'in mezarı hangisi acaba?"

"Hani şu intihar eden..." diye söze başlayacak oluyor bahçevan; Hemen kesiyor sözünü:

"Evet, o."

"İşte şuradaki."

İleride bir tümseği işaret ediyor bahçevanın parmağı.

"Sağ olun."

Gösterilen mezara doğru ilerlerken ansızın durup, ardına dönüyor. Onu durduran şeyin ne olduğunu anlamaya çalışıyor sanki. Yüzünden keder bulutları geçiyor. Görüntüler düşüyor gözlerinin önüne. Yıllar yılı yüreğini kanatmış görüntüler. Mezara can suyu serpen imamın elini görüyor ansızın. Annesinin hıçkırıklarını duyuyor. Kısa, kesik hıçkırıklarını. Bütün çocukluğunu dolduran hıçkırıklarını. Sekiz dokuz yaşlarındaydı o sıralar. Annesinin eteğine kapanmış, yüzünü dünyadan saklıyor ve hiçbir şey görmek istemiyordu. Kabir örtülmüş, dua okunurken, imam da can suyu serpiyordu mezarın üstüne.

"Babamın mezarına ne serpiyorlar anne?"

"Can suyu kızım... Sevaptır. Ölü gömüldükten sonra toprağına can suyu serpilir."

Ürperiyor: "Ölü" gömüldükten sonra...

Babasının artık bir ölü olduğunu; bundan böyle yalnızca bir ölü olduğunu bütün şiddetiyle duyumsuyor.

Kim bilir kaç yıldır unuttuğu bir an bu. Yıllar dindirememiş bu görüntüleri, geri tepiyor. Yüreğimizi çizen anlar vardır, biz farkında olmadan bütün hayatımızı belirler. Bunlardan biri işte gelip yapıştı gözlerine. Ne kadar oldu herhangi bir mezarlığa gelmeyeli. Kimse ölmedi, kimseyi gömmedi. (Kimsesi yoktu ki...)

Salih Rıza Bey'in mezarının başına geldiğinde, yeni kazılmış mezarın taze toprak kokusu geliyor burnuna. Kulağında Salih Rıza

Bey'in sesi yankılanıyor. Geçmişten sesler:

"Bana gene çiçekler getirmişsiniz Salih Rıza Bey. Niye zahmet ettiniz?"

"Estağfurullah! Ne zahmeti? Elimden gelse size dünyanın bütün bahçelerinin çiçeklerini getirirdim."

Meryem, elindeki bir demet çiçeği mezarın üstüne bırakıyor.

Neden her şey kötü bir ödeşme duygusuyla yaşanıyor? O bir demet çiçeğe uzun uzun bakarken okşuyor mezarı, toprağı avuçluyor. Salih Rıza Bey'den yaşadığı sürece esirgediği gerçek şefkati şimdi mezarına gösteriyor. Yüzündeki kırık tebessüm, içindeki tenha korkuları, karmaşık duyguları örtmeye yetmiyor.

"Kimse uğrunda ölecek kadar sevmeye değmez Salih Rıza Bey, hiç kimse..." diyor.

Burada daha fazla kalamaz artık. İçinde neler olup bittiğini bilmiyor. (Metresi olduğu erkekler içinde, böyle bir sonu en az hak eden kişinin Salih Rıza Bey olduğunu düşünüyor. Hep öyle olmaz mı?) Yüreğine yabancı duygulara izin verecek yaşta değil. Geri tepenleriyse bastırmak zorunda. Yerinden kalkıp, çıkışa yöneliyor. Şimdi tek istediği şey, unutmak. Kendine yük olacak her şeyi unutmayı becerebilen kadınlardan o. En azından şimdiye kadar öyle oldu. Bu kez de öyle olacak. Unutacak.

Bahçevan sesleniyor ardından:

"Yakının mıydı?"

"Kızıydım."

Hiç düşünmeden söylenmiş bir söz bu. Söylediği yalandan yüzüne ateş yürümüş, adımlarını sıklaştırıyor. Bu yalanı niye söylediğini, ansızın dudaklarından niye bu sözün döküldüğünü bilmiyor. Babasını düşünüyor. Onu ilk kez bağışlamaya benzer bir duyguyla anıyor. Sonra dünyadaki bütün bahçelerin çiçeklerini... (Hep süslü sözlerle konuşurdu Salih Rıza Bey. Bu yüzden inandırmazdı Meryem'i. Yaşamın katı gerçekleriyle boğuşa boğuşa bir yerlere varmış insanlarda görülen düş kırıklığından olsa gerek, güzel sözler hep yalan gelirdi ona.)

Kapıya vardığında, onu bekleyen uçuk yeşil Mercedes'e biniyor. (Değişen yalnızca Mercedeslerin rengi) Direksiyonda oturan Ferruh'a:

"Artık gidebiliriz," diyor. "Teşekkür ederim. Yalnız bırakmadınız beni." Bunu söylerken az önce yaşadığı bütün karmaşık duygular, belirsizlikler silinmiş sesinden. Ufacık bir çapak bile yok. Ama yüzü hafiften sararmış.

"Rica ederim, görevimdi. İyi görünmüyorsunuz, bir şeyiniz yok ya.."

"Yoo, hayır, iyiyim. Salih Rıza Bey'in ölümü, beklemediğim bir şeydi."

"Zaten ölüm beklenen bir şey değildir ki, hep kendi çıkagelir."

Meryem, başından şapkasını bir edayla çıkarıp arka koltuğa atıyor, Ferruh'a bakıyor alıcı gözlerle. "Akıllı bir adama benziyor," diye geçiriyor içinden. "Anlaşılan bu sefer işim zor, ama zevkli de olabilir." Gülümsemeye çalışıyor.

"Gene de bilmek istiyor insan."

"Demek çok sevmiş sizi, kendini öldürecek kadar sevmiş."

"Her şeye rağmen erkeklerin aşkında beni inandırmayan bir şey var."

"Erkekler hakkında bu kadar kötümser misiniz?"

"Daha olmayayım mı?"

"Yakından tanımak isterdim sizi."

"Ben de... ben de kendimi yakından tanımak isterdim."

Söylediklerinde çok içten şu an, ama sesindeki kendine güven – çünkü yanındaki erkeğin varlığına karşı zorunlu silahı–, bu sözlere yalnızca bir zekâ gösterisi ve kelime oyunu havası veriyor.

"İlginç bir kadınsınız," diyor Ferruh, sonra ekliyor: "Sizinle ilk buluşmamızda mezarlığa gelmemiz de hayli ilginç."

Meryem gülüyor.

"Fena mı ? Uyarmış oluyorum sizi."

Her ikisi de kahkahalarla gülüyorlar. Ferruh, bu ilişkinin daha şimdiden kendine büyük keyifler vereceğini düşünüyor. Araba uzaklaşırken, az önce çiselemeye başlayan yağmur hızlanıyor, yol kıyısında küçük seller oluşturuyor. Radyonun düğmesini çeviriyor Ferruh. Yağmura çok giden yumuşak, hüzünlü bir şarkı yayılıyor.

Silecekler çalışıyor.

Senaryo

Dağınık Yatak

Senaryo

Sahne-1 **SOKAK** **Dış-Sabah**

Sabahın çok erken bir saati.

Bütün Istanbul uykuda.

Kesin bir sessizlik.

DİKEY ALÇALMA ile henüz pusunu çözememiş gökyüzünden, bir perspektif dahilinde yavaş yavaş aşağıya, sokağa ineriz. İlkin apartmanların çatısı, sonra beşinci, dördüncü, üçüncü, ikinci katları aynı sessizlikte katederek inilir.

Ayağımız toprağa değer değmez ilk yazı kendini soldan sağa yazarken; Istanbul Şişli ya da Nişantaşı'nda bir sokağın perspektifi bütün kadrı doldurur. Alıcı kısa bir süre –yazıyla birlikte– bu durgun görüntüyü saptadıktan sonra, sokağın ucunda, Meryem'in apartmanının karşısına park etmiş siyah Mercedes'e ağır ağır yaklaşır. Mercedes sokağın bir kıyısında, alıcı öbür kıyısındadır. Usul bir rüzgârın yerde sürüklediği birkaç kuru yaprak... Sessizlikte büyüyen yaprak hışıltıları... Buğulu bir görüntüde merak, gerilim... Arabaya yaklaştıkça direksiyonda oturan Salih Rıza Bey belli belirsiz seçilir. Yüzü seçilmese de bir siluet halindedir. Arabanın gölgelenmiş ön camı içerinin gözükmesini engellemektedir.

Alıcı, arabanın hizasında bir yerde durur.

Durmasıyla birlikte yakın çekimde torpido gözüne uzanan el. Salih Rıza Bey'in eli; kol ağızlarında bembeyaz kolalı gömleğinin manşetleri ve gümüş kol düğmeleri görünür. Her şeyiyle eski bir Istanbul beyefendisidir. Açılan torpido gözünde simsiyah, eski model bir tabanca. Tabancaya titreyerek uzanan el.

Alıcı, Salih Rıza Bey'in durduğu yerden Meryem'in apartmanını çerçeveler. Koca apartmanın karanlık yüzeyinde bir tek pencere ışıklıdır; O da Meryem'in penceresi... Işıkları geceden açık kalmış bir pencere, söndürülmesi unutulmuş bu ışık son anda bile Salih Rıza Bey için bir umut mudur? Bu garip rastlantı, bu sona yaklaştığı şu'anda bile belki de her şeyin yeni baştan başlayabileceğine işaret etmektedir. Şimdi kalksa buradan, o merdivenleri çıksa, kapının ziline dokunsa, her şey yeni baştan başlayabilir mi? O da bunun olanaksızlığını bilmektedir aslında. Ne zamandır buradadır? Kaç saat geçmiştir? Kendi de bilmemektedir bunu. Saatlerdir burada hiçbir yere kımıldamadan ve gözünü bile kırpmadan oturmuştur.

Alıcı, durgun çerçeveden hızla ve yükselen bir müzik eşliğinde pencereye yaklaşır. Pencere ansızın bütün kadrı doldurur. Müzik kesilir. Sessizlik. Ardından başlayan bir piyano prelüdü eşliğinde Bindirmeyle geçiş...

Sahne-2 **KONAK (Siyah-Beyaz)** **Dış-Gün**

Salih Rıza Bey'in çocukluğundaki konağın arka bahçeye bakan penceresine bineriz. Salih Rıza Bey'in çocukluğu siyah-beyaz görüntülerde...

Yarı aralık pencereden uçuşan tüller... Piyano sesi sürer... İçeride Salih Rıza Bey'in annesi ile piyano hocası, hem piyano çalmakta hem de öpüşüp koklaşmaktadırlar. Pencerenin dışından onları görürüz.

Konağın ön cephesine giden yol, bahçe kapısını açan Salih Rıza Bey'in çocukluğuyla birlikte içeri gireriz. Elinde bir çubukla oynaya oynaya ilerleyen küçük Salih Rıza ile birlikte o yolu yürürüz. Salih Rıza'nın dizden aşağısı görüntülerde: Otlara, çalıya zırpıya vurulan çubuk, çocuk ayakları, yol... Kısa bir süre görüntülenir.

Sonra genel çekimde ön kapıya varan çocuk. Ağız hareketlerinden "Anne! Anne!" diye seslendiğini anlarız. Ses kuşağında piyano sürer. Sonra Salih Rıza kulağını kapıya dayar, arka bahçeye dolanır, pencere önüne gelir. Boyu yetişmez. Ayağının altına bir şey koyar, çıkar. İçeri bakar. Onun gözünden az önceki pencere görüntüsü yinelenir. Salih Rıza Bey'in bütün yaşamına damgasını vurmuş bir görüntüdür bu. İçeride annesi, piyano hocasıyla sevişmektedir. Çocuk şaşkındır. Durmadan yüzüne çarpan tülleri yüzünden çekmeye çalışırken siyah beyaz görüntüler biter.

Sahne-3 **SOKAK** **Dış-Sabah**

Alıcı, Salih Rıza Bey'in bulunduğu yerden sokağa bakar. Sokak boş, kimsesiz... Sonra yana çevrinir. Apartmanın giriş kapısına kadar varır.

Apartmanın zeminine yakın bir yerden başlayarak DİKEY YÜKSELME ile apartmanı tarayarak yükseliriz. Işıklı pencereye kadar varırız. Kıyışık pencereyi ve tülleri aralayarak içeri gireriz.

Sahne-4 **MERYEM'in YATAK ODASI** **İç-Sabah**

Piyano sesi sürmektedir. Silah sesine dek sürecektir.

Yarı ışıklandırılmış bir oda. Mavi-gri ya da külrengi bir sabah tonuyla yatak odasının bütün eşyalarını, ayrıntılarını yavaş yavaş tararız. Sandalyenin üzerine gelişigüzel bırakılmış bir mink kürk, aynanın önüne bırakılmış mücevherler, bir dizi inci kolye, yatağın eşiğinde teki yan dönmüş duran bir çift lame pabuç, vb... Alıcı, pabuçları çerçeveledikten sonra yatağa yükselir. Bütün eşyaları taradıktan sonra Meryem'in dağınık yatağına gelmiştir sıra. Meryem uyumaktadır. Yüzü – özellikle– görünmez, saçları yatağa dağılmıştır. Düzenli bir biçimde soluk alıp vermesinden, uyuduğu anlaşılmaktadır. Odanın eşyaları ve ayrıntıları, bunların serpiştirilmeleri, hem Meryem'in dünyasına ayna tutar, hem de dün gece eve geç gelmiş olduğuna işaret eder.

Ansızın dışarıda patlayan bir el silah sesi. Patlamayla birlikte piyano sesi kesilir.

Meryem, yatağında soldan sağa döner, hâlâ uykudadır, gene yüzü görünmez.

Dışarıda Salih Rıza Bey, kendini onun için vururken, o, yalnızca uyku arasında soldan sağa dönmekle yetinmiştir. Bir ömür tamamlanmıştır.

Sahne- 5 **SOKAK** **Dış-Sabah**

Alıcı sokağı katetmeye başladığı ilk yerde, yani sokağın ucundadır. Bu kez yavaş yavaş değil, hızla arabaya yaklaşır. Yaklaşırken yükselen müzik, gerilim müziği. Şimdi Salih Rıza Bey'in silueti bile görünmemektedir. Kendini vurmuş, arabanın içinde boylu boyunca yatmaktadır. Yan camdan bakarız. İlk kez Salih Rıza Bey'i görüyoruzdur. Artık öldüğünde...

Yazılar bitmiştir.

Sahne-6 **GAZETE BASIMEVİ** **İç-Gün**

Bir gazete basımevinde çalışan bobinler; bobinleri tarayarak aşağı ineriz. Bobinlerin ucunda intihar haberini veren ertesi günün gazetesi. Alıcı, gazeteye iyice yaklaşır, bütün kadr haber manşetiyle dolar:

BİR AŞK İNTİHARI
BENLİ MERYEM BİR HAYATI DAHA MAHVETTİ

Sahne-7 **SOKAK (Siyah-Beyaz)** **Dış-Gün**

Anons sesi haberi yüksek sesle okumaya başlarken, dün sabaha, Salih Rıza Bey'in ölüsünün bulunuşuna geri dönülür.

Bu kez siyah-beyaz görüntülerde: Dünkü sokak. Siyah Mercedes. Salih Rıza Bey'in yaşam öyküsünün artık onlar da siyah-beyaz görüntüleridir.

Gün biraz daha yükselmiştir. Sokaktan geçen birkaç kapıcı, kaloriferci, çöpçü, sütçü... Sokağın ilk sakinleri... Az sonra içlerinden biri arabanın içindeki cesedi görür. Hayretle arabanın içine eğilir. Alıcı, adamın pencereye eğilen yüzünü arabanın içinden çerçeveler. Bu arada haberin okunması sürmektedir.

SES— Ünlü işadamlarımızdan Salih Rıza Cerrahoğlu sevdiği kadın uğruna canına kıydı.

Plan değişir:

Arabanın çevresi daha kalabalıklaşmıştır. Kimi kadınlar; cama burnunu dayayıp içeriyi görmeye çalışan kimi kapıcı çocukları... Birbirine soran insanlar. İlkin uzaktan duyulan, giderek yoğunlaşarak yaklaşan polis sirenleri...

SES (*Sürer*)— Uzun süreden beri birlikte yaşadığı kadının kendisini terk etmesi üzerine dün sabah beş sularında özel otomobilinin içerisinde...

Sahne-8 **KUAFÖR SALONU** **İç-Gün**

Okunmakta olan bir gazeteyi, okuyanın gözünden çerçeveleyip, gazete katlanıp sehpaya konulurken gerileyen görüntü genişler, açılır...

Bir Kuaför Salonu.

Dizi dizi kadınlar; kafalarında başlıklar, herkes birbiriyle konuşu-

yor ama kimse kimseyi dinlemiyor, duymuyor... Kimi saçını taratıyor, kimi manikür yaptırıyor.

Sehpalarda magazin dergileri, gazeteler... Kadınlar gözle görünür bir iştah içinde birini alıp, birini bırakmaktalar. Salonun bir köşesinde bir grup kadın gürültülü bir biçimde çiğköfte yoğurmakta. Uzaktan uzağa kaset şarkıları: Arabesk.

Aynalarda yüzler...

Herkes olayı konuşuyor.

Alıcı dört kadınlık bir grubun üzerinde yoğunlaşmıştır:

BİRİNCİ KADIN— Şu erkek milletinde hiç akıl yok kardeşim; Sen tut elin hayat kadını için kendini vür! Olacak iş mi?

İKİNCİ KADIN— Bari değecek bir kadın olsa. Elin üç kuruşluk yosması. İnsan kendini öyle bir kadın için vurmalı ki, öldüğüne değsin.

ÜÇÜNCÜ KADIN— Açıkçası çekemiyorsunuz kadını. Kadın daha şimdiden efsane oldu. Daha ne olsun?

DÖRDÜNCÜ KADIN— Öyle kardeş öyle, kim ne derse desin, destan gibi kadın doğrusu.

BİRİNCİ KADIN— İyice abartıyorsunuz hani. Nesi var allahaşkına? O kadar boyayı ben sürünsem...

Birinci Kadın çok boyalıdır oysa.

Ötekiler kahkahalarını güç tutarlar...

Sahne-9 **KIRAATHANE** **İç-Gün**

Eski bir Istanbul kıraathanesi... Hıncahınç dolu. Bir köşede kalabalığa sırtını dönmüş, camdan dışarıyı seyreden küskün bir ihtiyar. Bir başka köşede nargile fokurdatanlar. Masalarda tavla, okey, iskambil oynayanlar. Duvarlarda camlatılmış resimler: Fevzi Çakmak, İsmet Paşa portreleri, "Hayat" mecmuasının ortasından alınmış eprimiş birkaç "manzara" resmi, eski pehlivanlar, ve Dünya Güzeli Züleyha...

Alıcı, bu resimleri tararken en son Züleyha'nın üzerinde durur. DÜNYA GÜZELİ ZÜLEYHA SURETİ bütün kadrı doldurur, sonra aşağı kayar. Resmin altındaki masa. Dört erkek oturmuşlar. İkisi tavla oynuyor, biri gazete okuyor, biri oyunu seyrediyor.

BİRİNCİ ERKEK— Ulan ne kadın be! Yedi gene birinin başını!

İKİNCİ ERKEK— Hangi kadın bu?

ÜÇÜNCÜ ERKEK— Şu sosyete dilberi Meryem. Bundan önceki dostu iflas etmişti. Bu seferki de kendini vurmuş. Kadının filmini yapsan kimse inanmaz.

DÖRDÜNCÜ ERKEK— Bir gece benimle kalsın, sabahına azrail gelip canımı alsın, gıkım çıkarsa namerdim!

BİRİNCİ ERKEK— Bu Meryem için değil bir erkek, bir ordu kendini vursa değer Allahsızım!

ÜÇÜNCÜ ERKEK— Oğlum kadın profesyonel metres. Dalyanı kuracağı yeri iyi bilir o. Sen ben gibi gariban takımıyla alıp vereceği ne olabilir ki koçum? Biz en iyisi gene Karaköy'e yazılalım.

DÖRDÜNCÜ ERKEK— Şu kavanozun dünyasında bizim kısmetimize, orospunun bile hoşafı düşüyor.

Birinci Erkek tavlada partiyi almıştır, tavlayı kapatır.

BİRİNCİ ERKEK— Öğren de gel aslanım.

Alıcı, kapanan tavladan yeniden duvara, Züleyha'nın resmine çıkar.

Sahne-10 **BAR** **İç-Gece**

Papirüs. Ya da benzeri bir aydın uğrağı. Çeşitli masalar. Hafif bir müzik. Duvarlarda çerçevelenmiş yabancı tiyatro afişleri, el ilanları vb...

Bir masa. Herkes içkili ve hülyalı. Herkes en derin halini oynuyor. Masada bir yazar, bir ressam, bir oyuncu kadın ve bir de herkesi, hiç sesini çıkarmadan dinleyen hayli içkili bir kişi vardır. Alıcı sırayla hepsinin yüzünü tarayacaktır. İlkin yazarın yüzüne yaklaşır. Kel, sakallı, pipolu, kalın çerçeveli gözlüklerinin ardından dünyanın gizini çözüyormuşçasına bakan biridir:

YAZAR— Nasıl da romanlık bir malzeme! Düşünün arkadaşlar, böyle bir çağda bir adam, kendini aşk uğruna vuruyor. Bence böyle bir tutku, bir roman sorunsalı içerisinde irdelenmeye değer bir olgu. Bir gün mutlaka ama mutlaka böyle bir tutkunun romanını yazacağım. Kahreden bir tutkunun romanını!..

Yazar yeniden içkisine döner, herkes anlamlı anlamlı başını sallar; duygulanmış gibidirler, etkilenmiş gibidirler, hep gibidirler, hiç ken-

dileri olamazlar. Alıcı, bu kez de ressamı çerçeveler. O da başka bir "tip".

RESSAM— Bense kadının bir portresini yapmak isterdim. Beni bu hikâyede en çok kadın ilgilendiriyor; her zaman olduğu gibi, kadın. Gerçeküstücü ayrıntılarla donatılmış bir portre getirin gözlerinizin önüne. Örümcek Kadının portresi. Ve siyah eldivelerinde kan lekeleri... Kim bilir, belki de o eldivenler hâlâ kanıyordur...

Oyuncu Kadın, anlatılanlardan etkilenmiş, yeterince "konsantre olmuş", saçlarını atarak, "konuşulan kadın"ın imgesini kuşanır, O'nun havalarına girer...

OYUNCU KADIN— Yaşamım boyunca böyle bir kadını canlandırmak istedim hep. Sahnede böyle bir kadını oynamak ne kadar heyecan verici!.. Herkesin uğrunda öldüğü böyle muhteşem bir kadını? Kim bilir nasıl bir iç dramı vardır bu kadının? Nasıl acılarla yüklüdür aslında? Birinin kendini onun uğruna vurması nasıl da haz ve elem vermiştir ona? Bu ikili duyguların kucağında nasıl da gidip gelmiştir, ah nasıl?

Masadaki sonuncu kişi, başını içkisinden kaldırır, gözlüğünün arkasından alaycı bakarak:

MASADAKİ KİŞİ— Neler uyduruyorsunuz yahu? Hiçbirinizin ne ölecek, ne öldürecek gücü var? Hepinizin içi geçmiş. Millet sokakta hayatını yaşıyor, siz buraya çökmüş felsefe yapıyorsunuz. Gidin işinize yahu!

Alıcı, hızla bütün duvarları, masaları yalayarak çevrinir.

Sahne-11 **GENELEV** **İç-Gün**

Genelevde bir hane.

Sıra sıra kadınlar. İçlerinden biri elindeki gazeteyi sallaya sallaya söylenmeye başlar.

GENELEV KADINI— Ulan ne dünya be! Şurda günde beş yüz erkeğe bacak açıyoruz. Vazgeçtim elin heri-

finin canını almaktan doğru dürüst parasını bile alamıyoruz. Sonra elin dürzüsü kalkıp bir sosyete kaltağı için kendini vuruyor.

O sırada içeri bir müşteri girer. Genç, körpe bir çocuktur. Çekingen, ürkek bir görünüşü vardır.

Kadın, hırsını çocuktan çıkarır.

GENELEV KADINI— Çık, yedi numaraya çık! Uğurlu sayıdır!

Sahne-12 **PARK** **Dış-Gün**

Parkta bir bank.

Cıvıl cıvıl kuşlar, sürüklenen yapraklar, ağaçlar, iki âşık. Alıcı, genel çekimde çerçevelediği banka usul usul yaklaşır. Sonra KESME ile yakın çekimde yüzlerini verir.

GENÇ KIZ— Demek beni çok seviyorsun?

GENÇ ERKEK— Seni dünyada hiç kimsenin sevemeyeceği kadar seviyorum. Hadi eve gidelim.

GENÇ KIZ— Günün birinde kendini benim için öldürebilir misin, hani o adam gibi...

GENÇ ERKEK— Gözümü bile kırpmadan yaparım bunu, yeter ki sen iste. Hadi eve gidelim.

GENÇ KIZ— Sevgilim benim!

GENÇ ERKEK— Hadi şimdi eve gidelim!

Kalkarlarken, kesme.

Sahne-13 **MUTFAK** **İç-Gün**

Ortahalli bir ailenin mutfağı.

Alıcı, mutfağın penceresinden içeriyi çerçeveler. Kadın, ocağın başında iş yapmakta, kocası da masada oturmaktadır. Kadın çaçaron tiplidir, sürekli söylenmektedir. Koca süklüm püklümdür.

KADIN— Bak gazeteye! Bak da utan! Elalem sevdiği kadın için kendini vuruyor. Peki sen, sen ne yapıyorsun benim için? Gençliğimi, güzelliğimi senin uğruna heba ettim. Şu yaşıma geldim bak hâlâ mutfak köşelerinde sürünüyorum. Elalem sevdiği kadın

uğruna kendini vurur; Sense benim için tırnağı bile kesmezsin. Sus! Sus! Cevap verme bana diyorum! Nankör, nankör!

Adamın sesi bile çıkmamaktadır oysa. Başını kaldırır karısına yüzüne çaresiz bakar. Bıkkındır.

Sahne-14 **İŞADAMLARI KULÜBÜ** **İç-Gece**

İşadamları Kulübü. Nezih bir gece. Tepeden aydınlatılmış masalar.

Poker oynayan bir masa. Dört işadamı. Bu sahnede dört işadamı kadar önemli bir şey de altındır. Altın yüzük, altın kolye, altın künye, altın çakmak gibi ayrıntılar kişilerde ve masalarda kullanılır. Altın ışıltısı arada bir kameranın bile gözünü alır. Her şey bir borsa dünyası içindeki yerini almıştır. Kâğıtları dağıtan adam bir yandan da konuşmaktadır.

BİRİNCİ İŞADAMI— Benli Meryem şimdi boşta kaldı. Bakalım şimdi kim el atacak hatuna?

İKİNCİ İŞADAMI— Böyle bir zamanda el atmak da, hayli cesaret işi doğrusu. Baksana kadın her erkeğe ölüm getiriyor.

ÜÇÜNCÜ İŞADAMI— Asıl böyle zamanda el atmak gerekir. Bir erkek için prestij meselesi ne de olsa...

DÖRDÜNCÜ İŞADAMI— Bence fiyatını yükseltir.

BİRİNCİ İŞADAMI— Yeni bir fiyat politikası belirlemek için bundan daha uygun bir zaman olamaz.

İKİNCİ İŞADAMI— İyi bir işkadınıysa böyle davranır.

ÜÇÜNCÜ İŞADAMI— İyi bir işkadını olduğu apaçık. Baksanıza Salih Rıza Bey'i tam batarken terk etti.

DÖRDÜNCÜ İŞADAMI— Bakalım günün kadınına sermayenin hangi kanadı el atacak?

Alıcı hızla geriler. Gerilemesiyle birlikte yükselen müzik.

Kadra, masaya kulak misafiri olan Ferruh Bey girer. Cebinden bir cigara çıkarır. Altın çakmağıyla yakar. Anlamlı anlamlı bakar. Gözlerinden arzu ve ihtiras okunur. Ferruh Bey'i ilk kez görüyoruzdur.

Sahne-15 **CEYLAN SAVUL'un EVİ** **İç-Gün**

Magazin dergilerinin ve gazetelerinin başsermayesi olan ne idüğü be-

lirsiz -biraz şarkıcı, biraz film yıldızı ve de çokça fotoroman oyuncusu- bir yıldızın, Ceylan Savul'un evi. Kadın salonda oturmuş bir yandan ayağına pedikür yaptırmakta, bir yandan da hırsla gazetelere göz atmaktadır.

Alıcı, sehpadaki gazetelerden kanepeye, gazete okuyan kadına çıkar. Kadının görüntüsü üzerine Manikürcü Kız'ın sesi düşer:

MANİKÜRCÜ KIZ— Abla! Bugün gazetelerde niye resminiz yok?

CEYLAN SAVUL— Yoksa yok! Bir gün çıkmamakla şöhretim eksilmez ya...

MANİKÜRCÜ KIZ— Kızma abla. Ne bileyim her gün çıkıyordu da...

Kadın sinirlenmiştir. Başucundaki telefona uzanır. Numarayı çevirir, bekler.

CEYLAN SAVUL— Alo magazin servisini bağlar mısınız? Alloo Erroll Nedir bu haber allahaşkına? Bu kadın nedir? Kimdir? Şarkıcı değil, artist değil, yıldız değil. Gene de manşetlerde...

Sahne -16 **GAZETE'de BİR ODA** **İç-Gün**

Telefonun öbür ucu. Gazete'de Erol'un masası. Telefonla konuşan Erol.

EROL— Daha olmasın mı yani? Kadının uğruna adam kendini vurmuş, hem de kapısının önünde.

Sahne-17 **CEYLAN SAVUL'un EVİ** **İç-Gün**

Yakın çekimde Ceylan Savul'un inanmaz yüzü...

CEYLAN SAVUL— Bu adamın intiharı gerçek mi, yoksa reklam için mi?

Sahne-18 **GAZETE'de BİR ODA** **İç-Gün**

Yeniden Erol. Yakın çekimde "fesüphanallah," der gibi başını iki yana sallar.

EROL— Reklam için intihar edilir mi yahu?

Sahne-19 **CEYLAN SAVUL'un EVİ** **İç-Gün**

CEYLAN SAVUL— Ne bileyim yani, biz reklam uğruna neler yapıyoruz bir düşünsene, bir intihar etmediğimiz kaldı!

Sahne-20 **GAZETE'de BİR ODA** **İç-Gün**

Erol şaşkın, Bıkkın başını sallar. Ellerini iki yana açıp yeniden işinin başına döner.

Sahne-21 **PASTANE** **İç-Gün**

Istanbul'un ünlü ve eski bir pastanesi. Her ayrıntı eski Beyoğlu çağrışımlarıyla yüklü. Her şeye yaşanan geçmişin görkemi sinmiş. İki yaşlı ve güngörmüş Istanbul beyefendisi konuşa konuşa kapıdan girer, sonra geçer bir köşeye otururlar. Alıcı, onları pastanenin içinden çerçeveler.

BİRİNCİ YAŞLI— Biliyor musunuz mirim, Salih Rıza Bey'in ölümüyle birlikte sanki eski Beyoğlu yeniden dirildi. Geçmiş yeniden canlandı. Bu kadın tam bir geçmiş zaman âfeti. Hey gidi günler hey! Eski Beyoğlu aşkları, kara gözlü, titrek sesli kantocular, aynalı pastaneler, birahaneler, faytonlar, eski Ayapera hey!

İKİNCİ YAŞLI— Farkında mısınız azizim, insanlar artık âşık bile olamıyorlar. Her şeyle birlikte aşk da hayatımızdan çekilip gitti. Nerede eskinin o büyük, o tantanalı aşkları; nerede o canına kıyan gözükara âşıklar!

BİRİNCİ YAŞLI— Bu acı hikâye bana geçmiş günleri yaşattı. Eski Beyoğlu eski şanına yeniden kavuştu sanki. Acı bir hakikattir ki, bu elem verici hadiseden bile gizli bir haz duydum. Kendi kendime dedim ki: Bakın aşk ölmemiş. Hâlâ yaşayan bir şey var Istanbul'da. Ölmek pahasına da olsa yaşıyorlar...

Alıcı hızla çevreyi yalayarak çevrinir. Kesme.

Sahne-22 **SALİH RIZA BEY'İN EVİ** **İç-Gün**

Oturduğu koltukta yüzü gazeteyle örtülmüş kadın (Salih Rıza Bey'in karısı), yavaş yavaş gazeteyi çeker yüzünden. Gazete aşağı doğru kayarken kadının yüzü çıkar ortaya. Acılı, soylu, güngörmüş bir Istanbul hanımefendisi yüzü. Bir süre donuk, ölü gözlerle alıcıya bakar. Acısını içine gömmüş, sessiz, kilitli bir kadın yüzüdür bu.

Kapı açılır. Hizmetçi girer odaya. Açılan kapıdan içeri yoğun ışık dolar. Hizmetçi, odanın kapalı perdelerini açmak ister.

KADIN— Çekme perdeleri! Bırak kapalı kalsınlar! Bir zaman kapalı kalsınlar!

HİZMETÇİ— Bir lokma bir şey yiyin bari.

KADIN— Canım istemiyor.

HİZMETÇİ— Telefonlara da cevap vermeyecek misiniz?

KADIN— Hayır, bir süre hiç kimseyle görüşmek istemiyorum.

Hizmetçi çıkar. Kapanan kapının sesini, yeniden azalan ışığı, kadının yüzünde izleriz. Alıcı, kadının yüzünden aşağı sağa kayar, sehpanın üzerinde duran gümüş çerçeve içindeki Salih Rıza Bey'in resmini gösterir. Kadının eli resme uzanır. Alıcı geriler. Kadın resme uzun uzun kederli bakar. Sonra konuşmaya başlar.

KADIN— Var mıydı böyle çekip gitmek Salih Rıza Bey? Beni böyle yalnız bırakmak var mıydı? Bunca yıl bütün gönül maceralarınızı sineye çektim. Her derdinize katlandım. Hayatınızda hep başka kadınlar oldu. Bense hep bir gün bıkacağınızı, uslanacağınızı düşündüm. Evinize temelli döneceğiniz, artık bana bağlanacağınız günün hayaliyle kendimi avuttum. Bunca yıl boşu boşuna bekleyip durmuşum. Bütün umudumu yaşlılığınıza bağlamıştım. Nasılsa yaşlandığınızda dizimin dibinde oturmaya mecbur kalacaksınız zannediyordum. Var mıydı böyle çekip gitmek Salih Rıza Bey, ha? Var mıydı?

Sahne-23 **PERA PALAS** **İç-Gece**

Alıcı, hafif bir müzik ve de uzaktan uzağa duyulan konuşmalar, gü-

lüşmeler eşliğinde tavandaki avizeyi gösterir. Sonra usul usul aşağıya iner. Duvar resimlerini, salonun değişik süslerini tarar. Fonda konuşmalar, gülüşmeler ve hafif bir müzik sürmektedir.

En son insanlara geçer.

Büyük bir davet. Yüksek sosyete, işadamları, kadınlı-erkekli küçük gruplar vb... Davetliler, salonun değişik yerlerinde öbeklenmiş, konuşmaktalar. Bir köşede yalnız duran ve bir vitrinin içindeki cam parçalarını inceleyen Ferruh Bey cigara içmektedir. Davet sahibesi Tiraje Hanım, Ferruh'a sokulur. Omuz çekiminde ikisini de saptarız.

TİRAJE— Hayrola, yalnızsın Ferruh? Karın yok mu?

FERRUH— O biraz hasta, gelemedi, özür diledi senden.

Tiraje, yanından kendini görmeden geçen genç bir delikanlıyı kolundan tutar. Yirmi küsur yaşlarında parlak, alımlı bir çocuktur.

TİRAJE— Seni son sevgilimle tanıştırayım Ferruh, bak bu Cemil.

Ferruh, Tiraje'nin *pervasızlığı karşısında afallamıştır. Kendini* toparlayıp çocuğun elini sıkarken:

FERRUH— Şimdiki rakiplerimiz çok genç oluyor.

KESME ile GEÇİŞ.

Başka bir köşede Tiraje Hanım'ı izleyen iki kadın:

BİRİNCİ KADIN— Tiraje Hanım da pek pervasız şekerim. Kocasının davetlerinde sevgilileri ortalıklarda dolanıyor.

İKİNCİ KADIN— Ayol, ondaki koca bende olsa, ben sevgili değil, milli takım gezdiririm yanımda.

Alıcı, davetlilerin arasında dolaşmaya başlar. Çeşitli görüntüler saptar. Herkes Meryem'i konuşmaktadır. Genç valeler ortalıkta ellerinde içki ve meze tabaklarıyla gezinmektedirler. Konuşmalar değişik planlara bölünerek verilecektir:

— Henüz ortalıklarda yok. Gelmeyecek herhalde...

— Bence kolay kolay gelemez. Hele böyle bir olaydan sonra...

— Onun yerinde olsam olay unutulana kadar ortalıklarda gözükmem.

— Ama onun yerinde değilsiniz. Ve onun yerinde olsaydınız, ne yapacağınız hiç belli olmazdı.
— Doğru! Gene de hiç belli olmaz. Gecenin bir saatinde çıkıp gelebilir.
— Bunca yıldır tanırım kendisini, ama hâlâ ne yapıp ne yapmayacağını bilemem.

KESME ile GEÇİŞ.

Başka bir topluluk...

— Azizim bu olay tam bir skandal doğrusu!
— Görülmüş şey değil.
— Efendim bu kadının bizatihi varlığı aile müessesesini tehdit etmektedir.
— Çok doğru efendim, *(söz arar bulamaz, bir öncekinin söylediğini tekrarlamayı uygun bulur)* bu gibi kadınların varlığı aile müessesesini tehdit etmektedir.
— Böylesi skandaller yaratan bir... bir *(sözcük bulamaz)* kadını yüksek sosyetenin davetlerine çağırmak akıl alır iş değil doğrusu!

KESME ile GEÇİŞ.

Başka bir topluluk.

— Azizim bana kalırsa Benli Meryem, Beyoğlu'nun eski şerefini iade etti. Bu kadın bence tam bir eski zaman âfeti.
— Hadi canım siz de büyütüyorsunuz.

KESME ile GEÇİŞ.

Bir kadın ve Tiraje hanım:

KADIN— Cicim, gecenin sürprizi hâlâ ortalıklarda yok.
TİRAJE— Bilmez misin, o, hep geç gelir.
KADIN— Demek geleceğine inanıyorsun.

Bir başka kadın yaklaşarak kadra girer:

İKİNCİ KADIN— Her evli kadın için bir tehlike sayılabilecek olan bu kadını davetlerine çağırmaktan korkmuyor musun cicim?
TİRAJE— Niçin korkayım? Benim kaybedecek bir şeyim yok ki. Sizler düşünün!

KADIN— Hem bilmez misin, sosyete bu tür skandallere bayılır.

İKİNCİ KADIN— Hadi şarkıcı olsa, artist olsa neyse ne de, ama herhangi bir titri olmadan...

TİRAJE *(Kadın'ın sözünü keser)*— ...olmadan Meryem olmak kolay değildir hanımefendi; işte bu yüzden çağırdım onu.

KESME ile GEÇİŞ.

Bir başka köşede işadamları şakalaşmaktadırlar:

— Oldu olacak müşterek bahis tutuşalım bari.

— Gelecek diyenler! Gelmeyecek diyenler!

— Kimse farkında değil ama, bana kalırsa, en büyük kumarı Benli Meryem'in kendisi oynuyor. Gelse de gelmese de bir bildiği vardır.

— Kadın gecenin külkedisi oldu doğrusu...

Alıcı Ferruh'u çerçeveler. Sesler arkada kalır. Birden yüzü değişir. Alıcı bunun üzerine kapıya yaklaşır, insanlar ortada bir yerde kendiliğinden toplanmaya başlar. Yükselen bir müzikle birlikte kapılar açılır: Olanca güzelliği ve görkemiyle kapıda Meryem belirir. Gözlerinde gizli de olsa küçümseyici, meydan okuyan bir anlam vardır. Gerçekte kimseyi takmıyordur. Ağır ağır yaklaşır. Herkesin gözü şimdi onun üzerindedir. Az önce hakkında atıp tutanlar şimdi çevresinde pervane olmuşlardır. Alıcı, genel çekimde Meryem'i ve onun çevresindekileri çerçeveler. Sırtı alıcıya dönük olan Ferruh'un arkasından bir süre uzaktaki Meryem'i izleriz. Meryem cigara alır, çevresinde birkaç çakmak birden çakar. Herkes çevresinde dönmektedir.

Arada bir Ferruh'un gözlerini üzerinde hisseder, döner, ona bakar. Bu arada saat on ikiye yaklaşmaktadır. Az sonra kalabalıktan sıyrılır, yalnız kalır, tam gitmek üzeredir aslında. Tiraje Hanım'la vedalaşır. Ayrılır, tam merdivenlerden inerken, ayağı sürçer, topuğu takılır, ayakkabısı ayağından fırlar, düşecekken Ferruh kolundan tutar. Göz göze gelirler. Alıcı, birkaç basamak öteye fırlamış ayakkabı tekini yakın çekimde çerçeveler. Ferruh ayakkabıyı alır, diz çöküp Meryem'in ayağına geçirir. Alıcı, Meryem'in omuzundan diz çökmüş ayakkabı giydiren Ferruh'u çerçeveler:

FERRUH— Ben Ferruh, kaç kez telefon ettim size, not bıraktım. Hiç görüşmediniz benimle.

Meryem daha fazlasını hatırladığını ima eder.

MERYEM— Çiçekleriniz için de teşekkür ederim.
FERRUH— Sizinle görüşmek, konuşmak istiyorum. Bana hiç vakit ayıramaz mısınız?
MERYEM— Bu gece imkânsız. Yarın sabah tekrar telefon edebilirsiniz...

Ferruh uzanır, elini öper, Meryem ayrılır, ilerler. Saat tam on ikidir. Ferruh arkasından bakakalmıştır. Uzaktan olayları izleyen biri, Ferruh'a yaklaşır:

ADAM— Kuyruklu bir yıldız gibi değil mi? Nerede görünüp nerede kaybolacağını iyi biliyor. Onu Benli Meryem yapan şeyin ne olduğunu şimdi anladım.

KESME ile içeride bir başka topluluğa geçiş:

— Nereye kayboldu?
— Gitmiş!
— Oyunun kurallarını çok iyi biliyor ve ona göre oynuyor.
— Gitti demek! Ne çabuk?
— Hayır aksine, tam zamanında. Bir külkedisi masalı yaşattı bize. Ve ansızın kayboldu. Yalnız ayakkabısının tekini bulacak olan prens kim olacak? İşte bu henüz belli değil.

Az önce Ferruh'un yanındaki adam gruba katılır, söylenen son sözleri duymuştur:

ADAM— Bana kalırsa belli oldu bile...

Alıcı gerileyerek, kalabalığı çerçeveler. Tavana, tavandaki avizeye kayar. Kısa bir süre ışıltılı avizeyi gösterir. Sekans tamamlanmıştır.

Sahne-24 **MERYEM'in EVİNDE BANYO** **İç-Sabah**

Alıcı, Pera Palas'taki salonun avizesinden duş başlığına geçer. Duş başlığı. Duştan akan suyu izleyerek Meryem'e ineriz. Çıplak sırt. Omuzlar. Sudan yapışmış saçlar. Pera Palas'ta yaşanmış bir geceden sonra, dün akşamki görkemli kadın, şimdi duşun altında maskesinden yıkanmaktadır. Şimdi herhangi bir kadındır yalnızca. Su. Su. Su. Te-

lefon sesi duyulur. Birkaç kez çalar. Meryem duştan çıkar, havlusunu alır, kadınsı bir güdüyle kendine bir göz atar. Dün geceki ikonayı, bu kez de aynada görürüz. Gördüğümüz yalın ve sıradan bir kadın yüzüdür yalnızca. Hatta mutsuz olduğu bile söylenebilir. Aynanın önünden çekilir. Ardından su hâlâ akmaktadır. Aynadan akan suyu görürüz yalnızca. İçeriden Meryem'in sesi duyulmaktadır:

MERYEM (*Ses*)— Evet, bir saata kadar hazır olurum. Bekliyorum.

Sahne-25 **MEZARLIK** **Dış-Gün**

Mezarlıkta çiçekleri sulayan bahçevanın süzgecinin başlığı. Süzgeçten akan su; yani alıcı, Meryem'in banyosundaki duş başlığından süzgeç başlığına geçer.

Alıcı geriler, süzgeç, bahçevan, çiçekler, mezarlığın genişçe bir bölümü kadra girer. Görüntü genişlemeyi sürdürürken, KESME.

Daha sonra Meryem, bel çekimde sırtı alıcıya dönük olarak kadra girer. Bir an durur. Sonra bahçevana doğru ilerler.

Meryem, simsiyah giysiler içindedir. Siyah bir elbise, yakası kürklü siyah bir manto, yüzünün yarısını örten siyah bir tül vb... Yeniden bir "ikona"olmuştur. "Yas tutan Meryem" kadar güzel ve kutsaldır şimdi.

MERYEM— Kolay gelsin.
BAHÇEVAN— Sağ ol kızım.
MERYEM— Salih Rıza Bey'in mezarı hangisi acaba?
BAHÇEVAN— İşte şurdaki.
MERYEM— Sağ ol.

Meryem gösterilen mezara doğru ilerlerken ansızın durur, ardına döner, yüzünden keder bulutları geçer. Bahçe süzgecinden akan suya dalar. Akan su.

Sahne-26 **BAŞKA BİR MEZARLIK (Siyah-Beyaz)** **Dış-Gün**

Geriye dönüş. Siyah-Beyaz görüntüler...

Mezara cansuyu serpen imamın elinden alıcı geriler, görüntü genişler. Mezarın başında imam ve küçük bir kalabalık. Daha uzakta birkaç kadın. Meryem sekiz on yaşlarında, ardında onu omuzlarından

tutmuş annesi. Babasını toprağa vermişler. Kabir kapanmış, dua okunurken imam cansuyu serpiyor. Küçük Meryem başını kaldırır.

KÜÇÜK MERYEM— Babamın mezarına ne serpiyorlar anne?

ANNE— Cansuyu kızım. Sevaptır ölü gömüldükten sonra toprağa cansuyu serpilir.

Siyah-Beyaz görüntüler diner.

Sahne-27 **MEZARLIK** **Dış-Gün**

Yeniden bahçevanın suladığı çiçekler. Akan su. Meryem, iyiden iyiye kederlenmiştir. Kim bilir, kaç yıldır unuttuğu bir görüntüdür bu. Yoluna devam eder. Mezarın başına gelir, çöker oturur, mezara bakar... Görüntüde Meryem'in yüzü sürerken, ses kuşağında yankılı bir diyalogla geriye dönülür. Meryem'in kulaklarına Salih Rıza Bey'in sesi gelir:

MERYEM *(Ses)*— Bana gene çiçekler getirmişsiniz Salih Rıza Bey. Niye zahmet ettiniz?

SALİH RIZA *(Ses)*— Estağfurullah! Ne zahmeti? Elimden gelse size dünyanın bütün çiçeklerini getirirdim.

Kısa bir sessizlik.

Meryem, elindeki bir demet çiçeği mezarın üstüne bırakır. Çiçeklerle Meryem'in elinin ayrıntı çekimi. Meryem'in eli Salih Rıza Bey'in mezarını okşar. Yüzünde buruk bir tebessüm. Tülün ardında hüzünlü gözler.

MERYEM— Kimse uğrunda ölecek kadar sevmeye değmez Salih Rıza Bey, hiç kimse...

KESME ile GEÇİŞ.

Mezarlığın kapısına giden yolda ilerleyen Meryem. Durur. Bir an bahçevanla bakışır, selamlaşır...

BAHÇEVAN— Yakının mıydı?

MERYEM— Kızıydım.

Hızlanarak yoluna devam eder.

Mezarlığın kapında açık renk bir Mercedes, Meryem'i beklemektedir. Alıcı, genel çekimde ilkin mezarlıkla Mercedes'i, sonra da mezarlıktan çıkarak Mercedes'e binen Meryem' i gösterir. Meryem için bir sayfa kapanmış, başka bir sayfa açılmaktadır şimdi. Değişen yalnızca Mercedes'lerin rengidir. Üstelik yeni dostuyla ilk buluşmasında, eski dostunun mezarını ziyaret edecek kadar da, küstah ve kendinden emindir.

Alıcı, Meryem'le birlikte arabanın kapısını açar. Direksiyonda oturan Ferruh'u görürüz.

KESME ile GEÇİŞ.

Alıcı, arka koltuktadır. Meryem arabaya bindikten sonra, başından şapkasını çıkarır, arka koltuğa atar.

MERYEM— Artık gidebiliriz. Teşekkür ederim. Yalnız bırakmadınız beni.

FERRUH— Rica ederim, ne demek? İyi görünmüyorsunuz, bir şeyiniz yok ya...

MERYEM— Yoo, hayır iyiyim, Salih Rıza Bey'in ölümü hiç beklemediğim bir şeydi.

FERRUH— Zaten ölüm beklenen bir şey değildir ki, hep kendi çıkagelir.

MERYEM *(Buruk gülümser)*— Gene de bilmek istiyor insan.

FERRUH— Demek çok sevmiş sizi, kendini öldürecek kadar sevmiş...

MERYEM— Her şeye rağmen erkeklerin aşkında beni inandırmayan bir şey var.

FERRUH— Erkekler hakkında bu kadar kötümser misiniz?

MERYEM— Daha olmayayım mı?

FERRUH— Siz yakından tanımak isterdim.

MERYEM— Ben de, ben de kendimi yakından tanımak isterdim.

FERRUH— İlginç bir kadınsınız... Sizinle ilk buluşmamızda mezarlığa gelmemiz de hayli ilginç.

MERYEM *(Gülerek)*— Fena mı, uyarmış oluyorum sizi.

GÜLERLER.

Alıcı, yolun kıyısında sabit durmaktadır. Araba yol derinliğinde uzaklaşırken, ses kuşağında araba içi konuşmalar sürer. Az sonra araba iyice uzaklaştıktan sonra, usul usul soluma sesleri biner. SES TAŞMASI. Beraberinde hafif bir yağmur başlar. Yeniden su. Araba, ufukta iyice kaybolurken, sevişme sesleri çoğalır, güçlenir. Yağmur hızlanır. Şakır şakır yağmaktadır şimdi. Araba gözden iyice kaybolurken, soluma sesleri doruğa ulaşır.

KESME.

Sahne-28 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gece**

Çok yakın çekimde Ferruh'un şehvetten değişmiş, soluyan yüzü...

Meryem'in yatak odası. Ses kuşağında yağmur sesi kesilir. Yalnızca solumalar... Meryem ile Ferruh yatakta sevişmekteler. Ferruh iyice geçmiştir kendinden, bir boğa gibi solumaktadır. Meryem ise sevişmekten çok, gösteri yapmakta, "İcra-ı sanat" etmektedir. Gerçekte soğuk ve uzaktır; olayın ve yatağın dışındadır. Buna karşın "çok zevk alıyormuş"u oynar; profesyonelce davranmaktadır yalnızca. Yakın birkaç çekimde Ferruh'un orgazmı verilir. Ne ki bu sahnelere koşut, iç içe verilecek siyah-beyaz görüntüler vardır. Ve bu görüntüler Meryem'in yüzünde patlayacaktır.

Sahne-29 **BABA EVİ** **İç-Gece**

Küçük Meryem, masadan yuvarlanarak yere düşmüş, kırılmış babasının rakı kadehinin cam kırıklarını toplamaktadır avucuna. Meryem için bütün orgazm budur bir bakıma: Cam kırıkları... babasının kadehinin... Solumalar kesilir, siyah-beyaz görüntüler diner.

Sahne-30 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gece**

Ferruh, Meryem'in üstünden yana devrilir. Meryem usulca sırtını döner Ferruh'a. Ansızın aynada kendiyle yüz yüze gelir. Kendi kendini oynarken, yani sevişiyormuş gibi yaparken yakalamıştır. Meryem'in bütün hayatı "gibi yapmaktır" kaç yıldır. Oysa Ferruh çok memnun, çok mutludur. Alıcı, tavandan çerçeveler her ikisini ve dağınık yatağı... Ferruh bir cigara yakmıştır, cigarasından bir duman savurur havaya.

FERRUH— Muhteşem bir kadınsın Meryem. *(Sessizlik.)* Bana erkek olduğumu hissettirdin.

Meryem'in dudaklarından buruk bir gülümseyiş geçer, hiçbir şey hissetmemiş olduğu bellidir. Oysa Ferruh'a dönerken ikiyüzlü, biraz yosma, biraz çocuk bir anlam verir kendine...

MERYEM— Bir şey söyleyeceğim inanmayacaksın.

FERRUH— Söyle inanacağım, neymiş o?

MERYEM— Yok, yok inanmayacaksın.

FERRUH— İnanacağım diyorum.

MERYEM— Daha önce başkalarına da aynı şeyi söylemiş olduğumu düşüneceksin.

FERRUH— Canım ne biliyorsun ne düşüneceğimi; madem içinden geldi söyle...

MERYEM— Bugüne kadar senin gibi bir erkekle yatmadım.

Ferruh mağrur gülümser, eğilir öpecekken...

MERYEM— Bana inanmıyor musun?

Ferruh, "inanıyorum" anlamına başını sallar, çok mutludur. Sözcüklere gerek yokmuş gibi suskundur. Meryem yeniden bir işveyle yüzünü aynaya döner. Ferruh sırtüstü uzanıp konuşmaya başlar; bu konuşma boyunca Meryem'in aynadaki yüzüne yapılan bindirmelerle ilerlemiş zaman içinde başka gecelere, başka günlere geçeriz.

Meryem, salonda ayna karşısındadır. Giyinmiştir. Işıl ışıldır, Arkasında Ferruh belirir. Meryem'in boş gerdanına bir inci kolye takar.

Bindirmeyle bir başka gün: Meryem'in parmağına bir elmas yüzük takar. Alıcı geriler, görüntü genişler. Masanın iki ucunda Meryem ile Ferruh. Çok şık bir yerde yemekteler. Bindirmeyle: Yatağın üzerine bırakılan bir büyük paket. Meryem'in elleri paketi açar, içinden bir kürk çıkar. Meryem sevinçle kürkü giyer. Ferruh eğilir öper. Alıcının ışıktan, parıltıdan gözleri kamaşır.

Bu sahnelerde Ferruh çok mutludur. Işıltılı, pırıl pırıl sahnelerdir bunlar. Bindirmeyle: Meryem, büyük mağazalarda alışveriş etmekte, lüks yerlerde gezmektedir. Günler ilerlemekte, görünüşte mutlu bir beraberlikleri var gibi görünmektedirler.

FERRUH— Karım beni hiç anlamıyor Meryem, hiç anlamıyor. Mutsuz bir evliliğim var. Zaten bir iş evliliği bizimki. Karım çok üstüme düşüyor, bunaltıyor beni. Ailemizin işlerinin epey sarsıldığı günlerdi. Şirketler battı batacak... Parasal desteğe ihtiyacımız

vardı. Babam iş hayatının değişen şartlarına ayak uyduramıyordu. Ailemin karısı Antalyalı. Orada meyvecilik, seracılık yapıyorlar. Sonradan görme bir taşra zengini aile işte. Dünyalarımız çok ayrı. Hep başkalarının yanında mutluyum. Ona borçlu olduğumu hissediyorum. Geceleri geç gidiyorum eve. Gene de beni beklerken buluyorum. Kapıyı açınca onu, koltukta, sırtında geceliğiyle sinirli sinirli otururken görmüyor muyum, kan beynime sıçıyor! Epeydir seni izliyorum Meryem. Hayatta sahip olmak istediğim tek kadın sensin. Seninle birlikte olmak için göze alamayacağım şey yoktur.

Sahne-31 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gece**

Yeniden Meryem'in yatak odası. Yine yataktalar. Yine bir sevişme sonrası. Zamanın geçmiş olduğunu belli eden değişik bir görüntüdeler. Kısa bir sessizlik.., Zaman geçmiş, beraberlikleri ilerlemiştir. Az önce görüntülerde izlediğimiz günler yaşanmıştır.

MERYEM— Artık gitsen Ferruh. Epey geç oldu. Ne zamandır her gece geç gidiyorsun eve.

Ferruh cigarasından derin bir nefes alır. Ses çıkarmaz. Cigarasının dumanını halkalandırır. Bunun üzerine başını Ferruh'a çevirir Meryem.

MERYEM— Senin için söylüyorum. Biliyorsun, her seferinde sorun çıkıyor... Sonra karın...

FERRUH— Tamam... Tamam...

Ferruh sinirlenmiştir... Ferruh yataktan doğrulur. Meryem de kalkar sırtına sabahlığını geçirir. Bir cigara yakar o da...

KESME ile GEÇİŞ.

Meryem kapıda Ferruh'u uğurlamaktadır. Karşıt çekimler.

FERRUH— Böyle gece yarıları gitmek hoşuma gitmiyor inan...

MERYEM— Biliyorum. Üzme kendini. Ben alışkınım.

FERRUH— Oysa ben senin hayatında başka türlü bir erkek olmak isterdim. Ötekilere hiç benzemeyen biri.

Alıcı, kapı aralığından Meryem'in biraz kostak gülümseyen yüzünü çeker. Meryem bütün bunları önceden de yaşamış olmanın bilgisiyle gülümser. Kapı bu gülümseyiş üzerine kapanır. Meryem salona dönerken telefon çalar. Telefona gider, kaldırır, ses alamaz.

MERYEM— Alo! Aloo!

Sahne-32 **FERRUH'un EVİ** **İç-Gece**

Telefonun öbür ucunda Neriman. Ferruh'un karısı. Hiç ses çıkarmadan kapatır. Kesik kesik solur.

Sahne-33 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gece**

Meryem anlamıştır. Kulağından çekip almaca gülümseyerek biraz da hainlikle bakar. O da kapatır.

Sahne-34 **FERRUH'un EVİ** **İç-Gece**

Aynı gece. İleri bir saat.

Ferruh'un karısı Neriman, salonda bir koltukta kollarını kavuşturarak oturmuş, hırsla kocasını beklemektedir. Salonun ortasındaki yemek masası, akşam hazırlandığı gibi el değmemiş bir halde öylece durmaktadır. Alıcının tam karşısındaki kapıdan az sonra içeri Ferruh girer. Karısını görür. Bir an sessizlik. Bakışırlar. Kocası girer girmez, Neriman ayağa kalkar.

FERRUH— Hâlâ oturuyorsun.

NERİMAN— Seni bekliyordum.

FERRUH— Kaç kere söyledim geceleri beni bekleme, diye...

NERİMAN— Kocasını seven her kadın gibi görevimi yapıyorum ben.

FERRUH— Ben de karısını sevmeyen her erkek gibi geç geliyorum eve.

NERİMAN *(Ağlamaklı)*— Nasıl söylersin bunu bana? Benimle nasıl böyle konuşabilirsin? Eskiden böyle miydik?

FERRUH— Eskiden... Eskiden... Başka bir bildiğin yok. Eskiden gençtim, şimdiyse yaşlanıyorum. Benim ha-

yatımı hep başkaları yaşadı... *(Biraz yumuşamış gibidir.)* Üzerime düşmen hoşuma gitmiyor Neriman. Sen üstüme geldikçe soğuyorum senden. Boğuluyorum. Sen de eskiden böyle değildin. Az da olsa gururuna düşkündün... Şimdiyse böyle gece yarıları el değmemiş sofraların başında beni beklemen gülünç kaçıyor. Bu evde her şey bir fotoromana benziyor...

NERİMAN— Aşkta gurur olmaz Ferruh!

FERRUH— Al işte!

NERİMAN— Seni seviyorum. Evine yuvana dönmeni istiyorum. Eskiden de hayatında bazı kadınlar olurdu, ama gelip geçerdi. Oysa bu sefer... Bu sefer çok değiştin sen!..

FERRUH— Üzme kendini. Gez. Dolaş. Eğlen. Her şey gelip geçecek.

NERİMAN— O kadın değil mi?

FERRUH— ...

NERİMAN— Boşuna saklama! Bütün sosyete dedikodunuzla çalkalanıyor. Herkes laf çarpıyor bana. Ağrıma gidiyor Ferruh. Ben de kadınım. Benim de kadınlık gururum var. Bana dönmen için ne yapmam gerektiğini bilmiyorum ama, bu kadar uzak kalma bizden. Korkuyorum Ferruh, senin için de korkuyorum. Bu kadın sana da felaket getirecek...

FERRUH— Üzerime varma yeter. Gör bak, her şey nasıl düzelecek...

Sahne-35 **BAR** **İç-Gün**

Şık bir bar. Barın arkası boydan boya ayna. Ayna ışıklar içinde. Şişeler. Kadehler. Taburelerde sıra sıra adamlar. Alıcı, barda oturan işadamlarının aynaya yansıyan yüzlerini çerçeveler. Adamlar içkilerini yudumlamaktadırlar. Hafif bir bar müziği. Daha sonra aynanın bir ucundan Ferruh girer. Aynayı yürür, kaybolur. Barda oturan adamlar, gözleriyle Ferruh'u izlerler...

— Ferruh Bey gene büyük bir ihale işine kalkışmış.

— Haydi hayırlısı, bu adam aldı başı gidiyor.

— Bir iki yıla kalmaz başa güreşir.

— Benli Meryem uğur getirdi köftehora.
— Ne getirdiği, ne götürdüğü daha belli değil.
— Ayrıca kadın ekonominin barometresi gibi. Uğur getirdiğinden falan değil, yalnızca yatırım yapacağı alanı iyi biliyor.
— Ferruh kötü tutulmuş...
— Kadın-erkek münasebetinde işin içine duygu girdi mi, koyver gitsin ucunu. İki tarafa da hayır getirmez.
— Bu ihale işini becerirse, bu adam hepimiz için tehlikeli bir rakip haline gelecek.
— Taşralı karısının parasıyla, babasının batırdığı şirketleri yeniden kurtardı. Helal olsun çocuğa işini biliyor.
— Bırakın parayı pulu, Meryem başlı başına bir servet sayılır.
— Yahu, sahi Ferruh'un babası ne yapıyor acaba?
— Ne bileyim babasını?

Son sözü söyleyen içkisine buz atar. Alıcı, içine buz atılan bardağı, buzun dalgalandırmasını yakın çekimde çerçeveler.

Sahne—36 **FERRUH'un BABA EVİ** **Dış—Gün**

Alıcı, buz atılan bardaktan, olta atılan denize yakın çekimde geçer. Oltanın sudaki halkaları genişlerken alıcı geriler.

Deniz kıyısı. Ferruh'un babasının deniz kıyısındaki evi. Ferruh'un babası yeniden denize olta atar. Babanın bulunduğu yerden çerçevelenen evin kapısında Hizmetçi belirir.

HİZMETÇİ *(Uzaktan seslenir)*— Beyefendi!

Baba duymaz.

HİZMETÇİ— Beyefendi, telefon!

Ferruh'un babası ardına döner.

BABA— Kimmiş?

Hizmetçi gene uzaktan seslenir:

HİZMETÇİ— Gelininiz. Neriman Hanım telefonda.

Sahne-37 **EVİN İÇİ** **İç-Gün**

Yakın çekimde Ferruh'un babası. Konuşmasını bitirmek üzeredir. Telefonun bulunduğu konsolun gerisinde ayna.

BABA— Sen merak etme kızım. Ben kendisiyle bir baba olarak konuşurum. Sen de üzme kendini, her erkeğin böyle maceraları olur kızım, sonra gene evine, yuvasına döner. Her şey unutulur. Sen merak etme, ben konuşurum. Sinan'ın gözlerinden öperim.

Sahne-38 **REKLAM ŞİRKETİ** **İç-Gün**

Bir reklam şirketinin toplantı odası.

Toplantı masasında insanlar.

Duvarlarda panolar, afişler vb...

Alıcı, yakın çekimde masaya tik halinde kalemini vuran bir eli çerçeveler. İlkin kalem, sonra el, sonra alıcı gerilediğinde, kalemi elinde tutan reklamcı kadra girer. Reklamcı, herkese soran bakışlarla teker teker bakar, belli ki, bir şeyler konuşulmuş, şimdi bir şeyin karara bağlanması kalmıştır geriye. Konuşmalar süresince alıcı, masayı tarayacak, zaman zaman hızlı karşıt çekimlerde konuşanları çerçeveleyecektir.

— Evet beyler, benim projem bu. Önerim hakkında ne diyorsunuz? Neler düşündüğünüzü bilmek isterim...

— Çok tartışılır bir proje. Bir kez baştan sona bir fantazi. Gerçi güzel bir fantazi ama, gerçekleştirilmesi çok güç.

— Niçin güç olsun? Firma bu kadına dilediği ücreti verebilecek güçtedir.

— Sorun kadına ödenecek ücret değil ki... Sorun başka. Bir kez kadın şu anda çok ünlü ve zengin bir işadamının metresi. Adam metresinin reklamlara çıkmasını istemeyebilir.

— Neler diyorsunuz Allahaşkına? Hepsi de metreslerinin ünlü bir şarkıcı, artist ya da manken olması için avuç dolusu para döküyor.

— Ferruh Bey'i tanımıyorsunuz. O, böyle bir şeyi istemeyebilir. Hatta bu yüzden adamın başında bulunduğu şirketler topluluğu ile şirketimizin ilişkileri ak-

sayabilir. Biliyorsunuz o şirketler grubu da bize bağlı kaçırmak istemeyiz.

— Eğer kadını da, adamı da razı edebilirsek, böyle bir şey engel teşkil etmeyebilir.

— İkinci noktaya gelince: Çarşaf ve nevresim reklamlarında fahişeliği herkesçe bilinen bir kadını çıkarmakla malın satışının nasıl bir grafik çizeceği de son derece belirsiz. Bana kalırsa çok iyi hesap edilmesi gereken bir girişim.

— Ben tam aksi bir görüşteyim. Bu kadının son zamanlarda yarattığı sansasyon, malın cinse ne olursa olsun sattıracak güçte. Tüketim şansı düşük olan bir malın bile satışını yükseltebilecek bir popülerliğe sahip. Kaldı ki reklamı düşünülen mamulün cinsi de kadının imajına aykırı değil. Çarşaf, nevresim ve Meryem... Birbirine yakın şeyler bunlar, birbirini çağıran şeyler... Bence güncelliğini yitirmeden bu kadını değerlendirmeliyiz.

— Peki ev kadınlarının, aile kadınlarının tepkisi ne olur böyle bir kampanyaya?

— İnanın böyle bir reklam en çok onları etkiler. Bu marka çarşaflara sahip olmakla, kadının büyüsüne de sahip olacaklarını düşüneceklerdir...

— Harekete geçmeden önce gene de uzun uzadıya düşünmek gerekecektir.

Alıcı, öneri sahibine yaklaşır. Onun bulunduğu yerden masaya yaydığı proje kâğıtlarını çerçeveler. Adam dağılmış kâğıtlarını toparlarken, KESME.

Sahne-39 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

Sabah. Meryem'in yatak odası. Yakın çekimde Meryem'in yatağı, çarşafı... Meryem'in elleri yataktan çarşafı çeker, toparlayıp atar. Ardından alıcı, Meryem'in yatağından, yatağa serilen çarşafı ve Meryem'i çerçeveler. Tıpkı bir reklam filmi gibidir her şey. Çarşaf havada dalgalanır. Oysa gelişigüzel davranışları Meryem'in... Özenmez, önemsemez. Kendi de mahmur ve dağınıktır. Herhangi bir kadının sabahki halindedir. Ansızın telefon çalar.

Meryem telefon sesine, ardına döner.

Sahne-40 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

Yakın çekimde telefonun öbür ucundaki Ferruh.

FERRUH— Meryem seni seviyorum. Nasılsın? İyi uyudun mu? Seni bıraktığımda mışıl mışıl uyuyordun. Öğle yemeğini birlikte yiyelim mi?

Sahne-41 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

Meryem telefonun başında.

MERYEM— Olabilir. Nerede?

Sahne-42 **OTEL LOBİSİ** **İç-Gün**

Büyük bir otelin lobisi.

Meryem, bir koltuğa oturmuş kapıyı gözlemektedir. Sosyal maskesini takınmış, yeniden bir "ikona" olmuştur. Sabahki dağınık kadından eser yoktur. Dört kanatlı döner kapıdan insanlar girip çıkmakta, otelin içinde bir yerlere dağılmaktadırlar. Meryem, bir süre onları donuk, ölü gözlerle izler. Sonra bir düşe dalar: Meryem'in hayatına girip çıkmış bütün erkekler, döner kapının önünde bir kuyruk oluşturmuşlardır. Hepsi sırayla bir uçtan girer, döner, sonra öteki uçtan çıkarlar. Bu arada paralel kurgu yoluyla Meryem'in birlikte yaşadığı günlerden, gözünde canlanan çok kısa planlar iç içe geçer. Bir süre devam eder bu düş. En son Ferruh girer kapıdan ama dönmez, dosdoğru ilerleyerek Meryem'e doğru yürür. Oysa Meryem, Ferruh'u daldığı düşün bir parçası sanır.

FERRUH— Ne o sevgilim dalmışsın? Çok mu bekletttim?

Meryem silkinir. Ferruh gerçekten gelmiştir.

MERYEM— Yoo hayır, ben erken geldim, işim çabuk bitti.

Sahne-43 **RESTORAN** **İç-Gün**

Lüks bir restoran. Yemek sofrasında birlikteler. Yemekleri bitmiştir. Peçeteye ağızlarını silerler...

FERRUH— İhale işi hallolmak üzere... O zaman dile benden ne dilersen...

MERYEM— Ne istediğimi biliyorsun...

Ferruh "biliyorum" der gibi başını sallar...

MERYEM— Duman rengi istiyorum ama... Hatta sis rengi, buğu rengi.

Ferruh kahkaha atar...

FERRUH— Ha sahi unutmadan söyleyeyim. Yarın öğleüzeri Ceylan Savul'la buluşacağım.

MERYEM— Hayırdır inşallah?

FERRUH— Şu ihale işine bakan adam için... Anlarsın ya... Adam tuttumuş beni onunla tanıştırın diye... Bu işler böyle oluyor.

MERYEM— Anlıyorum...

FERRUH— Sonra bir yerden duyarsın da canın sıkılır diye söylemek istedim...

MERYEM— Çok düşüncelisin sağ ol ama, unuttuğun bir şey var: Ben senin karın değil, metresinim.

FERRUH— Meryem! Böyle konuşmanı istemiyorum.

MERYEM— Bugün gene şu reklam şirketinden aradılar. Hani şu çarşaf meselesi...

FERRUH— Onlara cevabını vermemiş miydin?

MERYEM— Vermiştim tabii ama adamlar ısrar edip duruyorlar. Her telefonlarında da fiyatı biraz artırarak.

FERRUH— Kesinlikle hayır diyeceksin, Ben onları uyarmıştım seni aramasınlar diye. Onların ödeyeceğini ben veririm sana, ama seni öyle her gece ekranlarda görmek istemiyorum.

Sahne-44 **BANKA** **İç-Gün**

Bir banka. Alıcı yakın çekimde bankoya konulan bir banka cüzdanını çerçeveler. Meryem uzanır alır. Banka memuresine teşekkür eder. Tam dönmüş yürüyecekken bir adamla burun buruna gelir.

ADAM— Merhaba Meryem.

Meryem biraz ürkmüştür, belli etmemeye çalışır.

MERYEM— Merhaba, ne zaman çıktın içeriden?

ADAM— Çok olmadı.

MERYEM— Anlaşılan çabuk düzeltmişsin durumunu.

ADAM— Kolay olmadı Meryem. Bilmem şimdi hatırlamak ister misin, senin uğruna zimmetime para geçirmiştim. O paraları birlikte yedik. Sonra ben, hapishaneye düştüm. Bir kere bile gelmedin ziyaretime. Ne bir haber, ne bir mektup...

MERYEM— Şeyy, ne bileyim. O zamanlar toydum işte.

ADAM— Farkındayım. Şimdi büyümüşsün. Namlı bir kadın olmuşsun. Çok kişinin canını yakmışsın. Hapishanedeyken her gece kendi kendime yemin ediyordum: Çıkar çıkmaz seni vuracaktım!

MERYEM— Ne o ? Şimdi vaz mı geçtin?

ADAM— Değmezmiş Meryem. Kimse için değmezmiş...

MERYEM— Doğru. Haklısın. Değmez. Hiç kimse için...

ADAM— Bir gün senin de canın yanacak Meryem. Çok yanacak...

Sahne-45 **FERRUH'un EVİ** **İç-Gece**

Ferruh'un oğlunun odası. Çocuk yatakta, anası başucunda oğlunu tembih etmektedir.

Alıcı, yakın çekimde elindeki oyuncak tabancayı sürekli bir biçimde avucuna vuran çocuğu çerçeveler. Somurtmuş oturmaktadır.

NERİMAN— Baban eve geldiğinde zaman koş boynuna sarıl emi oğlum? "Babacığım, babacığım!" de. "Seni çok özlüyorum," de. Uslu, tatlı bir çocuk ol. Sen uslu olursan, yaramazlık etmezsen baban da o kötü kadına gitmez. Her akşam evine erken gelir.

Çocuk başını kaldırır. Annesinin yüzüne bakar. Kendini suçlu hissetmektedir.

Sahne-46 **FERRUH'un EVİ** **İç-Gece**

Sözsüz, müzik eşliğinde dizi sahneler:

Kapı açılır. Ferruh girer. Oğlan koşar, babasının bacaklarına sarı-

lır. Ferruh, oğlunu kucağına alır. Neriman hazırladığı sofranın başında taze gelinler gibi yapmacıklı yapmacıklı durmaktadır... Kendini müşfik, yumuşak, anlayışlı eş rolüne hazırlamaktadır.

Sofradadırlar. Ferruh oğluyla konuşur, saçlarını karıştırır oğlunun. Neriman aynı sahte tavırlarıyla oğlunun sevimliliğine, şirinliğine bakmakta, ardından kocasıyla göz göze gelmeye çalışmaktadır. Her şey aslında Ferruh'un asabını bozacak nitelikte yapay ve tasarlanmıştır.

KESME ile GEÇİŞ.

Ferruh'la Neriman yataktadırlar. Ferruh soğuk ve uzak durmaktadır. Neriman ise gerektiğinde şehvetli olabilecek kocasının da dışarıda aradığı her şeyi ona verebilecek bir kadın kimliğine bürünmüştür; gerektiğinde kocasının orospusu olabilecek kadını oynamaya çalışmaktadır. Ferruh, sırtüstü uzanır; Neriman üzerine çıkar. Neriman, yapmacıklı bir şehvetle kocasının dudaklarına uzanırken, eli yavaşça komodinin üzerindeki lambaya uzanır; Işığı söndürür. Her şeyi kafasındaki fotoromana göre çözümlediği inancındadır...

Sahne-47 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

Ferruh kapıdan girer. Sekreter, masasında sırtı alıcıya dönük olarak oturmaktadır. Ferruh kapıdan girer ve dosdoğru odasına yürür.

FERRUH— Günaydın. İhale işi için Selçuk Bey arayacaktı.

SEKRETER— Öğleden sonra gelecekler...

Ferruh odasına girmiştir. Çantasını bırakır, masasına oturmak üzeredir. Masanın üzerindeki konuşma aygıtı sinyal verir. Ferruh açar, sekreterin sesi duyulur.

SEKRETER *(Ses)*— Cumartesi evlilik yıldönümünüz. Hatırlatmamı söylemiştiniz. Bugün kuyumcunuzla da randevunuz vardı.

FERRUH— Tamam, saat on altıdan sonra yokum. Oradan sonra dönmem artık. Ha, Ceylan Savul aradı mı?

SEKRETER *(Ses)*— Akşamüzeri Terzi Madam Sera'nın evinde olacakmış.

FERRUH— Tamam. Bana Madam Sera'yı arayın.

SEKRETER *(Ses)*— Akşam yemeğinde de babanızda olacaksınız.

FERRUH— Evet, eve telefon edip akşam yemeğinde babamda olacağımı bildirin. Yemeğe beklemesinler.

Kapanır. Ferruh masasına oturur. Bir cigara yakar. Yeniden çalar.

SEKRETER *(Ses)*— Madam Sera birinci hatta.
FERRUH— Alo, günaydın Madam Sera.

Sahne-48 **MADAM SERA'nın TERZİHANESİ** **İç-Gün**

Madam Sera, telefonun öbür ucunda.

SERA— Hayırlı sabahlar pasa. Nasılsınız? Meryem kızımız nasıl? Allah iyilik versin. Akşama buyurun. Ceylan burada olazak. Konusursunuz...

Sahne-49 **KUYUMCU** **İç-Gün**

Eski bir Istanbul kuyumcusu. Belli ki azınlıklardan. Ferruh, tezgâha bırakılan kıymetli parçaları gözden geçirmekte.

KUYUMCU— Ferruh Beyciğim, işte size layık parçalarımız bunlar. Nasıl bir şey arzu edersiniz? Yüzük? Kolye? Küpe? Şöyle bir tek taş? Gerdanlık?
FERRUH— Şu gerdanlığa bir bakayım.
KUYUMCU— Çok güzeldir, değil?
FERRUH— Bir de onun yanındakini görebilir miyim?
KUYUMCU— Yanındaki de aynıdır. Çift parçadır. Eskidir. Antikadır. Fettullah Salim Paşa'nın ikiz kızlarına yapılmıştır bu gerdanlıklar...

Ferruh'un yüzü ışıl ışıldır.

FERRUH— Demek öyle... İkisini de sarın o halde, yalnız ayrı ayrı sarın. İkisi de ayrı adreslere gidecek...
KUYUMCU *(Hınzırca gülümser)*— Anlıyorum, anlıyorum ah ah...

Sahne-50 **OTEL ÖNÜ** **Dış-Gece**

Büyük bir otelin önünde duran Ferruh'un arabasında Ferruh ile Ceylan Savul. Otelin bütün ışıkları caddeye ve arabanın camlarına vurmaktadır.

FERRUH— 418 numaralı odada kalıyor. Bizim şirketlerin ihale işini takipte önemli bir rolü var bu adamın. Seni istedi. Koyu bir hayranın. Ne zamandır dergilerde, gazetelerde resimlerini görür, iç geçirirmiş. Göreyim seni Ceylan.

CEYLAN— Siz hiç merak etmeyin...

FERRUH— Ha, sabah büroya uğra da çekini al.

Ceylan kapıyı açmış, tam çıkmak üzeredir.

CEYLAN— Umarım çekin manzarası iç açıcıdır.

FERRUH— Bugüne kadar manzarasını beğenmediğin çekimiz oldu mu hiç?

Ceylan iner, otele doğru yürür, araba hareket eder.

Sahne-51 **FERRUH'un BABA EVİ** **İç-Gece**

Akvaryum.

Dip müziği.

Baba ile Oğul sofradadırlar. Balık yemektedirler. Alıcı, konuşmalar boyunca baba ile oğulun yüzlerini göstermeyecek, yakın çekimde yalnızca kesilen bir dilim balık, soyulan bir dilim elma, bir kadeh şarap gibi çok yakın çekimlerle konuşmaları verecektir. Konuşmanın en önemli bölümüne kadar böyle sürüp gidecektir bu.

FERRUH— Geçen yıla göre bu yıl yüzde seksen daha kârdayız.

BABA— Sırrı Bey ne oldu?

FERRUH— Emekliliğini istiyor.

BABA— Daha istemesin mi yahu? Ne enerjik adammış.

FERRUH— Çok seviyor işini.

BABA— Hayatı da severdi.

FERRUH— Çok lezzetli olmuş, ellerine sağlık.

BABA— Kendi tuttuğum balıklar biliyor musun?

FERRUH— Bilmez olur muyum baba?

BABA— Cinsini de tahmin edebilecek misin bakalım?

FERRUH *(Bir an düşünür)* — İskorpit mi?

BABA— Bildin. Bakalım seni niye çağırdığımı da bilecek misin?

FERRUH— Aşağı yukarı.

İlk kez babanın yüzü yakın çekimde.

BABA— Sana yazık oluyor oğlum. Bu kadını bırak ya da bırakma demeyeceğim. Bunlar nasıl olsa bir gün kendiliğinden olacak. Sen onu bırakmazsan, o seni bırakacak.

FERRUH— Onu tanımıyorsun baba.

BABA— Aksine çok iyi tanıyorum. *(Sessizlik.)* Şaşırdın değil mi? Bak oğlum duygularına hörmetim var. Ben Osmanlı bir adamım. Osmanlının dünyasında sevda da, muhabbet de apayrı bir yere sahiptir. Zaten iş dünyasında da bu yüzden tutunamadım. Dönen dolaplara aklım ermedi. Bak Salih Rıza Bey de Osmanlı bir adamdı. Tuttu kendini vurdu. Sen onu da yapamazsın, sürünürsün ancak. Bu kadın gözlerini bağlamış senin. Umumi yerlerde bile birlikte görünmekten çekinmiyormuşsunuz. Bu kadarını fazla buluyorum. Karının izzet-i nefsiyle oynamaya hakkın yok.

FERRUH— Baba!

BABA— Sözümü kesme, daha bitirmedim. İşimizin çok kötüye gittiği zamanlarda bazı mühim şahsiyetlere rüşvet diye sunulan şeylerden biri de, Meryem'di. Bunu bilmiyordun değil mi? Bilirsin ben böyle şeylere akıl erdiremem. O zamanlar şirketimizin müdürü Hayri Bey, yeni bir Beyoğlu afeti inan olsun, diye tanıtmıştı. Şirketimizin çıkarları için bazı kişilere gitmişti Meryem. Görüyorsun ya, şirketimizde Meryem'in de hakkı var.

Ferruh yerinden kalkar kapıya doğru yürür. Boynu eğiktir. Tam çıkacakken, babası ardından seslenir:

BABA— Ferruh!

Ferruh ardına döner.

BABA— Belki bilmek istersin. Benim Meryem'le hiçbir ilişkim olmadı. Hiçbir ilişkim. Azap çekmeni istemem. Bu kadın sana felaket getirecek diye korkuyorum. Hepsi bu.

Sahne-52 **CADDE** **Dış-Gece**

Islak bir caddede Ferruh'un arabası ilerlemektedir. Hafif bir yağmur yağmaktadır. Yağmur. Cam silecekleri. Arabaların delici farları. Ferruh darmadağındır. Nereye gideceğini bilemez. Kuşkular içindedir.

Bir süre sonra bir telefon kulübesinin önünde durur. Girer. Meryem'e telefon açar.

FERRUH— Alo! Meryem... *(Sessizlik.)* Meryem.

Sahne-53 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gece**

Telefonun öbür ucu. Meryem salonda.

MERYEM— Ferruh! Ferruh, bir şey mi var? İyi misin? Ne bileyim? Sesin bir tuhaf çıkıyor da...

Sahne-54 **TELEFON KULÜBESİ** **Dış-Gece**

Yeniden Ferruh.

FERRUH— Yok bir şey... *(Sessizlik.)* Sesini duymak istedim. *(Sessizlik.)* Neyse yarın görüşürüz.

Telefonu kapatır.

Sahne-55 **BAR. PUB. KULÜP** **İç-Gece**

Müzik eşliğinde sözsüz sahneler:

Değişik barlar, publar. Ferruh, sürekli içmekte, kendini dağıtmış, boyunbağını gevşetmiş, nereye gideceğini bilememekte, oturduğu barın köşesinde duran telefona "etsem mi, etmesem mi" bakışlarıyla bakıp durmaktadır... Kararsızlık anlarının ardından tepesine dikerek ardı ardına devirdiği kadehler...

Sahne-56 **MERYEM'in SOKAĞI** **Dış-Gece**

Ferruh'un arabası Meryem'in evinin bulunduğu sokağa son sürat girer. Alıcı, filmin başında durduğu yerde durarak, aynı perspektifi kullanır.

Plan değiştiririz: Meryem'in penceresinden, Meryem'in gözünden zınk diye duran arabayı görürüz.

Sahne-57 **MERYEM'in APARTMANI** **İç-Gece**

Apartmanın içi. Mermer basamaklar... Camlı asansör. Ferruh'la birlikte merdiven basamaklarını çıkarız. Sessizlik. Meryem'in kapısının ziline dokunacakken, kapı açılır. Kapı aralığından Meryem'in yüzünü görürüz. Ferruh'u beklemektedir. Bakımlı, makyajlıdır. Hazırlıklıdır. Geleceğini bilmektedir. Karşıt çekimde Ferruh'un şaşkın yüzü. Hiçbir şey söylemeden içeri girer.

Sahne-58 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gece**

Salonda iki kişilik özenli bir sofra hazırlanmıştır. Mezeler, içki... Ferruh'un şaşkınlığı büsbütün artar.

FERRUH— Birini mi bekliyordun?

Meryem'in suskun yüzü. Kısa bir sessizlik.

MERYEM— Evet, seni, telefondaki o uzun sessizlikten sonra burdan başka bir yere gidemeyeceğini biliyordum.

Ferruh allak bullak olmuştur. Duygularını örtbas etmeye çalışır. Sofraya oturur. Öfkesi ve duygusu arasında kalmıştır.

FERRUH— Hayatımda benim için hazırlanmış en güzel sofra bu.

Ağlamaklıdır şimdi. Rakısından bir yudum alır. Çatalının ucuna bir lokma peynir takar.

FERRUH— Senin kadar güzel içki sofrası kuran, meze hazırlayan bir kadın hayatımda görmedim.

Meryem, kostak bir edayla saçını bir yana atarak gelir, sofraya otururken:

MERYEM— Ee, ne yaparsın metres sanatı...

Sahne-59 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gece**

Aynı gece.

Ferruh'la Meryem yatakta sevişmektedirler.

Ferruh gene tutkun.

Meryem gene uzak.

Ferruh, Meryem'i öper. Meryem, siyah-beyaz görüntülerde babasının eve getirdiği kadını öpmesini görür. Bu görüntüler iç içe geçer. Paralel kurguyla bir yanda Ferruh'la Meryem, öte yanda içki sofrasında eve getirdiği kadını sıkıştıran babası ve onu izleyen Meryem'i görürüz. Meryem'in babası bir koluyla kıskaca aldığı kadını masa başında sıkıştırırken, rakı kadehi devrilir, masaya dökülür, kadeh masadan devrilir, cam kırıkları saçılır etrafa. Kadehin kırılmasıyla birlikte, aynı anda Meryem yüzünü acıyla buruşturur. O sırada Ferruh boşalmıştır. Bu seferki geriye dönüşler, ilkinden daha açıklamalı ve daha geniş açılarla çekilmiştir. Her seferinde geriye dönüşlerin kapsamı genişlemektedir.

Şimdi ikisi yan yana uzanmışlardır. Cigara içmektedir Ferruh.

FERRUH— Babamı tanıdığını niye söylemedin bana?

MERYEM— Nasıl olsa kendisi söyleyecekti.

FERRUH— Ben senden duymak istedim.

Meryem dirseği üzerinde doğrularak, Ferruh'un yüzüne eğilir:

MERYEM— Ben, benden duyman gereken her şeyi söyledim sana. Ötesine kulak tıkamayı beceremiyorsan, niye benimle birliktesin?

Meryem yataktan kalkar, bir çarşafa sarınmıştır, paravanın arkasına geçer, üstünü değiştirecektir.

FERRUH— Koynumdan çıkarken bile bir çarşafa sarınıyorsun. Hep benden sakladığın bir şeyler var.

MERYEM *(Gülümseyerek)*— Bir kadının her zaman kendisine sakladığı bir şeyler olmalı.

Ferruh yataktan çırılçıplak kalkar. Paravana doğru yürür. O, kendini esirgememektedir. Aralarında bir paravan vardır şimdi. Ve çıplak olan Ferruh'tur.

FERRUH— Meryem beni seviyor musun?

MERYEM— Seviyorum.

FERRUH— Bir daha söyle.

MERYEM— Seviyorum.

FERRUH— Bir daha söyle...

MERYEM— Seviyorum.

FERRUH— Bir daha...

MERYEM— Seviyorum.
FERRUH— Bir daha...
MERYEM— Seviyorum.
FERRUH— Ah Meryem ah!

Ferruh, Meryem'e sarılır...

Sahne-60 **KUAFÖR SALONU** **İç-Gün**

Bir kuaför salonunun aynası. Alıcı, boydan boya aynayı çerçeveler. Neriman Hanım saçlarını yaptırmakta, bir yandan da yanındaki kadınla konuşmaktadır. Ansızın Neriman'ın yüzü değişir. Aynanın bir ucunda Meryem görünmüştür. Kapıdan girmiş, doğruca yürümüştür. Aynanın bir ucundan girer, ötekinden kaybolur. Neriman, yanındaki kadın ve berber gözleriyle izlemişlerdir onu. Meryem, berberiyle selamlaşır. Neriman'ı görmez. Berber de, yanındaki kadın da Neriman'ın tepkisini görmek için hiçbir şey söylemeden gözleriyle manidar manidar izlerler onu. Neriman, sesinin sert çıkmasına engel olamaz.

NERİMAN— Fazla kabartma!

Bu sahnedeki ayna-alıcı ilişkisi, Sahne-35'te olduğu gibidir. İşadamlarının Ferruh'u gözleriyle izledikleri sahnenin bir benzeridir; bu paralellik hatırda tutulmalı, seyircide bu benzerliği çağrıştıracak bir biçimde çekilmelidir.

SAHNE-61 **MADAM SERA'nın TERZİHANESİ** **İç-Gün**

Ermeni terzi Madam Sera'nın terzihanesi. Eski ve gösterişli bir endam aynası.

Aynaya yansıyan Meryem'in çok yakın planda yüzü. Ses kuşağında Madam Sera konuşurken, alıcı yavaş yavaş aşağıya kayacak ve Meryem'in sırtındaki elbiseyi prova eden Madam Sera'yı etek teyellerken çerçeveleyecektir.

Meryem, siyah dantel ya da kupür bir tuvalet giymiş, prova olmaktadır. Madam da diz çökmüş, eteklerine teyel tutturmaktadır. Madam Sera'yı görene kadar ses kuşağı ile görüntü kuşağı arasındaki ilinti belirsizliğini korumaktadır.

MADAM SERA— Ah Sevgili Meryem, terzilik mesleğinin kıymeti kalmoor. Tuvalet diktiren eski Istanbul

hanımefendileri kalmadı artık. Şimdinin sonradan görme zengin karıları hep konfeksiyon giyinoor. Sen gibi asıl kadınlar da olmasa sanatımızı gösterecek fırsat bulamayacağız. Nerde o eski ince işçilik gösterecek eleman? Yanımızda çalışmaya adam bulamooruz. Prova tamamdır güzelim. Artık giyinebilirsin.

Meryem soyunup giyinmeye başlar.

MERYEM— Yeni bir tuvalet daha diktirmek istemiyorum. Kırmızı tafta bir elbise.

MADAM SERA— Ah seni seni... Biliyorsun senin için ne derler? Hep kırmızı ve siyah giyer derler. Ölüm ve ateş rengidir.

MERYEM— Bu tuvaletin ay sonuna kadar yetişmesini istiyorum.

MADAM SERA— Emret sultanım, yeter ki sen iste. Faturasını sana göndereyim, yoksam Ferruh Bey'e? Ha, bak istersen bir başkasına da yollayabilirim. Bir demir tüccarı vardır. Seni çok görmek ister. Geçende bana Rıza ile haber göndermiş.

MERYEM— Madam, biliyorsunuz ki artık yalnızca Ferruh var...

MADAM SERA— Sözümü kesme de dinle beni. Adam çok zengin, taşralı. İki ayda bir Istanbul'a ya iner ya inmez. Ferruh'un ruhu bile duymaz. Yeter ki sen iste. Rıza demiş ki: Bizim Madam'la Meryem'in hukuku vardır. Meryem, Madam'ı kırmaz demiş. Ama fiyatı çok yüksektir ha, demiş. Adam küplere binmiş. Ne kadar isterse demiş. Ne kadar isterse... Anloorsun...

Sessizlik. Meryem'in Madam'ı sabırla dinleyen yüzü...

MERYEM— Madam, hâlâ bana alışamadınız. Bir zamanlar sizin evinizde çalışan Meryem değilim artık. Niye anlamak istemiyorsunuz bunu?

MADAM SERA *(Şaşkın)*— Yoksam Ferruh'a âşıksındır?

MERYEM *(Gülümseyerek, omuz silker)*— Âşık mı? Ben mi? Beni hiç tanımamışsınız Madam, hiç tanıma-

mışsınız. Aşk değil bu, isterseniz yalnızca profesyonellik diyelim buna.

Sahne-62 **FERRUH'un BABA EVİ** **İç-Gün**

Alıcı yakın çekimde Sahne-51'den tanıdığımız akvaryum içinde yüzen balıkları gösterir. Soldan sağa balıkları tarar, ilerler akvaryum bitince hafif bir eğri çizerek balıkları seyre dalmış Meryem'in yüzünü çıkarır ortaya. Meryem salonda Ferruh'un babasını beklemektedir. Ayaktadır. Bu görüntü üzerine Ferruh'un babasının sesi düşer:

BABA— Hoş geldiniz kızım.

Meryem ardına döner. Meryem'in bulunduğu yerden kapıda duran babayı görürüz. Meryem adama yaklaşır.

MERYEM— Hoş bulduk. Ferruh'la konuşmuşsunuz.

BABA— Ben de bunun için çağırtmıştım sizi. Oturmaz mısınız?

MERYEM— İnanın çok vaktim yok. Sizinle bir ilişkim olup olmadığını soruyor bana.

Akvaryumun önündedirler. Işıklar, oynaşan su yüzleri ne vurur.

BABA *(Kesin ve kararlı bir ses tonuyla)*— Ben olmadı dedim. Hiçbir zaman olmadı. *(Sessizlik.)* Anlıyor musun?

Meryem başını sallar. Sessizlik.

BABA— Gelmişken söyleyeyim Meryem: Ona acı çektirmeni istemiyorum. Bırak yuvasına, kanına dönsün...

Sessizlik. Akvaryum.

MERYEM— Balıkları hâlâ çok seviyorsunuz.

BABA *(Anlamlı anlamlı başını sallayarak bir elini yumruk yapar)*— Evet ama tutmasını da...

Bir tehdit gibi söyler bunu.

Sahne-63 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

Alıcı, Ferruh'un oturduğu koltuktan kendine doğru gelen sekreteri çerçeveler, sekreter bir tomar uzatır.

SEKRETER— Faturaları görmek istemiştiniz.

Bu sırada kapı açılır. Ferruh'un kayınpederi girer. Görgüsüz bir adam olduğu her halinden bellidir. Ayrıca damadının odasına habersiz dalmıştır. Ferruh, hoşnutsuzluğunu ve rahatsızlığını gizlemeye çalışır.

FERRUH— Hoş geldiniz.
KAYINPEDER— Hayrola, damat ne yapıyorsun?
FERRUH— Faturalar...

Sekreter çıkar.

KAYINPEDER— Hayrola, kalabalık mı gene?
FERRUH— Hem de nasıl...
KAYINPEDER— Ee, iki eve birden bakmak kolay değil.

Ferruh, bu konunun gündeme gelmesinden ötürü hoşnutsuzdur. Sürekli kalemini tıklatır ya da başka bir şey. Kayınpederi kurttur, anlamıştır.

KAYINPEDER— Beni dinle oğlum. Nerden geldiğini bilmeyen zenginlerden değilim. Neler olup bittiğinin çok iyi farkındayım. Erkek adamsın, zenginsin, paralısın, elbette çapkın olacaksın..Yalnız evini ihmal etme. Karın öbür sosyete karılarına benzemez. Kocasının çapkınlığını onu boynuzlatarak ödetmez. Hassas ruhludur benim kızım. Ne yapacaksan onu üzmeden yap. Unutma, biz bir aileden çok bir şirketiz. Anlıyor musun? Bir şirketiz. Yoksa faturalarını ödemekte güçlük çekersin.

Sahne-64 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

Meryem, dışarıdan eve girer. Gündelikçi Kadın onu karşılar.

GÜNDELİKÇİ— Ferruh Bey aradı. Bu gece gelemeyecekmiş...

Meryem'in şaşkın, kuşkulu yüzüne dip müziği biner. Bundan sonraki tüm sahneler boyunca bu dip müziği sürer.

Sahne-65 **KARIŞIK ÇEKİMLER** **İç-Gün**

Sözsüz sahneler... Değişik mekânlar. Değişik günler...

Ferruh, karısı ve oğlu bir restoranda yemek yiyorlar. Her davranışlarından sonra resim donuyor. Hareketler kesik kesik... Mutlu bir aile tablosu çizmeye çalışıyorlar. Meryem telefondan başında sessiz konuşmalar, sekreter 'yok' diyor. Dudaklarından anlıyoruz. Meryem, telefonun başında cigara içiyor, telefona bakıp duruyor. Gergin. Bu sırada kayınpederi, kolunu damadının omuzuna pervasızca atıyor, ardından kahkahalar patlatıyor. Ferruh mutlu değil. Ferruh telefonda Meryem'e bir şeyler anlatmaya çalışıyor. Bir onun, bir diğerinin görüntüsü koşut veriliyor. Ferruh'un konuşmasını bittiğinde dip müziği ansızın kesiliveriyor.

Sahne-66 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

Meryem telefonda:

MERYEM— Bana yanlış yapıyorsun Ferruh. Bana yanlış yapma, o zaman bende sana yanlış yaparım! Bundan sen zararlı çıkarsın ona göre.

Sahne-67 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

FERRUH— Büyütüyorsun Meryem, yalnızca geçici bir süre için daha seyrek görüşmemiz...

Sahne-68 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

MERYEM *(Sözünü keser)*— Bırak şu yuvasına dönen koca numaralarını. Beni avucunda sanıyorsun, ya da çantada keklik. Yanılıyorsun Ferruh, çok yanılıyorsun. İstediğin zaman bırakırım seni. Bunu yapabilecek güçte bir kadınım ben. Gerektiğinde pire için yorgan yakarım. Ayrıca bundan zevk alırım. Ben canın istediği zaman arayacağın kadınlardan değilim.

Sahne-69 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

FERRUH— Meryem sorun yaratıyorsun.

Sahne-70 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

MERYEM— Sorun yaratmak değil amacım. Ayrıca seninle telefonlarda konuşmaktan da sıkıldım artık. Yüz yüze konuşmak istiyorum. Örneğin yarın gece.

Sahne-71 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

FERRUH— Yarın gece Tiraje Hanım'ın garden party'sine gideceğiz.

Sahne-72 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

MERYEM— İyi ya, orada görüşürüz.

Sahne-73 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

FERRUH— Ben... Ben Neriman'la gitmek zorundayım.

Sahne-74 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

MERYEM— İyi o halde, ben de yalnız giderim.

Sahne-75 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

FERRUH— Senin oraya gelmeni istemiyorum.

Sahne-76 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

MERYEM— Nedenmiş o? Ben de davetliyim.

Sahne-77 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

FERRUH— Olabilir ama ben istemiyorum. Orada herkesin gözü bizim üstümüzde olacak. Rezalet mi çıksın istiyorsun?

Sahne-78 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

MERYEM— Her neyse hayatım, her neyse, yarın gece orada görüşürüz...

Sahne-79 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

FERRUH— Meryem! Meryem!

Meryem telefonu kapatmıştır.

Sahne-80 **GARDEN PARTY** **Dış-Gece**

Gece. Geniş bir köşkün bahçesi. Her yer ışıl ışıl. Büyük bir garden party. Müzik. Kahkahalar. Alıcı, ilkin uzaktan diyelim, bahçenin dibinden köşkü, bahçeye açılan kapıyı, havuzu, çiçekleri, masaları, kalabalığı çerçeveler. Havuzun çevresini döner. Kısa, çarpıcı çekimler... Çoğunu Pera Palas'taki davetten tanıdığımız seçkin bir davetli topluluğu. Ortalıklarda gezinen valeler. Ferruh'la karısı alıcının önünden geçerler. Ev sahibesi olan Tiraje Hanım konuklarını ağırlar. Bir kadın Ferruh'la karısını görüp, bakışlarıyla izledikten sonra, Tiraje'ye dönerek:

KADIN— Meryem'i çağırmadınız mı bu geceye?

Tiraje, kadının ne demek istediğini anlamış, yılansı gülümser...

TİRAJE— Herkesin aklına gelebilecek şeyler, benim de aklıma geliyor. Çağırmaz olur muyum? Çağırdım elbette.

Kadeh tokuştururlar. Alıcı tokuşan kadehlere yaklaşır. KESME ile GEÇİŞ. Plan değiştiririz. Ferruh, gergin sinirlidir.

NERİMAN— Ne o sinirlisin Ferruh.
FERRUH— Yok, bir şeyim.

Meryem görünür uzaktan. Meryem kalabalık arasında. Genel çekimde uzaktan, örneğin Ferruh'un gözünden Meryem. Uzak, büyülü, buğulu. Bir dizi görüntü. Meryem'in geldiğini gören kalabalıktan değişik tepkiler, görüntüler. Ve Ferruh'un öfkeli yüzü. Ferruh'un tepkisini ölçmek isteyen Neriman'ın, Ferruh'u inceleyen kaygılı yüzü. Uzaktan uzağa Ferruh'la Meryem'in göz göze gelmeleri... Meryem'in çevresini saran erkek kalabalığı...

— Dans eder miydiniz hanımefendi?
— Ederdim beyefendi.
— Ne demek oluyor bu?

— Bir şey demek olduğu yok. Dans eder miydiniz, dediniz. Ben de ederdim, dedim.
— Kafanız iyi galiba.
— Hayır, yalnızca kafa buluyorum.
— Çok şakacısınız.

KESME ile GEÇİŞ. Plan değiştiririz:
Başka bir erkek, Meryem'in yanı başında:

— Dans etmiyorsunuz Meryem Hanım? Bütün gece erkekleri geri çevirmişsiniz...
— Şimdi de sıra size mi gelmiş?
— Ne sırası?
— Geri çevrilme sırası.

Gülüşürler. Adam bozulmuştur ama, belli etmemeye çalışır.
KESME ile GEÇİŞ. Plan değiştiririz:
Meryem'in omuzundan bir adam:

— Ne o Meryem Hanım? Dans etmenize Ferruh mu izin vermiyor. Yasak mı var?
— Beni hiç tanımamışsınız beyefendi. Yasaklarımı da, kurallarımı da kendim koyarım. Bana kimse karışamaz...
— Fakat sizi tanımam için bana hiç fırsat vermediniz ki Meryem Hanım.
— Görüyorum ki, bunda da haksız değilmişim.

KESME ile GEÇİŞ. Plan değiştiririz.
Meryem'le Neriman karşı karşıya gelirler. Tutuk bir gülümseme her ikisinin yüzünde de... Her ikisinin boynunda da, Ferruh'un kuyumcusundan tanıdığımız aynı gerdanlık. Alıcı, birbirlerinin gözlerinden gerdanlıkları çerçeveler. Her ikisi de bozulmuşlardır. Meryem fazla renk vermemeye çalışırsa da, Neriman kendini tutamaz.

NERİMAN— Gerdanlığınız çok güzel Meryem Hanım. Çok pahalı olmalı.
MERYEM— Teşekkür ederim hanımefendi. Ne yazık ki bana alınan hediyelerin fiyatını bilmem. Sizinki de çok güzel...
NERİMAN— Estağfurullah hanımefendi. Herhalde benimki sahtesi olmalı.

MERYEM— Ne yazık ki, kocanızı hiç tanıyamamışsınız hanımefendi. O hiçbir şeyin sahtesini almaz. Müsaadenizle... İyi geceler...

Meryem yürür gider. Neriman hırsla ardına döner. Bindirmeyle genç sevgilisiyle Tiraje. Olanları uzaktan izleyen Ferruh'un kaygılı yüzü. Tiraje'nin sevgilisinin yüzünden bindirmeyle partinin görüntüleri sürerken yoğun romantik bir dip müzik. Sanki bir aşkı haber veriyor. Müzik ansızın kesilir. Ferruh'un kaygılı yüzüne binen patırtılı gürültülü şenlik sesi. Kemanlar, darbukalar, klarnetler, ziller tefler, büyük bir curcuna. Bahçeye bir grup çingene gelmiştir. Ev sahibesinin konuklarına sürprizidir bu. Ortada bir alan açılır hemen. Orada çalıp söylemektedirler. Çingene kızları, birkaç kadını ortaya çekmeye çalışırlar. Irın mırın eder, el çırpmakla yetinirler. Birkaç adam kollarının tozunu silkeler. İçlerinde bozum olanlar da olur. Sıra Meryem'e gelir. Meryem'in önüne gelirler. Meryem'i ortaya çekerler. Bütün erkeklerin yüzünü hızla tarar alıcı. Ardından Meryem biber renkli iki çingene delikanlısıyla döktürmeye başlar. Bir süre sonra kalabalık el çırpar. Kimsenin gece boyu dansa kaldıramadığı Meryem, çingene delikanlıların kollarındadır şimdi. Ama kazanan gene odur.

Sahne-81 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gece**

Aynı gece. Parti sonrası. Meryem'in evi. Ferruh ve Meryem hışımla içeri girerler. Ferruh, Meryem'i kolundan tutup salonun ortasına fırlatır.

FERRUH— Bana bak Meryem, bir daha bu tür bir gösteriye kalkışırsan külahları değişiriz seninle. Beni herkesin içinde küçük düşürmeye hakkın yok.

MERYEM— Anlaşılan Ferruh Beyimiz kendi gösterilerinden başkasına tahammül edemiyor.

Ferruh bir tokat patlatır. Meryem yuvarlanır. Yuvarlandığı yerden toparlanırken:

MERYEM— Ne o, hoşuna gitti değil mi? Bana vurmak hoşuna gitti. İşte bunu karına yapamazsın. Bunun için buradasın sen. Bunun için bana mecbursun. Yatakta ve ayakta karına yapamadığın şeyler için.

Ferruh ikinci tokadı patlatır. Meryem yeniden yuvarlanır.

MERYEM— *Defol git buradan hemen şimdi defol git!*

Ferruh, Meryem'i saçlarından kavrar. Canını daha çok yakmak ister gibidir. Oysa bu şiddet gösterisi onda daha yoğun cinsel duygular uyandırmıştır. Uzanır, öpmeye çalışır. Meryem kaçınır kendini. Elini sert bir biçimde Meryem'in apışarasına atar. Meryem bacaklarını kitler. Bu Ferruh'un daha da hoşuna gider. Boğuşmaya başlarlar. Sonunda öpmeyi başarır.

KESME ile GEÇİŞ. Plan değiştiririz:

Aynı gecenin daha ileri bir saati. Alıcı koridordadır. Salona açılan kapıyı ve göründüğü kadarıyla salonu çerçeveler. Görüntü boştur. Yerde tam kapının ağzında iki kadeh durur yan yana. Ferruh da, Meryem de kapının iki yanına yaslanmış yerde oturmaktadırlar. Ama ikisini de görmeyiz. Kapının öte tarafındadırlar. Yalnızca seslerini duyarız. Alıcı yavaş yavaş bir kaydırmayla kapının ağzına yaklaşır.

FERRUH— Niye böyle yapıyorsun Meryem?

MERYEM— Nasıl yapıyorum?

FERRUH— Beni üzüyorsun. Hem de çok üzüyorsun. *(Sessizlik.)* Biliyor musun aslında dikenli bir kadınsın sen.

MERYEM— Belki de bunun için seviyorsun beni. Dikenli bir kadın olduğum için.

FERRUH— Ama ben yanında hep huzur buldum.

MERYEM— Kim bilir, belki de benim sırrım da buradadır. Hem dikenli olup hem huzur verebildiğim için.

Kapının iki yanından iki el uzanır. Yerlerini anlamış oluruz. Ortadaki kadehleri alır, tokuştururlar, alıcı yaklaşmasını sürdürür.

FERRUH— Benim durumumu bilmiyorsun Meryem. Şirket şu anda büyük bir atılım içerisinde, piyasa krizde. Kayınpederimle ilişkilerimi bozmak işime gelmez. Biz bir aileden çok bir şirketiz. Seni sevdiğimi biliyorsun, ama artık benim aşkımı ve sevgimi sınamaktan vazgeç.

MERYEM— Şu an buradasın, evinde değil. O partinin sonu burada yaşandı, benim için de önemli olan buydu.

Alıcı iyice yaklaşmıştır kapının ağzındadır. Kapının iki yanından başları uzanır, ortada buluşur, öpüşürler.

KESME ile GEÇİŞ. Plan değiştiririz:

Alıcı salondan kapının iki yanında durduklarını gösterir, öpüşüp ayrılır eski yerlerine dönerler, yeniden yere yuvarlanırlarken KARARMA.

Sahne-82 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

Uzun uzun kapının zili çalar. Alıcı, salondan bir gün önce kaldığı yerden çerçeveler koridoru. Görüntü boştur. Az sonra mutfaktan koşup kapıya yönelen Meryem'i görürüz:

Plan değiştiririz. Meryem'le birlikte kapıyı açarız: Karşımızda Sabahat'ın kostak gülümseyen yüzü.

Sabahat'ın omuzundan Meryem'in şaşkın, sevinçli yüzü.

MERYEM— Sabahat abla! Nereden çıktın böyle?

SABAHAT— Piyangodan!

Sahne-83 **SAHİL BOYU** **Dış-Gün**

Sahil boyu ikisi yürürler. Genel çekimde değişik görüntüler... Bazen kendilerini, bazen de baktıkları yerleri görürüz onların gözüyle. Zaman zaman dönüp genç âşıklara bakarlar. Yanlarından kolunu omuzuna doladığı genç sevgilisiyle geçen delikanlı, bir bankta oturup konuşan sevgililer sık sık Meryem'in gözünden verilir.

MERYEM— Ne zamandır görmek istiyordum seni...

SABAHAT— İçerdeydim.

MERYEM— Duydum, inanmadım.

SABAHAT— Ben de, ben de inanamadım kendi yaptıklarıma.

MERYEM— Neydi suçun?

SABAHAT— Yataklık...

MERYEM— Nedendi be Sabahat abla?

SABAHAT— Genç bir delikanlıydı. Aranıyordu. Bana sığınmıştı. Sakladım. Hepsi bu.

MERYEM— Değer mi bir erkek için? *(Sessizlik.)* Çok mu sevmiştin onu?

SABAHAT— Sevmek mi? Bilmem ki! Sevmeye vaktim

bile olmadı. Bir gözümü açtım, içerdeyim. Bana sığınmıştı Meryem, bana sığınmıştı, anlıyor musun?

MERYEM— Anlamıyorum.

SABAHAT— Günü gelir anlarsın Meryem. Öyle bir gün gelir ki, hayatında o güne kadar hiç olmamış bir şey, birdenbire en önemli şey oluverir. Sen bile anlamazsın içinde neler olup bittiğini...

Sahne-84 **İÇKİ EVİ** **İç-Gece**

İçki evinde iki kadın, Meryem ile Sabahat karşılıklı oturmuş, kadeh tokuşturmaktadırlar. Tokuşan kadehlerden alıcı geriler.

MERYEM— Senden sonra hiç gelmedim buraya.

SABAHAT— Zor günler geçirmiş olmalısın.

MERYEM— Öyle, kolay olmadı.

SABAHAT— Gazetelerde okudum ilkin, sonra da Madam Sera anlattı.

MERYEM— Biliyor musun, bu ölüm sarstı beni.

SABAHAT— O günler yanında olsaydım keşke.

MERYEM— İyi olurdu ya, çok yalnızlık çektim.

SABAHAT— Ama sen güçlü bir insansın.

MERYEM— Güçlüyken daha çok yalnız olunuyor.

Sabahat, içkisinden okkalı bir yudum alır.

SABAHAT— Hayatımız neye benziyor, bilemiyoruz ki...

MERYEM— Benim hayatım uzun, upuzun bir intikamdı. Şimdiyse içim bomboş. Kendimi hayatımın sonuna gelmiş gibi hissediyorum.

SABAHAT— Daha çok gençsin be Meryem!

MERYEM— Yok öylesi yaşlılık değil be abla. İçim boşaldı hanidir. Terzi, berber, alışveriş, süs püs; akşamları dostun gelsin, bütün günler birbirine benziyor.

SABAHAT— Bu Ferruh denilen adamı seviyor musun peki?

MERYEM— Sevmek mi? Ben mi? Hayatta o kadar az şeyi sevdim ki Sabahat abla. Kendimi bile yeterince sevemiyorum.

SABAHAT— Belki de sevmeyi bilmiyorsun. Korkuyorsun sevmekten. Seversen eksileceğini sanıyorsun.

MERYEM— Hiç sevmedim ben, hiç âşık olmadım. Hiç bilmediğim şeyler bunlar. Ne çocukluğumu, ne gençliğimi bildim. Günün birinde, bir de baktım ki orospu oluvermişim, erkeklerin canını yakıp duruyorum.

SABAHAT— Sevseydin Benli Meryem olur muydun a kızım? Olabilir miydin? Benim gibi kırık dökük bir kadın oluverirdin.

MERYEM— Öyle deme be abla!

SABAHAT— Öyle öyle, baksana bana ben niye bir şey olamadım? Arada sevdim çünkü, İnandım, ümit ettim.

MERYEM— Sevecek yürek yok bende.

SABAHAT— Öyle deme be kızım, herkeste vardır sevecek yürek, ama sevmeyi öğrenmemiştir, öğretmemişlerdir.

MERYEM— Yüreğim zehir dolu benim.

SABAHAT— Merak etme yıllar sağmıştır zehrini. Yüreğinin hiç kullanmadığın, hiç bilmediğin bir yeri vardır mutlaka. Bak bana, kaç yıl önce ilk kez birinin metresi olduğumda kendimce hayallerim vardı: Bir ev, bir araba, bir iki kürk, birkaç parça mücevher, altındı, pırlantaydı, vesaire; biraz tahvil sonra, bankada birkaç kuruş... Sonra dedim: Otuz yaşıma gelirim, kendimi garantiye aldıktan sonra bulurum koç gibi bir erkek, evlenirim. Sonra ikinci, üçüncü, dördüncü derken ardından niceleri, ya sabır ya sabır diyordum. Az kaldı diyordum. Gün gelecek seveceksin birini, deliler gibi seveceksin, evlenip çoluk çocuğun olacak. Sahiden de oldu istediklerim. Evim var, arabam var, bankada biraz param, birkaç mücevherim. Pırlantım da oldu. Yaşım otuzu geçeli hanidir...

MERYEM— Ya Adnan? Adnan, onu sevmemiş miydin?

SABAHAT— Günün birinde Adnan çıktı karşıma. Boşadı karısını beni alacak, nikâh kıyacak. Belki çoluk çocuğum da olacak. Ama baktım ki, bende sevecek

yürek kalmamış, her ilişki bir parça alıp götürmüş benden, eksilmişim, bitmişim. Adnan iyi adamdı, hoş adamdı, sevilecek adamdı. Ama ev-bark, çoluk çocuk da gözüm kalmamış benim. Bunlar her şey değilmiş. Bunu öğrenmiştim. O yıllarca hayalimde yaşattığım yolunu gözlediğim koç gibi delikanlı nerede? Nerde bende yürek? O delikanlı Adnan mıydı? Yoksa öyle biri hiç olmadı mı? Ah bir bilsem, bir bilebilsem!

MERYEM— Abla çok içiyorsun.

SABAHAT— Sonra günün birinde kapını çalıp sana sığınan bir genç yüzünden aylarca hapis yatıyorsun.

MERYEM— Belki de o genç bugüne kadar beklediğim bütün erkeklerdi.

SABAHAT— Belki de, ama hep geç kaldı. Geç geldi. Onu saklamaktan başka çarem yoktu, anlıyor musun? Hayatıma giren erkekler teker teker çekip gittiler Meryem. Bu gitmedi, gidemezdi. Anlıyor musun?

Sabahat masaya kapanıp boğula boğula ağlamaya başlar. Meryem saçlarını okşar onun.

MERYEM— Ne güzel ağlıyorsun, ağlayabiliyorsun. Biliyor musun, uzun yıllardır hiç ağlamadım. Ağlayamadım. En son ne zaman ağlamıştım, onu bile hatırlamıyorum. Galiba babam evi terk ettiği zamandı. Keşke ben de ağlayabilsem, şöyle doya doya, kana kana bir ağlayabilsem, belki o zaman hâlâ bir umut kaldığına inanabileceğim.Gözpınarlarım da rahmim gibi kupkuru...

SABAHAT— Yeni düşmüş tazelere döndüm ayol, yaşlanıyor muyum, nedir? İki kadeh içmeye göreyim başlıyorum şakır şakır ağlamaya...

MERYEM— Moralin bozulmuş senin...

SABAHAT *(Acısına neşe katan bir edayla)*— Sefam olsun kız! Tabii bozuk olacak. Orospu kısmının moralı bozuk olur, asabı bozuk olur, siniri bozuk olur.

Karşılıklı kahkahalarla gülmeye başlarlar...

Sahne-85 **BİR EVİN SALONU** **İç-Gün**

Görgüsüz, kaba, lükse özenirken bayağı olmuş zengin bir evin salonu. Konken masasının çevresinde Neriman'ın arkadaşı olan dört kadın. Neriman gelmemiştir. Kadınlar, Neriman'ı çekiştirirler. Alıcı masaya atılan bir maça kızından gerileyerek hepsini görüntüler. Genişler, açılır...

BİRİNCİ— Neriman Hanım bugün de gelmedi.

İKİNCİ— Kim bilir hangi falcının kapısındadır gene?

ÜÇÜNCÜ— Eh şekerim, kocasını kadınlığıyla evde tutamayınca, falcılardan medet ummaya başladı

DÖRDÜNCÜ— Öyle deme ciciş! Bütün sosyeteye bir hâl oldu. Herkes hacı hoca eşiğine düştü.

BİRİNCİ— Hele bizim Süriş neredeyse bütün falcıları maaşa bağlayacak.

İKİNCİ— Allah hepimizin encamını korusun.

ÜÇÜNCÜ— Sizleri daha çok korusun. Bu el biter.

DÖRDÜNCÜ— Vallahi dört eldir teke bekliyorum. Ne şans yani, pes!

Sahne-86 **FALCI'nın EVİ** **İç-Gün**

Yeşil çuha bir örtüye açılan maça kızı kâğıdının yakın çekiminden alıcı gerilerken, görüntü açılır, genişler. Falcı Kadın ve Neriman girerler kadra. Falcı kadın başını kâğıttan kaldırır. Neriman'a sorgulayıcı gözlerle bakar, yüzünü yoklar:

FALCI— Bir kadın var arada.

Neriman'ın dertli, çok bilmiş yüzü...

FALCI— Güçlü ve güzel bir kadın bu. Korkulacak bir kadın.

Falcının sözü biter bitmez bir dip müziği başlar...

Bundan sonraki sahneler boyunca Falcı kadının sesi üzerine koşut kurgu ile ikili görüntüler düşecektir. Bir yanda Meryem, öte yanda Neriman bir karşıtlık içinde sunulacaktır. Fal baktıran, büyü yaptıran, parasını pulunu bunlara saçan Neriman'la, sürekli alışveriş eden Meryem görüntüleri birebir verilecektir. Neriman bir falcıda su falına baktırmakta...

FALCI *(Sürdürür)*— Kendisine sımsıkı bağlamış kocanı. Ondan başkasını gözü görmüyor.

Büyük mağazaların vitrinleri, neonları. Aşağıya kayan alıcı Meryem'i, onlara girerken, onlardan çıkarken çerçeveler. Neriman büyü yaptırmaktadır.

FALCI *(Sürdürür)*— Büyüler yaptırmışsın sen. Boşuna, bir yararı olmayacak.

Meryem üzerinde bir elbise prova etmektedir.

FALCI *(Sürdürür)*— Kocanı bu kadından kurtarmak biraz güç olacak.

Kesilen faturalar, kasa rakamları, bir reklam filmi hızında ve ayrıntılarla sürerken:

FALCI *(Sürdürür)*— Ama imkânsız değil.

Neriman, türbelere adak adıyor, okuyup üflüyor, mumlar yakıyor, dualar okuyor.

FALCI *(Sürdürür)*— Biraz sabırsızsın sen. Üç zaman sonra bu kadın, kocanı bırakacak.

Şimdiki Zaman. Dip müziği kesilir. Neriman dertli dertli başını sallarken ansızın yüzü aydınlanır. Falcı kadın bir kâğıt daha açar. KUPA VALESİ... Yakın çekime ineriz, ses kupa valesinin üzerine biner:

FALCI— Genç, güzel bir oğlan giriyor araya. Gözün aydın kocan kurtuluyor.

Sahne-87 **RESTORAN** **İç-Gece**

Boğaz'da lüks, şık bir restoran.

Alıcı, kupa valesinden bindirmeyle çok yakın çekimde İsmail'in yüzüne geçer. Az sonra anlayacağımız gibi Meryem'in gözünden görmektedir İsmail'i. Beethoven'in "Für Elise"i ya da başka bir yorumla daha yumuşak, dokunaklı, usul bir dip müziği eşliğinde, İsmail'in yüzü, kulakları, boynu, dudakları, ağır ağır taranır. İsmail, restoranın on sekiz yaşındaki, genç, masum, olağanüstü güzellikteki komisidir. Servis yapmaktadır. İzlendiğinden habersizdir. Hergünkü olağan işlerini yapmaktadır.

Ferruh'un çok yakın çekimde yüzüyle birlikte müzik aniden kesilir. Büyü bozulur:

FERRUH— Beni dinlemiyorsun Meryem!

Meryem'in afallamış, yakalanmış yüzü çok yakın çekimde:

MERYEM— Af edersin, dalmışım...

Ferruh'la Meryem masada karşılıklı oturmaktadırlar. Alıcı, Meryem'in sırtından masayı ve dipte servis taşıyan İsmail'i genel çekimde çerçeveler; Sonra kesmeyle geçerek İsmail'i izler. İsmail'le birlikte restoranın arka bölümüne, mutfağa geçer. İsmail yaşta çocuklar bulaşık yıkamakta, soğan doğramakta, sebze ayıklamaktadırlar. Yorgun ve solgundurlar. Hızlı bir koşuşturmaca hâkimdir ortalığa. İsmail'i izleyerek yeniden salona geçeriz. Yeniden restorandaki insanları, masaları tarayarak Meryem'e geleceğizdir. Restorandaki müşteriler, arka bölümdeki mutfaktaki gençlerle karşıtlık oluşturacak yaştadırlar. Genellikle orta yaşlı ve yaşlı kuşaktır. Fazla bakımlı, fazla gösterişlidirler. Yeniden başlayan dip müziği eşliğinde Meryem'in dalmış, yumuşamış yüzü...

Alıcı, Meryem'in yüzüne yaklaşır. Oradan da İsmail'e geçer. Bu kez İsmail'in şimdiki zaman renkli görüntüleriyle Meryem'in çocukluğunun siyah-beyaz görüntüleri iç içe geçer.

Sahne-88 **MERYEM'in ÇOCUKLUKTAKİ EVİ** **İç-Gün**

Dip müziği eşliğinde... Meryem, babasının kapısını açar. Yatağı boştur. Gitmiştir. Yatağın üzerindeki babasının pijamasını alır, salona çıkarır...

Sahne—89 **RESTORAN** **İç-Gece**

Kesilen dip müziği. Yeniden Ferruh'un yüzü:

FERRUH— Neyin var senin Allahaşkına? Dalıp dalıp gidiyorsun!

Meryem'in suçüstü yakalanmış hali... Kendini savunur gibi hemen cigaraya paketine davranır, bir cigara alır...

MERYEM— Ne bileyim? Dalgınlığım üzerinde bugün.

Ferruh, çakmağına davranır. Çakmağı yanmaz. Üst üste denerse de

çakmak sürekli tekler. Masanın yanından geçen İsmail hemen davranarak kibritiyle yakar. Meryem'le İsmail göz göze gelirler. İsmail kibriti sallayıp söndürecekken, Meryem davranıp çocuğun elinden kibriti –yakın çekimde– alır, kül tablasının kenarına yerleştirerek, kibrit çöpünün sonuna dek yanmasını sağlar. İsmail'in şaşkın, mahcup, Ferruh'un anlamaz gülümseyişi arasında:

MERYEM— Bir şey yanacaksa sonuna dek yanmalı.

Sahne-90 **RESTORAN** **İç-Gece**

İsmail'in yüzünün masumiyetini vurgulayan yeniden bir yakın çekim taraması. Bir an için aynı gecenin devamı sanırız.

Genel çekimde Meryem, üzerinde değişik bir giysiyle masada tek başına oturmakta, bir yandan yemeğini yerken bir yandan İsmail'i seyretmektedir.

Bindirmeyle başka bir akşama geçeriz. İsmail'e cigarasını yaktırır; bakışırlar. İsmail bakışlarını kaçırır. Meryem de tedirgin olmuştur.

Bindirmeyle başka bir akşam, başka bir giysi, yemeği bitmiş, kahvesiyle cigarasını içmektedir. Bir köşede garsonlar ona bakarak aralarında fısıldaşmaktadırlar. Ne söyledikleri anlaşılmaz ama, bir garipliğin farkına vardıkları hallerinden anlaşılmaktadır.

Bindirmeyle başka bir akşam: Meryem gene yalnızdır, gene İsmail'i seyretmektedir. Daha sonra yanına çağırır, başka bir şey ister. Çocuk koşarak getirir.

Bindirmelerin son görüntülerine yaklaşırken, dip müziği iyice kısılırken, bir sonraki sahne bağlantısı için ses taşması; fonda Meryem'in sesi:

MERYEM *(Ses)*— Deli olacağım! Daha önce böyle bir şey başıma hiç gelmemişti. Her gece gidip o bacak kadar oğlanı saatlerce seyrediyorum. Böyle değildim ben! Ne oldu bana? Ne yapıyorum?

SABAHAT *(Ses)*— Seviyorsun akıllım!

Sahne-91 **SABAHAT'ın EVİ** **İç-Gün**

Meryem, yakın çekimde görüntüdedir. Sabahat'a sorar:

MERYEM— Ben mi? Ben mi seviyorum?

Yakın çekimde Sabahat.

SABAHAT— Tabii sen! Sen seviyorsun.

Bir kedinin sırtını okşayan Meryem'in elinin görüntüsü üzerine:

MERYEM— Ama ben hiç sevmedim ki!
SABAHAT— Bu yüzden de içini tanıyamıyorsun ya!
MERYEM— Hayır, hayır sevgi değil bu. Olmamalı!

Sabahat'ın ev-içi görüntüleri taramaya girer, ses sürer:

SABAHAT— Neden olmasın Meryem?
MERYEM— Bilmiyorum, hiçbir şey bilmiyorum.
SABAHAT— İyi ya, öğrenirsin.

Sabahat'ın evindeki görüntü genişler. Ortalıklarda dolaşan kediler ve bir sedirde, pencere kenarında karşılıklı oturmuş Meryem ile Sabahat çıkarlar ortaya.

MERYEM— Neyi öğrenirim abla? Bir erkek nasıl baştan çıkarılır? Nasıl kendine bağlanır? Nasıl yolunur? Nasıl canı yakılır? Nasıl terk edilir biliyorum ama, bir erkek nasıl sevilir, bilmiyorum ki!
SABAHAT— İyi ya işte, öğrenirsin.
MERYEM— Biraz geç kalmadım mı?

Sahne-92 **APARTMAN ARALIĞI** **İç-Gün**

Meryem'in dairesinin önü.

Neriman, elinde tuttuğu domuz yağını kapının çevresine okuyup üfleyip sürer. Paspası altına kuru otlar ufalar, dualar okuyarak kapıya "Tüh! tüh!" yapar. Telaşlı ve suçludur. Merdivenin başında Salih Rıza Bey'in karısı belirir.

Suçüstü yakalanmış Neriman, telaşlı adımlarla merdivenleri apar topar iner. Salih Rıza Bey'in karısı anlamaz gözlerle ardından bakar, sonra zili çalar. Kapıyı Meryem açar.

Karşıt çekimde konuşmalar:

KADIN— Ben Salih Rıza Cerrahoğlu'nun eşiyim.

Meryem'in şaşkın, ürkmüş yüzü. Yeniden kadının yatıştırıcı, sakin yüzü yakın çekimde:

KADIN— Meraklanmayasınız evladım. Fena bir maksatla gelmedim buraya. –*Kısa bir sessizlik.*– Yalnızca kocamın uğruna öldüğü kadını görmeye geldim.

Sahne-93 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

Meryem ile Salih Rıza Bey'in karısı salonda karşılıklı oturmuş çay içmektedirler. Büyük bir sessizlik hâkimdir odaya. Meryem, fincanın içinde karıştırıp durduğu çay kaşığına bakmaktadır, dalmıştır. Bir süre yalnızca tekdüze dönüp duran kaşığın sesi duyulur. Zaman zaman göz göze gelirler. Salih Rıza Bey'in karısının yoklayan bakışları... Meryem gözlerini kaçırır.

Bindirmeyle filmin başında gördüğümüz Salih Rıza Bey'in çocukluğuna değgin görüntülerden tanıdığımız tüller uçuşur iki kadının arasında. Şimdiki Zaman'ın renkli görüntüleri içinde, geçmişin siyah-beyaz tülleri uçuşur. Sessizlik sürer. Sessizliği kadın bozar.

KADIN— Ben müsaadenizi rica edeyim.
MERYEM— Müsaade sizin.

Kesmeyle plan değiştiririz.

Koridor. Meryem, kadını geçirirken, tam kapının ağzında:

MERYEM— Bana söyleyecek başka bir şeyiniz yok mu hanımefendi?
KADIN— Hayır, yok. Hangi nedenledir bilmiyorum ama, görüyorum ki, siz de acı çekiyorsunuz.

Sahne-94 **RESTORAN ÖNÜ. SOKAK** **İç-Gece**

Gecenin ileri bir saati. Sessizlik.Restoranın önündeki yolun kıyısına park etmiş Meryem'in arabası. Cılız bir neon ışığı, asfalttaki su birikintilerine yansır. Alıcı oradan kalkarak yukarı çıkar; çalışanları birer ikişer dağılmakta olan kapanmış restoranın çıkış kapısına yükselir.

Plan değişir. Direksiyonun bulunduğu yerden arabanın içinde, yan pencereden aynı yeri görürüz. Merak, gerilim. Az sonra İsmail de çıkar, ilkin arabayı görmez, sonra fark eder, şaşkındır. Alıcı, karşıt çekimlerde bu anı yineler. İsmail yürümeye başlar. Meryem, arabasını çalıştırır, İsmail'in ardından gider. Kaldırım kenarına yaklaşır, ağırlaşır. İsmail, başını çevirip çevirmemekte kısa bir süre duralar, kararsız-

lık geçirir. Ürkektir. Meryem, korna çalar, İsmail başını çevirir, araba durur.

MERYEM —*Arabanın içinden*— Haydi bin de gideceğin yere götüreyim seni...

İsmail bir an duralar, ne yapacağını bilemez.

MERYEM— Hadi hadi çekinme...
İSMAİL— Size zahmet olacak...
MERYEM— Yok canım ne zahmeti?

İsmail biner. Araba hareket eder.

Plan değişir:

Alıcı, arabanın içindeki arka camdan restoranın çıkış kapısında duralayıp olan bitenin farkında olan üç genci gösterir. Biraz şaşkın, biraz sevinçlidirler. "İsmail malı götürdü" anlamına bir el, bir baş hareketiyle gülüşürler. Onlardan hızla uzaklaşırız.

Plan değişir:

Arabanın ön camını ve önde oturan Meryem ile İsmail'i çerçeveler.

MERYEM— Vaktin varsa bir yere gidip birer içki içelim.
İSMAİL— Evden merak ederler...

Sahne-95 **İSMAİL'in MAHALLESİ** **Dış-Gece**

Az sonra kentin varoşlarında bir gecekondu mahallesine varırız. Araba, çamurlu bir sokakta, tek katlı bir evin önünde durur. Alıcı, uzaktan alabildiğine nesnel, gözlemci bir tutumla izler. İsmail iner, eve girer. Araba kısa bir süre orada kalır.

Daha sonra Meryem'in gözüyle görürüz: Işık yanar evde. Bir odada. Bir odanın perdesi açılır. İsmail dışarı bakar. İsmail'in gözünden Meryem'in arabanın içinden kendisine bakmakta olduğunu görürüz. Alıcı yeniden uzaktaki yerindedir. Araba az sonra hareket eder.

KARARIR.

Sahne-96 **İSMAİL'in MAHALLESİ** **Dış-Gün**

AÇILIR. Aynı yerdeyizdir. Günün ilk saatleri. Bu sahne filmin başlangıcına bir gönderme gibidir. Mahalle taraması... Ard arda görüntü-

ler... Bu görüntülerle birlikte gün ilerler. Yoldan geçen iki delikanlıya takılır alıcı, onları izler:

BİRİNCİ DELİKANLI— Akşama Beyoğlu'na iniyor muyuz?

İKİNCİ DELİKANLI— Fitiğim yok oğlum!

Kahvenin önünden geçerlerken kahvenin önündeki delikanlı seslenir:

ÜÇÜNCÜ DELİKANLI— Oğlum akşama Talip'e talip oluyor muyuz?

İki delikanlı birbirlerine bakarlar. Biri diğerine göz kırpar.

BİRİNCİ DELİKANLI— Nafakayı doğrulturuz, Beyoğlu helal olur.

Gülüşürler. Sınıf atlama özlemi taşıyan, saçları Amerikan kesimli, yazılı tişörtler giymiş çocuklardır bunlar. Gençtirler, diridirler, güzeldirler, okumamışlardır; iyi yaşamak, sınıf atlamak isterler. Satabilecekleri, para edecek bir şey olarak görmek durumundadırlar gençliklerini, erkekliklerini, delikanlılıklarını. Kadra sağdan İsmail girer.

İKİNCİ DELİKANLI— İsmail bu akşam Beyoğlu'na takılıyor muyuz?

İSMAİL— Ben gelmeyeceğim.

ÜÇÜNCÜ DELİKANLI— İzin günün değil mi bugün.

İSMAİL— Canım çekmiyor.

BİRİNCİ DELİKANLI— Olur mu öyle iş oğlum!

İKİNCİ DELİKANLI— Keleklik etme, anca beraber kanca beraber!

Sahne-97 **BEYOĞLU** **Dış-Gece**

Bir Beyoğlu gecesi.

Işıklı caddeler. Barlar, pavyonlar, birahaneler. Sokak arasında tokatlanan bir kadın, el ele, kol kola geçen bir çift, bir köşede kusan bir sarhoş, dövülen bir ibne, iki ibnenin peşine takılmış, laf atarak yılışan bir grup genç, mendil satan çocuklar, ortalıkta dolaşan polis arabaları, pavyon önlerini bekleyen fedailer, pazarlık yapan köşe başı orospuları, otel önleri, pezevenkler, park girişleri, kulüp ışıkları, tombalacılar, gece kuşları, bira sifonları, apışarasını kaşıyarak gezen erkek toplulukları...

Sonra, az önce tanıdığımız mahallenin delikanlıları. Dört delikanlı yan yana yürürler. Yürüyüşleri kovboy filmlerinden çalınmış. Beyoğlu'nu fethe çıkmışlar. Yürüyüşlerine uygun düşen bir müzik eşliğinde Beyoğlu'nu geçerler.

Sahne-98 **BEYOĞLU'nda BİRAHANE** **İç-Gece**

Ardından daha çok eşcinsellerin takıldığı bir birahane. Hızla akan görüntüler. Hafif boyalı gençler, lümpenler, video seyredenler. Delikanlılar birahaneye girerler. Öteki üç delikanlı daha yırtıktırlar. İsmail ise yabancı, iğreti durur. Fazla paralarının olmadığı bellidir, bir masaya oturur, paralarını denkleştirip garsona verirler, biraları gelir.

Alıcı, arka masada oturan bir gruba kaylar. Aralarında konuşmaktadırlar.

— Rasim fırlaması yok ortalıklarda gene.
— Karaköy'de dostu var çocuğun, niye ortalıklarda gözüksün oğlum.
— Ulan bu zamanda bir dostun olacak Karaköy'de, köşeyi döneceksin.
— Bizim vardı da ne oldu oğlum?
— Sen sahip çıkamadın karıya!
— Bir evin olsa, en iyisi bir ev... Dört karı düşün, günde kırkar marka çalışsalar ne biçim para eder be!
— Ee, temiz para!

Alıcı, bunlardan geriye başka bir masaya kayar. Genç bir eşcinsel, orta yaşlı bir adamla pazarlığa tutuşmuştur. Sözleri gürültüde kaybolup gittiğinden anlaşılmaz. Hareketlerinden pazarlık ettiklerinden anlarız. Alıcı, en son videoya kayar. Videodaki görüntüler bütün kadrı doldurur.

Plan değişir:

İçlerinden biri telefon eder. Konuştuklarını anlamayız. Karşı telefonda yaşlı ve zengin bir eşcinsel olan Talip Bey vardır. Onun söylediklerini de müzik bastırmaktadır. Bir randevu telefonudur bu. Belli ki oraya gideceklerdir. Apar topar birahaneden çıkarlar.

Sahne-99 **TAKSİM MEYDANI** **Dış— Gece**

Taksim Anıtı'nın önünde Amerikalı iki yaşlıca kadın görürüz. Müzik

değişir. İstanbul'a yeni geldikleri her hallerinden belli olan iki delikanlı anlamlı anlamlı bakarlar. Kadınlar da onlara gülümser. Birdenbire bir gerilim filmi atmosferi yerleşir havaya. Taksim Anıtı bütün kadrı doldurur.

Sahne-100 **EV İÇİ** **İç-Gece**

Talip Bey'in evi. Şık ve pahalı döşenmiş, ince bir beğeniyi yansıtan gösterişli bir ev. Alıcı, kanepelere kurulmuş oturan dört delikanlıyı ve bir genç kız edasıyla şakıyarak ortalıklarda dolaşan ve görücüye çıkmış taze kız gibi servis yapmakta olan Talip Bey'i çerçeveler. Yabancı cigaralar ve içkiler dolaşmaktadır ortalarda. Talip Bey'in her mutfağa gidişinde etrafı kurcalar, ufak tefek şeyler yürütürler. Usul usul etrafı yağmalamaktadırlar. Aslında Talip Bey de her şeyin farkındadır ama ses çıkarmaz; olan bitene göz yummaya hanidir alışmıştır. Salondan her çıkışında ardından alay ederler. ismail'e kaş-göz ederek onun da havaya katılmasını isterler. İsmail bütün bu olan bitenden rahatsız olur.

Plan değişir:

Videoda porno film seyreden dört delikanlıyı ve zaman zaman onları süzerek filmi izleyen Talip Bey'i gösterir. Delikanlılar, soluklarını güç tutmaktadırlar, zaman zaman önlerini oğuştururlar.

Plan değişir:

İsmail salonda tek başınadır. Üç delikanlı da, Talip Bey de ortalıkta yoktur. İsmail, sinirli sinirli ayaklarını titretir, ellerini birleştirip dizlerinin arasına sıkıştırmış, somurtarak oturmaktadır. O içeri girmemiştir. Alıcı, kapalı kapıya patlayan bir yakın çekimle yaklaşır. Kapı bütün kadrı doldurur.

Sahne-101 **SOKAK** **Dış-Gece**

Dört delikanlı Talip Bey'i evinin önünden çıkmış, sokakta yürümektedirler. Ceplerinden paralarını çıkarıp ilkin önlerine, sonra sakallarına sürterek birbirlerine gösterir, gülüşürler. Artık paraları vardır. Onların kıyıcı neşelerine karşın, İsmail gene öyle somurtuk ve suskundur.

İSMAİL— Ben gidiyorum.

BİRİNCİ DELİKANLI— Amma ayrılık gayrılık çıkarıyorsun ha!

İSMAİL— Yarın erken kalkacağım.

İKİNCİ DELİKANLI— Sen erkek değil misin oğlum!

İSMAİL—Hırsızlık erkekliğe sığar mı?

ÜÇÜNCÜ DELİKANLI— Ev soymadık ki oğlum, ibne soyduk!

İSMAİL— Bize kapısını, evini, sofrasını açtı.

BİRİNCİ DELİKANLI— Ne diyor yahu bu? Köyden yarın mı geldin?

Hep birden gülüşürler.

Sahne-102 **RESTORAN** **İç-Gece**

Aynı gece. Aynı restoran.

Meryem masada tek başına. Çok şık giyinmiştir, alımlıdır. Garsonlar bakışır, kendi aralarında fısıldaşır, gizli gizli gülüşürler. Hepsi de İsmail'in yerini doldurmaya adaydır. Meryem'e özel bir ilgi gösterir, uzaktan uzağa "klark çekerler", hepsi de Meryem'e kur yapma eğilimindedir. Uzakta bir masada tek başına oturan, sonradan görme bir zengin olduğunun işaretlerini üzerinde ve ifadesinde taşıyan biri, sık sık Meryem'e bakarak kadeh kaldırır.

Alıcının çevreyi kesik planlarla taramasını izleriz. Az sonra Meryem kalkar, çıkar, arabasına biner.

Sahne-103 **YOL** **Dış-Gece**

Meryem'in arabası yolda ilerlemektedir. Geride gecenin ve yolun ışıkları. Direksiyonun başında dalgın görünüşlü Meryem.

Sahne-104 **MERYEM'in ÇOCUKLUKTAKİ EVİ** **İç-Gün**

Çocuk Meryem boyanmış, süslenmiş; kendini, babasının eve getirdiği kadına benzetmeye çalışmıştır; kapının eşiğine oturmuş, babasını beklemektedir. Şimdiki Zamanın dikiz aynasında Meryem'in gözleri bu siyah-beyaz görüntüler üzerine biner. Çikolataların kalay kâğıtlarından yaptığı küpeler takmıştır kulaklarına küçük Meryem. Elleri havada oynar, bel kıvırır, kalça atar, belli ki, kendi çocuk dünyasında o kadının yerini almaya çalışmaktadır. Şimdiki Zamanda araba ilerlemektedir.

Sahne-105 **İSMAİL'in EVİNİN ÖNÜ** **Dış-Gece**

Gece. İsmail'in evinin önü. Meryem, arabasını İsmail'in evinin önüne park eder. Cırcır böceklerinin sesi duyulur. Meryem pencereye diker gözlerini. Yükselen müzikle alıcı, pencereye yaklaşırken...

Sahne-106 **BİR BERBER DÜKKÂNI** **İç-Gün**

Berberde bir çırak. Çırağın yaptığı günlük işleri izleriz kısa bir süre.

Sahne- 107 **İSMAİL'in EVİ** **İç-Gece**

Sonra çırağı kendi evinde yer yatağında uyurken görürüz.

Sahne-108 **BİR KAYNAKÇI DÜKKÂNI** **İç-Gün**

Kaynak yaparken maskesini yüze tutan genç bir çocuk, kaynağını tamamlar, maskesini yüzünden çeker. Gündelik işlerinden kısa ve hızlı görüntüler.

Sahne-109 **İSMAİL'in EVİ** **İç-Gece**

Ardından diğer yer yatağında da onu uyurken görürüz.

Sahne-110 **BİR MEFRUŞATÇI DÜKKÂNI** **İç-Gün**

Dükkânda tezgâhtar çocuk. Onu da gündelik işleri içinde görürüz.

Sahne-111 **İSMAİL'in EVİ** **İç-Gece**

Aynı çocuk bir sedirde uyuyor. Alıcı, çocuğun üzerinden kayarak başka bir yer yatağında uyumakta olan İsmail'i görüntüler; açılarak genişler, odanın içini gezdikten, kardeşlerini bir kez daha gördükten sonra yeniden İsmail'e döner. Uykusunda sıçrayarak uyanan İsmail, kalkar pencereye gider, dışarı bakar. Dışarıda arabasının içinde oturan Meryem'in yüzü aydınlanır İsmail'i pencerede görünce. İsmail'in şaşkın yüzü. İçgüdüsel bir korunma duygusuyla perdeyi kapatır. Bir süre düşünür, sonra yeniden açar perdeyi. Meryem aynı yerdedir.

Sahne-112 **İSMAİL'in EVİNİN ÖNÜ** **Dış-Gece**

Öfkeyle evden çıkan İsmail arabaya doğru yürür. Arabanın kapısını açar. Meryem kaygılanmış, şaşkınlık sırası ona geçmiştir.

İSMAİL— Ne istiyorsun benden?

Meryem başını öne eğer.

MERYEM— Bilmiyorum.

Sahne-113 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

Sabahat telefonda Ferruh'la konuşmaktadır. Yakın çekimde Sabahat'ın yüzü.

SABAHAT— Meryem berberde Ferruh Bey. Kaçta döner bilmiyorum. Evet,.. evet... Hiç bulamıyor musunuz, bilmiyorum işleri oluyor herhalde... Evet, evet ben aradığınızı söylerim. İyi günler.

Sabahat almacı kapatırken, alıcı çevrinir, koltukta oturan Meryem'i gösterir. İki kadın birbirlerinine bakarlar.

Sahne-114 **GÜZELLİK SALONU** **İç-Gün**

Meryem ile Sabahat, güzellik salonunda yüzüstü uzanmış, masaj yaptırıyor, bir yandan da konuşuyorlar.

SABAHAT— Telefonlarına cevap vermemekle, randevularını atlatmakla kaçamazsın bu adamdan. Madem ayrılmaya karar verdin al karşına konuş.

MERYEM— Kendimi bu konuşma için hazır hissetmiyorum.

SABAHAT— Seni görmeye görmeye unutacağını mı sanıyorsun? Sen böyle yaptıkça ayrani daha çok kabarır. En güzeli al karşına adamı, her şeyi açık açık konuş.

Sahne-115 **REKLAM ŞİRKETİ'nin ÖNÜ** **Dış-Gün**

Uzun, büyük, gösterişli bir binanın yukarıdan aşağıya taranması. Tam kapıya indiğimizde binadan içeri giren Meryem'i görürüz. Meryem,

içeri girdikten sonra alıcı sola çevrinerek reklam şirketinin adının yazılı olduğu tabelayı çerçeveler.

Sahne-116 **REKLAM ŞİRKETİ** **İç-Gün**

Reklam şirketinde toplantı odası. Masa başındaki Meryem bazı kâğıtları imzalamaktadır. Sahne-37'den tanıdığımız reklam şirketinin ilgilileriyle el sıkışır. Şampanya patlatılır. Kadehlere doldurulurken, köpükler...

Sahne-117 **DİVAN PASTANESİ** **İç-Gün**

Yakışıklı bir garson, kadehlerle dolu bir tepsiyi servis yapmaktadır. Alıcı yakın çekimde çerçevelediği tepsiden yandaki masaya kayar. Meryem ile İsmail karşılıklı oturmaktadırlar. Meryem içkisini yudumlarken, masaya ilişmiş gibi huzursuz oturan İsmail, dondurmasını yemektedir.

MERYEM— İleride ne yapmak istiyorsun?
İSMAİL— *Şaşırmış anlamamıştır* — Nasıl yani?
MERYEM— Yani ne olmak istiyorsun?
İSMAİL— Garson. Garson olmak istiyorum.
MERYEM— *Şaşkın*— Neden garson?
İSMAİL— Komilik daha yorucu, hem garsonluğun kazancı daha iyi, bahşişi falan var. Asıl eziyeti biz çekiyoruz.

Meryem için bazı tanıdık simalar geçer caddeden, Meryem'in tanıdık bakışlardan ürktüğünü görürüz; bazı uzak masalarda oturanlar da manidar bakışlarla süzerler. Sonra kadra Sabahat girer, Meryem'in masasına yürür.

SABAHAT— Herkes size bakıyor. Buradan başka gidecek bir yer bulamadınız mı?
MERYEM— *Şaşkın, naif*— Başka yerler bilmiyorum ki...

Meryem'in naifliği Sabahat'ı gülümsetir.

Sahne-118 **TAKSİNİN İÇİ** **Dış-Gün**

Bir taksinin içindeler. Pastane dönüşü.

MERYEM— Yarın öğle yemeğine bana gelsene.
İSMAİL— Gelemem, çalışıyorum.
MERYEM— Ne zaman gelebilirsin peki?
İSMAİL— Perşembeleri izin günüm.
MERYEM— Perşembe gel o zaman.

Araba, Taksim Meydanı'nı dönüp Atatürk Kültür Merkezi'ne doğru saparken, otelin karşısındaki banklarda oturan, çoğunluğunu doğulu gençlerin oluşturduğu erkekler kalabalığı, bir korku filmi havasında teker teker ayağa kalkar, ifadesiz yüzlerle dimdik arabaya bakarlar.

Sahne-119 **RIHTIM** **Dış-Gün**

Genel çekimde rıhtım. Bir gemi ya da vapur ağır ağır uzaklaşırken alıcı geriler. Hüzünlü bir ayrılık müziği. Rıhtımda bekleyen Ferruh Bey'in arabası bütün kadrı doldurur. Genişleyen görüntüyle birlikte Meryem girer kadra. Arabaya doğru ilerlerken, Ferruh'un sesi düşer.

FERRUH— *Ses*— Ne zamandır kaçıyorsun benden. Telefonlarıma çıkmıyorsun, kendine "yok" dedirtiyorsun.

Meryem binmiş, araba hareket etmiştir. Ferruh'un sesi sürer.

FERRUH— *Ses*— Benimle buluşmuyorsun.

Sahne-120 **BİNA ÖNÜ** **Dış-Gün**

Bir binanın önünde durmuştur araba. Restoranın bulunduğu asansörlü, yüksek bir yapıdır bu. Ferruh ile Meryem içeri girerler.

FERRUH— *Ses*— Bir şeyler oldu sana. Benden neler saklıyorsun bilmiyorum ama, bana her şeyi anlatmanı istiyorum Meryem, her şeyi.

Sahne-121 **BİR RESTORAN** **İç-Gün**

Yemekleri bitmiştir. Meryem çatalını tabağın kenarına bırakır, sesini temizler.

MERYEM— Ferruh, ben senden ayrılmak istiyorum.

Ferruh, tam ağzına lokmasını götürecekken duralar, kaşlarını kaldırır

dolu çatalını tabağına kor yeniden. Bir süre bir şey söylemez. Sağına soluna bakınır, olayı sindirmeye çalışmaktadır.

FERRUH— Anlamıştım zaten, bir şeyler olduğunu anlamıştım.

Sahne-122 **ASANSÖR** **İç-Gün**

Asansördeler. Aşağı inmektedirler. Karşılaştıkları andan bu yana giderek artan gerilim iyice kasvete dönüşmüştür.

FERRUH— İyi düşündün mü Meryem? Kesin kararlı mısın?

MERYEM— Evet Ferruh, lütfen bana anlayışlı davran, daha fazla sürdürmenin kimseye bir yararı olmayacak.

FERRUH— Başka biri değil mi?

Meryem, başını öne eğer, ses çıkarmaz. Kısa süren sessizliği asansörün geldiklerini bildiren "çınn" sesi bozar.

Sahne-123 **TEPE** **Dış-Gün**

Ferruh'un arabası Istanbul'u gören bir tepededir. Arabanın içindedirler. Hafif bir yağmur çiselemektedir. Uzaktaki Istanbul'u seyrediyorlardır. Eski Türk filmleri tadında hüzünlü bir güzellik...

FERRUH— Ben tanıyor muyum?

MERYEM— Hayır, tanımıyorsun.

FERRUH— Emin misin?

MERYEM— *Bir an duraladıktan sonra*— Bilmem ki, bir gün benim sigaramı yakmıştı, desem hatırlar mısın?

Sahne-124 **YOL** **Dış-Gün**

Yağmur biraz daha hızlanmıştır. Araba ıslak yollardan geçerken ses düşer:

FERRUH— *Ses*— Ya ben seni bırakmazsam?

MERYEM— *Ses*— Senden anlayış bekliyorum Ferruh. Birbirimizi yormaya da, yaşadıklarımızı kirletmeye de hakkımız yok.

Sahne-125 **MERYEM'in SOKAĞI** **Dış-Gün**

Yağmur iyice hızlı yağmaktadır artık. Meryem'in apartmanın önüne gelirler. Meryem arabadan inerken...

MERYEM— Allahaısmarladık Ferruh.

Ferruh, bir şey diyecekmiş gibi olur. Meryem, eliyle Ferruh'un ağzını kapatır.

MERYEM— N'olur üsteleme, ısrar etme. Seni hep böyle hatırlamak istiyorum. Anlıyor musun?

Meryem arabadan iner. Yağmur. Ferruh, Meryem'in dairesinin bulunduğu kata bakar. Alıcı, Meryem'in penceresine yükselirken yağmurla birlikte duşun suyuna bindirmeyle geçeriz.

Sahne-126 **MERYEM'in EVİNDE BANYO** **İç-Gün**

Meryem duşun altında çırılçıplaktır. Uzun uzun yıkanır.

Sahne- 127 **MERYEM'in EVİNDE SALON** **İç-Gün**

Alıcı, mükemmel donatılmış bir sofrayı tarar. Meryem'in evindeki masadır bu. Taramanın sonuna doğru kapı çalar. Alıcı, kapıya doğru çevrinir. Meryem kapıya koşturur. Meryem'in gözünden kapıyı açarız. Karşısında İsmail durmaktadır. Ne ki, üç arkadaşıyla birlikte gelmiştir. Meryem şaşırır. Bir an bocalar, sonra yavaşça kapıyı ardına dek açarak...

MERYEM— Buyrun...

Sahne-128 **MERYEM'in EVİNDE SALON** **İç-Gün**

Devam: Dördü de sofra başındadır. Meryem, gergin, servis yapmaktadır. Çocuklar büyük bir açlıkla yemek yemektedirler. Meryem onları yabancı gözlerle süzer. Kendine de yabancılaşmıştır.

BİRİNCİ DELİKANLI— Ellerinize sağlık! Çok güzel olmuş.

MERYEM— Afiyet olsun!

Sahne-129 **MUTFAK** **İç-Gün**

Meryem ile İsmail mutfaktadırlar. Sofra toplanmıştır. Birlikte bulaşıkları tezgâha yerleştirmektedirler. Konuşmazlar. Meryem, gergin ve şaşkındır. İsmail, olağan davranmaya çalışır.

Sahne-130 **SALON** **İç-Gün**

Çocuklar salondadır. Ayaklarını uzatmış televizyon seyretmekte, kuruyemiş atıştırmakta, içki içmektedirler. Hallerinden memnun görünürler. Arsız ve şımarık bir görünüşleri vardır.

Sahne-131 **MUTFAK** **İç-Gün**

Meryem, tabaklardaki bulaşığı sıyırmaktadır, bir yandan da alçak sesle konuşur:

MERYEM— Yalnız geleceğini sanmıştım.
İSMAİL— Yalnız gelseydim ayıp olurdu arkadaşlara. Biz her yere beraber gideriz. Onları ekmek istemem!

Meryem anlamamıştır. Anlamaya çalışırcasına İsmail'in yüzüne bakar.

MERYEM— Burası herhangi bir yer değil ki!

İsmail omuz silker.

İSMAİL— Olsun!

Sahne-132 **TAVERNA** **İç-Gece**

İçkili, şarkılı, gürültülü bir taverna. Alıcı, sahnede şarkı söyleyen birinden çevrinerek sahnenin kenarındaki bir masaya oturmuş Meryem'i, İsmail'i ve öbür çocukları çerçeveler. Meryem sık sık terini siler. Kaygılı görünür. Yaptıklarından emin değildir. Çocuklar mutlu görünürler. Çok eğleniyorlardır. İsmail kendiyle gurur duymaktadır. Az sonra masaya gelen hesap pusulasına bir göz atar Meryem, daha sonra masanın altından İsmail'e para uzatır. İsmail hesabı öder. Bir sonraki sahnenin sesi bu görüntü üzerine düşer:

SABAHAT— *Ses*— Al götür buradan, ağzına gözüne bu-

laştıracaksın buralarda, kaç Meryem, kaç bu çirkefteten. Üç güne kalmaz kokusu çıkar!

Sahne-133 **SABAHAT'ın EVİ** **İç-Gün**

Yakın çekimde Sabahat'ın yüzü.

SABAHAT— Şu elli kuruşluk dünyada üç gün olsun dilediğin gibi yaşa. Rahat vermezler sana burada. Kaçın buradan. Akdeniz'e inin! Mesela Side'ye. Bu mevsim oraları çok iyi olur. Beni dinle, durma burada.

Alıcı geriler. Sabahat'ın ev içini görürüz Sabahat'ı dinleyen Meryem kadra girer. Sırtı alıcıya dönüktür. Yavaş yavaş yüzünü alıcıya döner. Meryem'in yüzü duru ve aydınlıktır.

MERYEM— Galiba seviyorum. Bütün tuhaflıklara rağmen seviyorum. Artık bunu saklamanın bir yararı yok. Evet, evet seviyorum.

Meryem başını öne eğer. Alıcı eğilen başından ayaklarına kadar iner.

Sahne-134 **MERYEM'in ÇOCUKLUKTAKİ EVİ** **İç-Gece**

Bindirmeyle çocuk Meryem'in ayaklarını görürüz. Bu kez alıcı, aşağıdan yukarıya yükselir. Duvarın dibinde şarkı söyleyen çocuk Meryem'i çerçeveler. Babası, içki sofrası, avluda, mangalda et kızartan annesi, kırılan rakı kadehi, sedirde oturmuş annesi ile çocuk Meryem, ortada oynayan kadın, kadının kolları arasından çerçevelenen çocuk Meryem'in yüzü. Annesinin donuk, kedere alışkın yüzü.

Sonra açılan bir kapı, kapıyı açan çocuk Meryem'in eli. Çocuk Meryem'in yüzü. Yatağın üzerinde duran ince çubuklu pijama, yeniden açılan kapı. Bir daha, bir daha olmak üzere defalarca açılan kapı.

Sahne-135 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

Bindirmeyle Şimdiki Zamana geçiş.

Meryem'in kapı kolundaki eli. Meryem'in kapıyı açmasıyla birlikte içeri girdiğimiz yatak odası ve içeride yatakta çırılçıplak uyuyan İsmail.

Meryem, yatağın ucuna oturarak, uyumakta olan İsmail'i, onun çıplak bedenini seyreder. Öpe öpe uyandırır çocuğu. İsmail'in çocuksu, masum görünüşü, uykusundan güçlükle sıyrılarak uyanışı...

MERYEM— Günaydın!
İSMAİL— Saat kaç?
MERYEM— Önemli değil.
İSMAİL— İşe geç kaldım.
MERYEM— Artık işe gitmiyorsun.

Sahne-136 **MERYEM'in EVİ** **İç-Gün**

Meryem'in kapısının önü. Ferruh kapıyı çalar. Az sonra Meryem'in temizlikçi kadını kapıyı açar.

Plan değişir:
Ferruh içeri salona girmiştir, kadın ardından seslenmektedir:

TEMİZLİKÇİ— Meryem Hanım yoktur. Berbere gitmiştir.

Plan değişir:
Ferruh yatak odasındadır. Gerdanlığı, inci kolyeyi, birkaç parça takıyı alır. Kadın ağlamaktadır.
Ferruh, kadına bas bas bağırır:

FERRUH— Meryem'e söyle, bunlar benim paralarımla alındı. Bunları toy bir çocuğa yedirtmem ben!

Sahne-137 **MAĞAZALAR** **İç-Gün**

Meryem ile İsmail lüks mağazalardan alışveriş etmektedirler. İsmail, tepeden tırnağa yeniden yaratılmaktadır. Sahne-83'te gömülü bulunan Meryem'in alışveriş görüntülerine benzer sahneler yinelenirken bu kez paraları Meryem ödemektedir. Kasa pencerelerinden görülen rakamlar, kasa fişleri, kesilen çekler, Meryem'in ödediği paralar yakın çekimde akan görüntülerle hızla verilir.

Bileğine İSMAİL yazan bir künye takar, boğazına altın zincir bir kolye. İsmail iyice güzelleşir, serpilir, kendine güveni gelmektedir.

Sahne-138 **FERRUH'un BÜROSU** **İç-Gün**

Meryem sırtında siyah bir kürkle Ferruh'un bürosunda, sekreterinin odasındadır. Sekreter kararsız bir tutum içindedir.

MERYEM— Ferruh Beyle görüşmek istiyorum.

SEKRETER— Ferruh Bey toplantıdalar efendim. Yönetim Kurulu'nun toplantısı var.

Meryem bunun üzerine içeri yönelir. Sekreter "Ama efendim içeri giremezsiniz!" diye arkasından seslenirken...

MERYEM— Aman daha iyi. Bu çok daha şık olacak.

Sahne-139 **TOPLANTI ODASI** **İç-Gün**

Uzun bir masanın başköşesinde Ferruh oturmuş, çevresinde yönetim kurulu üyeleri, genel müdürler, danışmanlar vb...

Kapı açılır. Meryem içeri girer. Herkes döner bakar. Bomba atılmış gibi bir sessizlik olur. Ferruh benzi atmıştır. Meryem sert adımlarla Ferruh'a doğru yaklaşır. Alıcı, masanın öbür ucundan bir kaydırmayla Ferruh'a yaklaşarak Meryem'e eşlik eder. Sonra çevrinerek oturan Ferruh'la ayaktaki Meryem'i çerçeveleyecektir.

MERYEM— Geçen gün ben evde yokken uğramış, bana verdiğin bazı armağanları geri almışsın. Yalnız bir şeyi unutmuşsun, onu da ben getirdim.

Çantasını açar, İçinden beyaz bir külot çıkarır. Ferruh'un külotudur bu. Ferruh'un önündeki dosyanın üzerine fırlatır.

MERYEM— Bunu karyolanın altında unutmuşsun.

Geri döner, aynı sert adımlarla çıkarken bir kapıda durur, ardına döner, omuzunun üzerinden salondakilere bakarken paspasa ayaklarını siler. Sonra ayağının tersiyle kapıyı çarpar, çıkar.

Sahne-140 **OSMANBEY'de CADDE** **Dış-Gün**

Meryem, Osmanbey'de yürümektedir. Durur vitrinlere bakar, devam eder, yeniden...

Bir sonraki sekanstan ses taşması:

MERYEM— *Ses*— Can sıkıntısından alışverişe çıkmıştım. Sık sık böyle yaparım, o gün de çok bunalmıştım. İsmail konusunda bir karara varamıyordum aslında.

Meryem bir vitrinin önünde durur, ilgiyle bakar

MERYEM— *Ses*— Sonra bir butiğe girdim.

Sahne-141 **BUTİK** **İç-Gün**

Meryem, butiğe girer. İçerisi kalabalıkçadır. Son derece şık ve güzel iki genç kız, kendilerine giysi seçmektedirler. Meryem de onların yanında durur, onların baktıkları şeylere bakar, onların davranışlarını, eğilimlerini, tepkilerini gözler. Onlara öykünüyormuş gibidir. Sonra kızların çok beğendiğini gördüğü bir giysiyi çeker alır askılıktan.

MERYEM—*Ses*— Daha önceleri giymediğim, giymeyeceğim bir elbise seçtim kendime.

Bir tezgâhtar kız gelir yanına. O da çok güzeldir. Meryem'le ilgilenir. Yol gösterir. Meryem bir kabine girer ve kızı uzaklaştırır kendinden. Tanık istememektedir. Konuştuklarını duymayız.

MERYEM— *Ses*— Alacalı, bulacalı fazla genç işi, frapan bir giysiydi bu.

Plan değişir: Kabinin içi. Ayna karşısında kendini seyreden Meryem'in görüntüsü doldurur bütün kadrı.

MERYEM— *Ses*— Ayna karşısında kendimi uzun uzun seyrettim. Güzel bir giysiydi belki, ama kendime yakıştıramamıştım. Üstümde taşıyamıyordum sanki. Öfke basmıştı içimi. Düpedüz bir genç kız giysisiydi bu! Öfkeden titriyordum. Bir şeyleri kaçırmıştım. Bir şeyler yapmalıydım, bir şeyler, ama ne? Ansızın aklıma bir şey geldi. Tehlikeli ve o güne kadar hiç yapmamış olduğum bir şeydi bu. Ama kendime engel olamıyordum. Üzerine kendi giysimi giydim. Ve hızla çıktım mağazadan.

Söylediklerini görürüz. Meryem çıkarken kasadaki kadın başını kaldırıp ona bakar. Anlamaz. Atlamıştır.

MERYEM— *Ses*— Titriyordum. Soluğum kesilmişti. Düpedüz çalmıştım o giysiyi. Hırsızlıktı yaptığım. Ama içim serinlemişti.

Sahne-142 **PSİKİYATR'ın ODASI** **İç-Gün**

Yakın çekimde bir çalışma masası. Bir masa lambasının ışığı altında doktorun eli ve üzerine bir şeyler yazdığı bloknot sayfası. Sayfanın üzerindeki listeyi yakın çekimde görürüz ilkin: Yakıt parası..., Okul taksidi..., Sigorta... vb. gibi harcama kalemlerinin alt alta yazıldığı bir listedir bu. Alıcı gerileyip görüntü genişlerken doktorun sırtı girecektir kadra.

MERYEM— Bunu niye yaptığımı bilmiyorum. Hayatımda ilk kez nedenini bilmediğim bir şey yaptım. Ve bundan ötürü paniğe kapıldım doktor. *–Sessizlik–* Anlıyor musunuz?

Alıcı iyice gerilemiş, doktor ve karşısındaki koltukta oturan Meryem girmiştir kadra. Bu arada doktor dinliyormuş gibi yapıp, yeni kalemler eklemektedir listeye.

MERYEM— Doktor? Dinlemiyorsunuz beni!

Doktorun yakalanmış yüzü. Gözlüğünü düzeltir orta parmağıyla burun kemerine yerleştirir.

DOKTOR— Yoo, olur mu, tabii ki dinliyorum.

Oysa Meryem anlamıştır. Bir şey söylemeden ayağa kalkar. Ellerini masaya dayar, doktora eğilir. Doktor hafifçe ürkmüştür.

MERYEM— Buraya bana yardımcı olacağınızı umarak gelmiştim. Meğer kimse kimseye yardım edecek durumda değilmiş.

Çantasını açar, bir avuç para çıkarır, masaya bırakırken...

MERYEM— Bu ödediğim sizin ücretiniz değil, elbisenin ücretidir doktor bey!

Meryem odadan çıkar. Kapıyı kapatır. Kapının üzerindeki tabela bütün kadrı doldurur: Pskiyatr Dr. Özcan Öztürk.

Sahne-143 **MERYEM'in ÇOCUKLUKTAKİ EVİ** **İç-Gün**

Siyah-beyaz görüntülerde çocuk Meryem, yatağın üzerinden babasının pijamasını alır, sürüyerek odadan çıkar. Yere yaydığı pijamanın çizgileri üzerinde küçük bir oyuncak arabayı ileri geri götürerek oynar. Yüzünde hiçbir ifade yoktur, hatta eğleniyormuş gibi görünür, oysa gözlerinden yaşlar boşalmaktadır. Alıcı pijamanın çizgilerine iner.

Bindirmeyle geçiş.

Sahne-144 **ŞEHİRLERARASI YOL** **Dış-Gün**

Side'ye giden yol pijamanın çizgilerinin üzerine biner. Yol üzerinde ilerleyen Meryem'in arabasını genel çekimde çerçeveler. Alıcı, daha sonra aynı yolu arabanın içinden gösterir. Dah sonra arabanın içi: Meryem, gülümseyen bir yüzle İsmail'e bakıyor, karşılıklı gülümsüyorlar. Arabanın radyosunda yumuşak, hafif, canlı bir müzik.

Sahne-145 **NİZAMİYE KAPISI** **Dış-Gün**

Side girişindeki Nizamiye kapısı. Meryem'in arabası kapının önünde durur. Karşıt çekimde yavaş yavaş kalkan engel parmaklığını görürüz. Önümüzde sanki yeni bir ufuk açılıyor. Arabaya yol veriyorlar, araba geçiyor.

Ardından değişik planlarda Side görüntüleri. Sabahın ilk saatleri. Sessiz, renkli sokaklar, yeni başlayan günden değişik kesitler. Uzakta durgun ve ışıklı deniz.

Sahne-146 **SOKAK** **Dış-Gün**

Genel çekimde dar bir sokağın perspektifi.

Pansiyonun bulunduğu sokaktır bu. Meryem ile İsmail sokağın başında belirir, yavaş yavaş yaklaşır, pansiyonun önüne gelirler.

MERYEM— İşte burası!

İsmail başını kaldırır, binaya bakar. Alıcı onun gözüyle binayı tarar.

Sahne-147 **PANSİYON BALKONU** **Dış-Gün**

Geniş bir balkondadırlar. Alıcı, balkondan pan çekim yapar ve sonra

sırtları dönük olarak Meryem'le İsmail girerler görüntüye. Denize ve Side'ye bakmaktadırlar.

MERYEM— Dünyaya yeni gelmiş gibiyim. *(Sessizlik.)* Biliyor musun, korkacak kadar mutluyum.

İSMAİL— Neden korkuyorsun ki?

MERYEM— Bilmiyorum. Sarılsana bana. Sımsıkı sarıl.

Meryem, İsmail'in göğsüne sokulur. İsmail, Meryem'in saçlarını okşar.

İSMAİL— Cennet gibi bir yer burası.

MERYEM— Neden yaşadığımız yerler değil de, hep başka yerler cennet gibi oluyor?

İsmail gülümser, "Bilmiyorum" anlamında dudak büker.

Meryem, İsmail'in bükülen dudaklarına uzanır. Alıcı, yeniden Side'ye kayar.

Sahne-148 **PANSİYON ODASI** **İç-Gün**

Kireç beyazı duvarlar. Pencereden sızan ışık.

Meryem, yatağa tertemiz, bembeyaz bir çarşaf serer. Odada yalnızdır. Serdiği çarşafı uzun uzun düzeltir. Hatta çarşafı okşuyormuş gibidir. Sanki ilk gecesine hazırlanıyordur. Sanki yatak artık onun için bir cehennem olmayacaktır. Yastıkları kabartır, düzeltir.

Başını çevirir, kapının ağzında duran İsmail ile göz göze gelir, birbirlerine gülümserler. İsmail'in elinde küçük bir vazo vardır. Vazoda kır çiçekleri...

MERYEM— Ne güzel çiçekler bunlar! Nereden buldun?

Alıcı yakın çekimde komodinin üzerine konulan vazoyu çerçeveler.

Plan değişir. Aynı gün.

Meryem, tuvalet masasının önüne oturur.

Alıcı, aynadan Meryem'in yüzünü, aynaya yansıyan yatağı ve yatağın bir ucuna oturmuş İsmail'i çerçeveler. İsmail çekingen ve ürektir. Meryem, aynadan çocuğa sevecenlikle bakar. Bakışları dalgın, sevecen ve hüzünlüdür.

Sonra yavaşça elini yanağına götürür. Sanki etine batmış bir kıymığı çıkarırmışçasına yanağındaki beni söker alır. Tırnaklarının ucunda tuttuğu takma benine bakar. Gözleri dolmuştur. Sonra bir fiske ile fırlatır atar. Maskesinden soyunmuştur.

Plan değişir. Aynı gün.

Yataktadırlar. Çıplaktırlar.

İsmail'i çekingenliği, ürkekliği sürmektedir. Ne yapacağını bilemez. Kimi zaman bir ölü gibi yatar, kimi zaman acemi ataklarda bulunur. Meryem gülerek dirseğinin üzerinde doğrulur.

MERYEM— Anlaşıldı sana ben öğreteceğim. Bak şu kolunu uzat şimdi...

İsmail denileni yapar. Meryem, başını İsmail'in omuzuna yaslar.

MERYEM— Şu elini omuzuma, bacağını da üstüme at...

İsmail, bacağıyla Meryem'in gövdesini sarar. Meryem, çocuğun elini tutar, kendi dirseğinin üzerine koyar.

MERYEM— Bu da burada dursun.

Sonra İsmail'in dudaklarına bir öpücük kondurur. İsmail yadırgamış gülümser.

İSMAİL— Ben bazı kitaplar okumuştum. Hani şu kaldırımlarda satılan kitaplardan. Bazı usuller falan anlatıyordu. Ama bunu hatırlayamadım. Bu ne usulü oluyor?

Meryem, bir şey anımsamış gibi kırık gülümser.

MERYEM— Unutulmuş, eski bir usul: Sevgi usulü...

Sahne-149 **SOKAKLAR** **Dış-Gün**

Sabah. Coşkulu bir müzik eşliğinde çiçekler, kuşlar, böcekler. Doğal görüntüler. Sokaklardan âdeta uçarak geçen Meryem, sonra PTT'ye girer.

Sahne-150 **PTT İÇİ** **İç-Gün**

Bankoya gelir.

MERYEM— Bir telgraf çekmek istiyorum.

Bir telgraf kâğıdı ve bir kalem uzatır memur. Meryem bir tezgâhta yazmaya başlar:

MERYEM— *Ses*— Sabahat abla, çok mutluyum. Olamayacak kadar mutlu. Yalnızca insanlığımı değil, kadınlığımı da yeni yeni hissediyorum. Dün gece yıllardan beri ilk defa orgazm oldum. Bunun benim için ne demek olduğunu anlıyor musun? Hasretle öpüyorum yanaklarından. Telefonun açıldığında bildir.

Bankoya uzatır kâğıdı. Memur sözcük sayarken takılır, okumaya başlar. Sonra başını kaldırır, kaçamak gözlerle Meryem'in yüzüne bakarak, anlamlı gülümser. Meryem, bu gülümseyişi "Ne yapalım yani" dercesine tatlı bir gülümseyişle karşılar. Konuşmazlar.

Sahne-151 **SAHİLDE BİR RESTORAN** **Dış-Gece**

Kalabalık bir masa. Pera Palas'taki Tiraje Hanım'ın partisinden tanıdık yüzler var aralarında. Dışarıdan görünüşleri sevgisiz, yapmacık, hoyrat ve kıyıcı... Yemek yemekteler. Şişmanca bir kadın olan Gönül Hanım, Mükremin Bey, Gönül Hanım'ın jigolosu Ömer, cılız, sinirli görünüşlü Ayten Hanım, Jale ve birkaç kişi.

GÖNÜL— Biliyor musunuz Mükremin Bey, Benli Meryem buradaymış...

MÜKREMİN— Ferruh'la mı?

Ayten Hanım atılır.

AYTEN— Ohoo, siz orada kalmışsınız. Yanında tıfıl bir çocuk varmış. Ne dersiniz bu işe?

JALE— İnanılır gibi değil!

MÜKREMİN— Vallahi inanmam! O olduğuna emin misiniz?

Gönül Hanım şen bir kahkaha atar.

GÖNÜL— Dün Sürişler de plajda görmüşler. Evelsi gün de Güzin rastlamış onlara.

Mükremin Bey yemeği bırakmıştır.

MÜKREMİN— İnanılacak gibi değil doğrusu, kadın delirmiş olmalı.

AYTEN— Yaşı geldi şekerim. Az değildir. Haninin Benli Meryem'i!

Gönül Hanım, Mükremin Bey'e dönerek.

GÖNÜL— İnanılmayacak nesi varmış? Topladıklarını yediriyordur şimdi!

Sahne-152 **KUMSAL** **Dış-Gece**

Kumsal. Ay ışığı. Uzakta gelen derin bir müzik sesi. İsmail kumsala uzanmıştır. Elleriyle başını yastıklamış gökyüzüne bakmakta. Meryem ise İsmail'in ay ışığında bir yontu gibi parlayan güzelliğini hayranlıkta seyretmekte.

MERYEM— İsmail...
İSMAİL— Hı...
MERYEM— Beni seviyor musun?

İsmail gözlerini gökyüzünden alır, Meryem'e bakar, şaşkındır.

İSMAİL— Bilmem, hiç düşünmedim.

Meryem de sırtüstü uzanır. O da gökyüzüne bakar.

MERYEM— Ne tuhaf!
İSMAİL— Nedir tuhaf olan?
MERYEM— Bana da hep bu soruyu sorarlardı.
İSMAİL— Peki sen ne derdin?
MERYEM— Çok seviyorum derdin.
İSMAİL— Ben de mi aynı şeyi söyleyeyim?
MERYEM— Yoo, hayır, söyleme. Çünkü, ben hep yalan söylerdim. Sen hiç söyleme!

Sahne-153 **KARIŞIK DIŞ ÇEKİMLER**
Dış-Gün

Neşeli bir müzik eşliğinde Meryem ile İsmail'in, Side'denin değişik mekânlarındaki çeşitli görüntüleri akar. Çarşı, pazar, deniz, plaj, pub, bar ve tarihi kalıntılarındaki değişik anları. Tiyatro Binası, Kleopatra'nın hamamı, Athena tapınağı. Bir sütun kaidesinin üzerine çıkmış Meryem'in fotoğrafını çeken ismail. Bir kabartma yontuda bir erkek profiliyle karşı karşıya gelen İsmail profilini çeken Meryem. Başsız bir heykelin baş boşluğunda görünen İsmail'in başı. Ardından Meryem'in başı. Donan kareler. Side'de çekilebilecek bu çeşit fotoğraflar...

Plajdalar yağlanıyorlar. Yataktalar kremleniyorlar. İkisinin bedeninden çarpıcı, kısa çekimler... Gündelik yaşantılarından kısa ve çarpıcı çekimler iç içe...

Sahne-154 **SOKAK** **Dış-Gün**

Meryem ile İsmail, Side'de bir sokakta yürürlerken müzik aniden kesilir. İlkin bir önceki sahnenin devamı sanırız. Gönül Hanım ve diğerleri, birdenbire ortaya çıkıp önlerini keserler. Gönül Hanım, avını görmüş bir sırtlan gibi keserek:

GÖNÜL— Evet efendim, nihayet karşılaştık. Dünya ne kadar küçük değil mi?

Meryem şaşırmıştır. Bocalar, belli etmemeye çalışır.

AYTEN— Hiç şaşırma şekerim! Bu memlekette hiçbir yere kaçılmıyor. Bütün Istanbul burada. Tirajeler de mavi yolculuğa çıkmışlar birkaç güne kalmaz burada olurlar.

JALE— Ortalık çok şenlenecek.

GÖNÜL— Anlayacağın bütün Akdeniz bizim.

Bu arada kadınlar yan gözle İsmail'i süzmektedirler. Meryem iğneleyici gülümser.

MERYEM— Yalnız Akdeniz mi Gönül Hanım?

Sahne-155 **LOKANTA** **İç-Gün**

Küçük, sevimli, şirin bir lokanta. Mönüden kendilerine yemek bakarlarken:

İSMAİL— Canın bir şeye mi sıkıldı?

MERYEM— Yo, yok bir şeyim.

İSMAİL— Kimdi onlar?

MERYEM— Sırtlanlar!

Sahne-156 **BAR** **İç-Gece**

Gönül Hanım içkisinden bir yudum aldıkta sonra, yanındaki kadına çevrinen alıcıyla birlikte:

GÖNÜL— Meryem'in yanında genç bir çocuk var.

KADIN— Ee, Ne olmuş çocuğa?

GÖNÜL— Hiçbir şey olduğu yok. Ama yakında benim olacak.

KADIN— Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?

GÖNÜL— Banka cüzdanlarımdan, hisse senetlerimden emin olduğum kadar!

Alıcı, az ötede duran yanındakilerle konuşan Ömer'e kayar. Hararetli hararetli konuşmakta, gülüşmektedirler. Gönül Hanım bir kahkaha atar.

GÖNÜL— Allah için zımba gibi çocuk. Çok da memnunum. Ama önemli olan Meryem'in elindekini almak.

KADIN— Ee, hayırlısı diyelim. O zaman da yanındakini bana devredersin herhalde. Hı?

GÖNÜL— Herhalde şekerim. Gözün olduğunu biliyordum zaten. Senden mi esirgeyeceğim? Erkek dediğin kâğıt peçete, kullan kullan at.

Sahne- 157 **SORGUN SAHİLİ** **Dış-Gün**

Sorgun sahil boyu... Ay ışığı uzaktan gelen müzik sesi. Meryem bir siluet halinde köpüren dalgalardan çırılçıplak çıkar. Kumsalda uzanmış, dirseğinin üzerinde doğrularak, onu uzaktan seyreden İsmail'in yanına gelir. Yakın çekimde İsmail'in yukarı, Meryem'e bakan yüzü.

İSMAİL— Geceleri hep çıplak giriyorsun denize.

Meryem kurulanırken güler.

MERYEM— İstersen bir de gündüz gireyim de olacakları gör!

Karşılıklı gülüşürler. Meryem, İsmail'in ilkin yanına, sonra üstüne uzanır, burnunu burnuna dayar, sürter, oynaşırlar.

MERYEM— Sevişelim mi?

İSMAİL— Burada mı?

MERYEM— Neden olmasın?

İSMAİL— Ya bir gören olursa?

MERYEM— Olmaz, olmaz.

İSMAİL— Şiştt, yapma! Yapma bak yakalanırsak karışmam ha!

Cilveleşmeleri sürerken, sevişmeye başlarlar; alıcı, onları bırakıp denize kayar.

Sahne-158 **AÇIK DENİZ** **Dış-Gün**

Bindirmeyle köpüren bir deniz dalgasına takılırız. Alıcı geriler. Açık deniz. Ertesi gün. Orta yaşı geçkin iki işadamı bir motorun arkasına takılmış su kayağı yapmaktalar. Bir yandan da birbirleriyle bağıra çağıra konuşurlar.

BİRİNCİ ADAM— Anlaşılan Ferruh'un işleri kötüye gitmeye başladı.

İKİNCİ ADAM— Nereden çıkardın bunu?

BİRİNCİ ADAM— Baksana Meryem yüzüstü bırakıp kaçmış.

İKİNCİ ADAM— Terk etme nedenine bakılırsa, Meryem'i artık bir ekonomi göstergesi saymak imkânsız.

Kahkahalarla gülerler. Alıcı, yeniden denize kayar, arkalarında bıraktıkları beyaz köpüklere takılır.

Sahne-159 **PANSİYON'da BALKON** **Dış-Sabah**

Sabah. Güneşin doğuşu. Alıcı geriler, güneşin doğuşunu seyreden Meryem'i sırtından çerçeveler. Meryem uyanmış, balkona açılan kapıdan güneşin doğuşunu seyretmektedir. İsmail ise yatakta uyumakta. Sessizlik hâkim ortalığa. Meryem ardına döner.

Sahne-160 **PANSİYON ODASI** **İç-Sabah**

Devam: Meryem, odaya girer, yatağın başucuna dek gelir, bir çocuk masumiyeti içine uyumakta olan İsmail'i seyreder. Güneşin ilk ışıkları odaya doluşmaya başlar. Pencerelerden süzülerek sızan günün ilk ışıklarının İsmail'in bir yontu gibi pürüzsüz teninde oynaşmasını seyreder. Sonra usulca gidip fotoğraf makinesini alır, o uyurken resimle-

rini çeker. İsmail uykusunun arasında soldan sağa döner. Meryem gülümseyerek bu yeni pozları da çeker. Çocuğun üstündeki örtüyü usulca alır, uyurken ve çıplak resimlerini çekmeyi sürdürür.

Sahne-161 **MEYDANDA KAHVE** **Dış-Sabah**

Meryem ile İsmail, Side Meydanı'nda bir kahvede kahvaltı etmektedirler. Gönül Hanım ve jigolosu Ömer onlara doğru yaklaşırlar.

GÖNÜL— Afiyetler olsun şekerim.

Bir sandalye çeker ve oturur. Meryem bu teklifsizlikten rahatsız olmakla birlikte renk vermez.

GÖNÜL— Bugün otelde değil de, başka bir yerde kahvaltı edelim, dedik.

Plan değişir.

Aynı yer. Zaman geçmiştir. Devam.

GÖNÜL— Hadi gençler, siz biraz dolaşın da biz kadın kadına dedikodu yapalım.

İsmail, Meryem'in yüzüne bakar. Meryem gülümseyerek onayladığı anlamında gözlerini yumar, başını hafifçe sallar.

Sahne-162 **SOKAK** **Dış-Gün**

İsmail ile Ömer yolda yürümektedirler. Ömer, İsmail'in lastik ayakkabılarını işaret ederek:

ÖMER— Convers'in Amerikan mı?

İSMAİL— Bilmem! Meryem aldı.

ÖMER— Serisini mi aldı, bir tek bunu mu?

İSMAİL— Serisi ne demek oluyor?

ÖMER— Oğlum, bunlar dört cins oluyor. Dördü birden seri oluyorlar. Bir de başka markalar var. Adidas, Nike, Puma, Laffer.

Ömer, İsmail'e hava atmak amacındadır aslında. Oysa ilerledikçe çocuğun saflığı karşısında şaşıracak, rekabet duygusundan vazgeçerek, ağabeylik yapma rolünü üstlenecektir. Onlar yürümelerini sürdürürken konuştuklarını duymayız.

Sahne-163 **MEYDANDAKİ KAHVE** **Dış-Gün**

Sahne-158'den devam:

Kahvaltı sofrasına döneriz. Meryem ile Gönül konuşmaktalar. Gönül Hanım, kürdanla dişlerini karıştırırken, çapkınca gülümseyerek:

GÖNÜL— Memnun musun bari?

Meryem başını kaldırır. Yüzü gizli bir öfke taşır.

MERYEM— Ben sadece âşığım Gönül Hanım.

Gönül Hanım, bozulmakla birlikte konuşmayı sürdürmeye kararlıdır.

GÖNÜL— Hadi şekerim saklama. Bu yaşta çocuklar çok ateşli olurlar, doymak bilmezler. Hele kırk yıllık Meryem'e huy değiştirttiğine göre, kim bilir ne marifetli bir çocuk bu!

Meryem ayağa kalkar. Ölçülü bir uzaklık ve meydan okuma havası içindedir. Alıcı, Meryem'in bel görüntüsünü, sağda Gönül Hanım'ın yüzünü çerçeveler. Karşıt çekimlerle konuşma sürer.

MERYEM— Siz paralı yabancı kolejlerde genç kızlığınızı yaşarken ben babalarınızı eğlendiriyordum. Benim hayatımı hep başkaları yaşadı. Artık hayatımı kimsenin kirletmesine izin vermeyeceğim Gönül Hanım.

GÖNÜL— Üzerindeki kolejli şirin kız kıyafetine bakılacak olursa, yirmi yıl sonra neyin hesabını kovaladığın anlaşılıyor. Ne diyeyim, bilmiyorum şekerim, anlaşılan Ferruh'un karısının yaptırdığı büyüler tuttu. İnanmak lazım doğrusu. Her neyse, izin verirsen hesabı ben ödeyeyim. Belki babalarımızın bir borcu kalmıştır sana.

Sahne-164 **LANGIRT SALONU** **İç-Gün**

Alıcı, langırt masasında yuvarlanan topu yakın çekimde çerçeveledikten sonra, sayı alan İsmail'in yüzüne yükselir.

ÖMER— Ne zamandır takılıyorsun Meryem'e?

İSMAİL— Daha yeni.

Oyunlarını sürdürmektedirler.

ÖMER— Ondan önce kiminleydin?
İSMAİL— Hiç kimseyle.
ÖMER— Nasıl hiç kimseyle? Meryem ilk mi?

İsmail bir sayı daha almıştır. Oyuna dalmış, başını sallar.

İSMAİL— Hı, hı..
ÖMER— Ne kadar harçlık alıyorsun?

İsmail şaşırmıştır.

İSMAİL— Nasıl harçlık? Her ihtiyacımı görüyor.
ÖMER— Ben haftada elli alıyorum.
İSMAİL— Aa! Maaş mı alıyorsun?

Ömer güler.

ÖMER— Bankaya para atmıyor musun?

İsmail'in bilmediği, düşünmediği şeylerdir bunlar. Şaşkınlaşır. Ömer, kolunu İsmail'in omuzuna atar.

İSMAİL— Çok kerizsin be oğlum! Sana ağbilik yapmak gerekecek!

Birlikte langırt salonundan çıkarlar.
Alıcı onları izler.

Sahne-165 **SOKAK** **Dış-Gün**

Onları izleyen alıcı ile birlikte sokağa çıkarız. Yolda yürürlerken konuşmalarını sürdürürler.

ÖMER— Daha önce ne işi yapıyordun?
İSMAİL— Lüks bir restoranda komiydim.
ÖMER— Meryem'den ayrıldıktan sonra yine komilik mi yapacaksın?

İsmail, elleri cebinde yolda kalakalır. O an iki genç kız girerler kadra. İsmail onları görmez bile. Hiç düşünmemiş olduğu bir şeydir bu. "Bilmem" anlamında omuz silker, dudak büker. Bu arada iki genç kız yaklaşmışlardır. Onlar geçerken, Ömer ardına döner, onlara bakar. Kızlar da dönüp bakarlar. Kızlardan Neslihan olanı ilk andan itibaren

İsmail'i ilgiyle izlemiştir. Ömer, İsmail'i dürterek kızları işaret eder. İsmail ile Neslihan göz göze gelirler. Bu bakışmanın üzerine Ömer'in sesi düşer:

ÖMER— *(Ses)*— Kızlara takılalım mı?
İSMAİL— Meryem'e ayıp olmaz mı?

Bu kez şaşırma sırası Ömer'e gelmiştir.

ÖMER— Oğlum sen sahiden safsın be! Hiç kafan çalışmıyor mu senin? Seni adam etmek gerekecek.

Ömer bir an düşünür. Sonra kolunu, İsmail'in omuzuna dolayarak:

ÖMER— Gel bak seni bir yere götüreyim.

Sahne-166 **KIR KAHVESİ** **Dış-Gün**

Daha çok balıkçıların gittiği, açıklıkta bir kahve. Ağaçlar, gölgelik. Kır masaları. Ömer ile İsmail bir masada karşılıklı oturmuş, konuşmaktalar.

İSMAİL— Sen Gönül Hanım'la ne zamandır takılıyorsun?
ÖMER— Çok uzun. Üç aydır.
İSMAİL— Peki seviyor musun onu?
ÖMER— Sevmek mi? Ben mi? Beni tanımıyorsun oğlum. Üstelik sadece beni değil, bu âlemi de tanımıyorsun. Ona Parlakçı Gönül derler. Birkaç ayda bir sevgili değiştirir. O, bana para verir; ben, ona erkekliğimi. Peki sen Meryem'i seviyor musun?
İSMAİL— Bilmem... Seviyorum galiba. Onunla olmak hoşuma gidiyor.
ÖMER— İyi o zaman dinle beni: Seni bu kahveye niye getirdim? Biliyor musun?

İsmail, başını iki yana sallar, elindeki yaprakla oynamaktadır.

ÖMER— Şu köşedeki adamı görüyor musun?

İsmail döner bakar. Alıcı, İsmail'in bulunduğu yerden işaret edilen genç adamı görüntüler. Kusursuz bir erkek profilidir bu. Bu görüntü üzerine Ömer'in sesi düşer:

ÖMER— *Ses*— Yakışıklı adam değil mi?

Genç adam oturduğu yerden kalkar, döner. Bunlara doğru yaklaşmaya başlar. Yüzünün öbür yanı ortaya çıkar. Yanmış, çarpılmış, vurgun yemiş bir yüzdür bu. Yüzünün öbür yanı çok çirkindir. Adam iyice yaklaşır. Masanın ucunda durur.

ADAM— Buyrun, ne içerdiniz gençler?

Sahne-167 **SAHİL** **Dış-Gece**

Sahilde denize çakıl fırlatan Ömer. İsmail onu seyretmektedir. Alıcı, boy çekiminde ikisini de arkadan çerçeveler.

ÖMER— Adı Hasan. Buranın yerlilerinden. Eskiden Side'li Güzel Hasan derlermiş. Nice genç kız sevdalanmış, nice kadınların yüreği yanmış. Günün birinde bir zengin dul kadın kapatmış çocuğu. Ardından bir başkası, Sonra bir başkası derken böyle sürüp gitmiş. Gençliği, yakışıklılığı hiç bitmeyecek sanmış. Derken günün birinde sualtı avındayken koca bir balıkla kapışmış. Sonrasını gördün. Şimdi orada çaycılık yapıyor. Kimsenin artık yüzüne baktığı yok. Ne demek istediğimi anlıyor musun?

Sahne-168 **DİSKOTEK** **İç-Gece**

Yüksek bir müzik. Dönüp duran ışıklar. Pistte dans eden çiftler. Yüzlere düşen ışık oyunları. Sarmaş dolaş dans eden Meryem ile İsmail. İsmail, fısıltıyla Meryem'in kulağına eğilerek:

İSMAİL— Hep ayağına basıyorum değil mi?

Meryem, gülümseyerek İsmail'in dudaklarına bir öpücük kondurur.

MERYEM— Boş ver, seni seviyorum.

Müzik değişir. Hızlı bir müzik başlar. Meryem, dans etmeye heveslenir. İsmail çekinir, sağına soluna bakınır. Huzursuz olmuştur. Pisti gençler doldurur hemen.

İSMAİL— Oturalım mı?
MERYEM— Nedenmiş o?

İSMAİL— Bunları pek beceremiyorum.

Meryem, dansı sürdürmek istemektedir. Çevresindeki gençler arasında yeri olduğunu düşünür.

MERYEM— Beceremeyecek bir şey yok ki, sallan dur.

Diskotekten çeşitli görüntüler hızla akar. Birden Istanbul'dan tanıdık yüzler girer kulübe. Meryem onları görür. Yüzü birdenbire değişir. İsmail'e döner.

MERYEM— İstersen çıkalım.

Sahne-169 **SOKAK** **Dış-Gece**

Devam. Kulüpten çıkmışlardır. Sokakta yürümektedirler. Dondurmacının önüne kadar gideceklerdir.

MERYEM— Eğer buradan sıkıldıysan başka bir yere gidelim. Bodrum'a, Marmaris'e... Nereye istersen.

İSMAİL— Neden her gördüğünde onlardan kaçıyorsun?

MERYEM— Kaçtığım falan yok. Yalnızca onları görmek istemiyorum. Bana unutmaya çalıştığım şeyleri hatırlatıyorlar.

Dondurmacının önüne gelmişlerdir. Meryem çocuklaşmış gibidir. Hafif şımarık bir edayla dondurma yalar. İsmail'in kolunu çekiştirir. Cilveleşir. İçerde servis yapan bir garson İsmail'i görünce şaşırır, gözlerine inanamaz, dışarı çıkar, laubali bir biçimde İsmail'in sırtına vurarak:

GARSON— Ulan ismail, ne arıyorsun burda lan? Nerde çalışıyorsun?

İsmail bozulmuştur. Meryem rahatsız olur.

İSMAİL— Tatil yapıyorum.

Garson anlamaya çalışırken, dondurmacı içeriden seslenir:

DONDURMACI— Oğlum gel işine bak!

Sahne-170 **PLAJ** **Dış-Gece**

Plajda uzun bir kaydırmayla Meryem ile İsmail güneşlenmekteler. İs-

mail, bir ara yerinden kalkacak gibi olduğunda, Neslihan'la göz göze gelir. Kız, ona gülümseyerek yanından geçer, gider. İsmail ardından bakakalmıştır. Meryem, yattığı yerden mırıldar gibi konuşur:

MERYEM— Sırtıma biraz daha krem sürer misin?

Sahne-171 **PANSİYON'da BALKON** **Dış-Gün**

Günbatımı.

Kaldıkları pansiyon odasının geniş balkonu. Masada özenle hazırlanmış iki kişilik akşam yemeği... Bembeyaz badanalı balkondan sarkan sarmaşıklar, kardinalçiçekleri, zakkumlar... Uzakta Side. Meryem ile İsmail, masanın iki ucuna karşılıklı oturmuşlar, bakışmaktadırlar...

MERYEM— Ne güzel bir akşamüstü değil mi?

İsmail, kayıtsız, manzaraya bakarak başını sallar. Meryem servis yapar. Yumuşak bir sessizlikte yemeklerini yemeye başlarlar.

Çok uzaktan gelen kimi sesler, yoldan geçenlerin sesleri, bazı gülüşmeler. Kadeh tokuştururlar. Kırmızı şarap. Alıcı, masaya bırakılan iki şarap kadehine yakın çekimle iner. Parlayan kırmızı.

Plan değişir:

Zaman geçmiş, yemekleri bitmiştir. Birbirlerine sevgiyle bakmaktadırlar. Meryem, çocuğun elini yanağına bastırır, öper, okşar. Uzun uzun çocuğa bakar.

MERYEM— Ne düşünüyorsun?

İSMAİL— Hiiç!

MERYEM— Ne zaman ne düşünüyorsun desem "hiç" diyorsun...

İSMAİL— Hiçbir şey düşünmüyorum da ondan.

Sessizlik. Az sonra Meryem burnu koku almış gibi burnunu çeker, kaşları hafifçe çatılır; İsmail'in elini bırakır. Bakışları avluya çevrilir. Kokunun geldiği yeri anlamaya çalışır. Sonra arkasına yaslanır.

Çok kısa ve çarpıcı çekimlerde siyah-beyaz görüntülere geri döneriz: Çok yakın çekimde bir mangalın üzerindeki ızgarada pişen et parçası çerçevelenir.

Yakın çekimde yeniden Meryem'in şimdiki zaman yüzü.

Yeniden siyah-beyaz görüntüler açılarak sürer. Bu kez yalnız man-

gal değil, mangalın başında et çeviren Meryem'in annesi de görüntüye girer. Yeniden şimdiki zaman: Meryem'in kasılmış yüzü. Yeniden mangal, yeniden ateş, yeniden annesi. Meryem'in gözünden yaş gelmektedir. Yakın çekimde İsmail'in şaşkın, meraklı yüzü...

İSMAİL— Ağlıyorsun. Neyin var Meryem? Bir şey mi oldu?

MERYEM— Yok bir şeyim. Burnuma kızarmış et kokusu geldi. Birileri avluda et kızartıyor olmalı.

İSMAİL— Ee, ne var bunda?

Siyah-beyaz görüntülerde duvarın dibinde şarkı söyleyen çocuk Meryem'i, masanın başında oturan babasını ve eve getirdiği kadını, kızarttığı etleri onlara servis yapan annesinin mutsuz yüzünü görürüz.

Yakın çekimde şarkı söyleyen çocuk Meryem'in yüzü. Gözlerinden yaş gelmektedir. Kimsenin görmediği yaşlar.

Gözü yaşlı şimdiki Meryem'in yüzüne bindirme.

Açılıp kapanan çocuk Meryem'in dudakları.

Titreyen dudakları şimdiki Meryem'in.

Az sonra titreyen dudakları boğuk mırıltılar çıkarır. Derinlerden kopup gelen bir uğultu gibi şarkıya başlar:

Meryem'in Şarkısı:
Mehtaplı gecelerde hep seni andım
Belki gelirsin diye boş yere yandım

Meryem'in sesi perde perde yükselir.

Boğula boğula şarkısını sürdürecektir.

Şarkısı biter. Gün iyice batmıştır. İsmail şaşkındır, katılıp kalmıştır, ne yapacağını bilemez. Meryem'i ilk kez böyle görüyordur. Meryem yüzünü ıslatan gözyaşlarına dokunur.

MERYEM— Ağladım. Ağladım. Nihayet ağlayabildim. Yirmi yıldan sonra ilk defa söyleyebildim bu şarkıyı, yirmi yıl sonra...

İsmail hiçbir şey anlamamıştır. Meryem, İsmail'in eline uzanır, elini sıkar, sımsıkı dudaklarına götürür. Bu şarkının anısını bağışlamıştır.

Sahne-172 **PANSİYON ODASI** **İç-Gece**

Alıcı, yatağı ve yatağın üzerinde çırılçıplak uzanmış İsmail'i yandan

ve geniş çekimde çerçeveler. İsmail'in ayaklarının ucunda kadra giren Meryem'in başı belirir. Meryem, İsmail'in bacaklarının arasından yukarı doğru ilerlerken, İsmail'in bacağı dizden kırılır. Alıcı İsmail'in dizine iyice yaklaşır. Şimdi bütün kadrı İsmail'in bacağı doldurmuştur. Dizden kırılmış bacağın üçgen boşluğunda Meryem'in profili belirir. Meryem, başını kaldırmış İsmail'in gözlerine arzuyla bakmaktadır. Az sonra eğilir, İsmail'in bacaklarının arasına gömülürken saçları, yüzünü ve üçgen boşluğu doldurur. Ne yaptığı görülmez, ama anlaşılır.

Sahne-173 **KAFE** **Dış-Gün**

Alıcının hemen önünde bir masada oturan Istanbul sosyetesinin daha önceden tanıdığımız kimi yüzleri. Önlerinden Meryem ile İsmail geçmektedir. Çarşı pazar kalabalığı içinde az sonra gözden kaybolurlar.

AYTEN— Bu Meryem iyice çıldırdı ayol. Baksana kadın kırkından sonra genç kızlar gibi giyinmeye başladı.

JALE— Kırk yoktur ayol.

AYTEN— Olmaz olur mu şekerim? Ben şu kadarcık kızdım Benli Meryem vardı.

MÜKREMİN— İlahi siz de, kadın taş çatlasın otuz iki, otuz üç...

AYTEN— Sizin de şu Meryem hayranlığınız doğrusu pes!

Sahne-174 **PANSİYON ODASI** **İç-Gün**

Öğleden sonra. Yatağın üzerinde ve çevresinde bazı paket ve poşetler. Alışveriş dönüşü olduğunu anlarız. İsmail, paketleri hırsla ve keyifle açmaktadır. Meryem, onu seyreder.

MERYEM— Öğleden sonra biraz uyumak istiyorum. Baş ağrılarım tuttu yine.

Sahne-175 **KAFETERYA** **Dış-Gün**

Müzik kutusunun başına toplanmış gençler hızlı bir parça dinlemekteler. Ömer de aralarındadır. Uzaktan İsmail'i görüp yanına çağırır. Neslihan'la arkadaşı da o grubun içindedir.

ÖMER— Gelsene İsmail.

İsmail, yanlarına yaklaşır.

ÖMER— Bak seni arkadaşlarla tanıştırayım: Neslihan'la, Pelin.

İsmail el sıkışır.

İSMAİL— Memnun oldum.

Neslihan gülümseyerek başını öne eğer.

Plan değişir: Bir masada hep birlikte oturmaktadırlar. Ömer, ismail'in kulağına eğilmiş, alçak sesle bir şeyler söylemektedir. Kızlar, başka bir şeyle ilgilenmektedirler o an.

ÖMER— Uyanık ol oğlum! Kafayı kullan. Köşeyi dönersin.

İSMAİL— Ne zaman tanıştın ya?..

ÖMER— Kaçar mı? Kız hafif yanık sana galiba. Kafayı çalıştır. Kendine bağla hemen, koy karnına çocuğu üç ay sonra nikâh. Al sana bir içgüveysilik! Sonrası kekâ!

İsmail, başını öne eğer.

Plan değişir: Grup olarak çıkarlar.

Sahne-176 **SOKAKLAR** **Dış-Gün**

Bu genç grubun değişik yerlerde dolaşma sahneleri hızlı akan görüntülerde...

Sahne-177 **BAR** **İç-Gün**

Bir akşamüstü barı. Meryem bara gelir. Yalnızdır. Mükremin Bey onu görür uzaktan, heyecanlanır, yaklaşır.

MÜKREMİN— Merhaba Meryem.

MERYEM— Merhaba Mükremin Bey.

MÜKREMİN— Nasılsın?

MERYEM— İyiyim. Çok iyiyim.

MÜKREMİN— İşine karışmak gibi olmasın ama ne yapmaya çalışıyorsun Meryem?

MERYEM— Ne içerdiniz Mükremin Bey?

MÜKREMİN— Bir şey sordum sana, inan samimi hislerimle sordum.

MERYEM— Özellikle bir şey yapmaya çalıştığım yok. Yalnızca kendim olmaya çalışıyorum.

MÜKREMİN— Darılma ama, böyle bir şey için biraz geç kalmış olmaktan korkmuyor musun?

MERYEM— Hiçbir şey için geç olmadığını düşünüyorum.

MÜKREMİN— Böyle söyleme! Bir kadın bir kez Benli Meryem olduktan sonra geriye dönüp de herhangi bir kadın olamaz artık.

MERYEM— Nedenmiş o? Neden olamazmış?

MÜKREMİN— Bırakmazlar kızım. Kimse bırakmaz.

MERYEM— Bilmem! Göreceğiz...

MÜKREMİN— İnşallah sen haklı çıkarsın. Gerçekten seviyor musun bu çocuğu?

MERYEM— Bunu anlamanızı beklemiyorum zaten.

MÜKREMİN— Toy bir çocuk o! Sense seviyorsun, galiba? Sevmek silahsız bırakır insanı. Kalbini karıştırmadan bizim gibi kart zamparaları idare etmesi kolaydır. Ama bu çocuğu? Herkes atmaca gibi çevrende ve hep olacaklar. Biliyor musun Meryem, hiç bilmediğin bir oyun için bütün paranla kumar masasına oturmuş gibi bir halin var. Dilerim pişman olmazsın.

Mükremin doğrulur, tam kalkacakken:

MERYEM— Sevgiye inanmak bu kadar zor mu? Sizler için?

MÜKREMİN— Bugüne kadar senin için de kolay olmamıştı değil mi? Bir kez severek bütün günahlarını bağışlatacağını mı sanıyorsun?

Meryem hırsla önüne, bardağına döner.

Sahne-178 **SAHİL** **Dış-Gün**

Uzakta bir yat belirir. Yükselen bir müzik eşliğinde ağır ağır yaklaşır. Yat, Tiraje Hanım'ın yatıdır. Yatınönünde komutanlar ordusu gibi du-

ran orta yaşlı ya da orta yaşı geçkin kadınlar, beyler, hafif bir fantastik havada bir korku ögesi gibi kullanılan duruşları, pozlarıyla, bir kıtanın fethine gelir gibi çerçevelenirler. En önde Tiraje Hanım. Bir başkomutan edasıyla mağrur, kibirli. Açı, karşı-açı çekimlerle, yattakilerin sahilden görünüşlerini, onların bulunduğu yerden sahilin görüntüsü tamamlar.

Sahne-179 **KLEOPATRA HAMAMI** **İç-Gün**

Kleopatra'nın hamamında Meryem.

Çıkmaya çalışır. Bir türlü kapıyı bulamaz. Korkunç, ürkütücü sesler duyar. Kulaklarına sürekli su sesi gelir. Az sonra bu sesler bir çağlayan sesine dönüşür. Oysa hamam boştur. Su da akmamaktadır.

Sahne-180 **DENİZ** **Dış-Gün**

Karabasan sürmektedir. Ansızın kendini denizin ortasında bulur. Bir motor hızla üzerine doğru yaklaşmaktadır. Meryem kaçmaya çalışır, motor da dümen kırarak yeniden üzerine gelir. Onu öldürmek ister gibidir. Yaklaştıkça, Meryem motordakileri görmeye, seçmeye başlar. Sağa sola doğru çırpınarak kurtulmaya çalışırken, en son motoru kullanan İsmail'i görür. Şaşırır. İsmail, yüzünde kötücül, karanlık bir ifadeyle üzerine üzerine doğru sürmektedir motoru. Bellidir, bu kez kurtuluş yoktur.

Meryem için de, seyirci için de, burada en önemli şey, İsmail'in yüzündeki o hiç tanıdık olmayan kötücül ve karanlık ifadedir. Meryem onunla bir rüyada tanışır.

Sahne-181 **KLEOPATRA HAMAMI** **İç-Gün**

Devam. Motorun çarpmasıyla birlikte Meryem, kendini hamamın ortasında boylu boyunca yatarken bulur. Su sesleri dinmiştir. Ama, bir tek başını hareket ettirebilmekte, paralize olmuş gibi hiçbir yerini kımıldatamamaktadır.

Sahne-182 **PANSİYON ODASI** **İç-Gün**

Bir çığlıkla uyanır. Soluk soluğadır gördüğü karabasandan. Ter içinde kalmıştır. Döner İsmail'e bakar. İsmail yanında mışıl mışıl uyumaktadır. Usulca ona sarılır.

Sahne-183 **PLAJDA KAFE** **Dış-Gün**

Gençler grubu oturmaktadır. Kızlara hava atan delikanlılar. Birbirini kesenler; çalımlı, tafralı kızlar. Ortalıkta aylak aylak gezinenler. Geride bir müzik.

Neslihan, oturmakta olan İsmail'e eğilir:

NESLİHAN— Mayon "Speedo" mu?

İsmail anlamaz gözlerle boş boş bakarken, İsmail'in ardında oturan oğlan atılır, çalımla:

DELİKANLI— Benimki "Speedo".

Sahne-184 **BERBER** **İç-Gün**

Ömer, İsmail'in saç biçimini değiştirtmektedir. Müzik eşliğinde sözsüz sahneler. Ömer, İsmail'in saçının nasıl kesileceğini berbere tarif etmektedir. Berber, başını sallayarak dinler. İsmail, aynadan onlara gülümser.

Sahne-185 **PANSİYON ODASI** **İç-Gün**

İsmail, aynada kendine bakar, Meryem ardından sokulur.

MERYEM— A, saçlarının biçimini değiştirmişsin.
İSMAİL— Ee, bundan sonra artık böyle...
MERYEM— Bana söylemedin de...

İsmail ardına döner.

İSMAİL— Söylemem mi gerekiyordu?

Sahne-186 **SİDE TİYATROSU** **Dış-Gece**

Çok yıldızlı gece karanlığında, Side Tiyatrosu'nun görkemli silueti.

Alıcı, en üst basamaktaki sekiden denizi, denize vuran ay ışığını, sahili tarar. En son kadra Meryem ile İsmail girerler. Meryem ile İsmail basamaklara çaprazlamasına uzanmış, birbirlerinin yüzüne bakmadan konuşmaktadırlar. İkisi de içkilidir. Duygulu, kırılgan bir andır.

MERYEM— Bak İsmail, bilmediğin bir şey var: Ben seni seviyorum.

İSMAİL— Bunu biliyorum.

MERYEM— Hayır, bilmiyorsun. Benim için sevmenin ne demek olduğunu bilmiyorsun, Seni sevmenin ne demek olduğunu da bilmiyorsun. Benim ilk kez birini sevdiğimi de bilmiyorsun. O kadar çok şey bilmiyorsun ki İsmail.

İSMAİL— Sözü nereye getirmek istiyorsun?

MERYEM— Öteki kadınlara benzemeyen biriyim ben. Aramızdaki yaş farkını da unutmuş değilim. Burada gördüğün öbür kadınlar için genç bir delikanlı, yalnızca genç bir delikanlıdır, anlıyor musun? Oysa nasıl söyleyeyim ben senin masumiyetini sevdim. Erkekliğin henüz kirletmediği masumiyetini... Bu, benim ilk ilişkim, anlıyor musun İsmail. İlk ilişkim.

İsmail ses çıkarmaz. Yerinden kalkar.

MERYEM— İnanmıyorsun değil mi? Sen de inanmıyorsun! Benli Meryem olduktan sonra kolay değilmiş inandırmak. Sevdiğini bile inandırmak kolay değilmiş.

İSMAİL— Sana inanıyorum tabii. Sevgi midir, değil midir bilmiyorum ama, benim de yüreğimde bir şeyler var sana karşı. Başımdan böyle şeyler geçmedi ki bileyim. Böyle iyiyiz işte, hepsi bu.

MERYEM— Bak İsmail, bizi ayırmak istiyorlar. Seni elimden almak istiyorlar. Beni üzmek, bana acı çektirmek, gururumla oynamak istiyorlar. Hepsinin, hepsinin kuyruk acısı var bende. Seni kendilerine benzetmek istiyorlar. Benimse sevgimden başka bir şeyim yok artık.

Sessizlik.

İSMAİL— Yarın bir mayo olmak istiyorum.

MERYEM— O kadar mayon var ya...

İSMAİL— Olsun bir tane de "Speedo" almak istiyorum.

Sahne-187 **ROMA HARABELERİ** **Dış-Gün**

Roma harabelerinin önü. Alıcı, harabenin alınlığını, kabartmalarını tarar. Yavaş yavaş aşağıya, öndeki boş arasaya iner. Harabenin önündeki tek incir ağacını ve incir ağacının gölgesinde bekleyen köylüyü çerçeveler.

Uzakta köylünün görüntüsü sürerken, Ömer'in sesi bu görüntü üzerine düşer:

ÖMER— Şu incir ağacını görüyor musun?
İSMAİL— Hı hı...
ÖMER— Altında bekleyen köylüye dikkat ettin mi?
İSMAİL— Ee, ne olmuş?
ÖMER— Ne yapıyor dersin?
İSMAİL— Hiiç, oturmuş gölgeleniyor.
ÖMER— Sen öyle san. Bekliyor, akıllım!
İSMAİL— Ne bekliyor?
ÖMER— Birazdan görürsün.

Alıcı, en geniş açıda, boş meydanı, uzakta bekleyen köylüyü, Ömer ile İsmail'i çerçeveler. Yeniden Ömer ile İsmail'in gözünden incir ağacı ve dibindeki köylü. Kadrın bir yanından bir kadın, bir erkek olmak üzere, hırpani görünüşlü yoksul iki turist girer. Bu görüntü üzerine Ömer'in sesi düşer:

İSMAİL— Ne yapıyorlar?
ÖMER— Alışveriş
İSMAİL— Ne alışverişi?
ÖMER— Basit bir alışveriş işte. Bu adam mutlaka civar köylerdendir. Karpuz bostanı falan vardır. Canı kadın çekmiştir. Denizin kıyısına indiğinde kadının bini bir para. Hem de çıplak çıplak, ama hiçbirine dokunamaz bile. Bu turistlere gelince, zaten parasızdır bunlar. Esrar, eroin almaya paraları bitmiştir. Al gülüm ver gülüm, dünya böyle işte.

Ömer'in sözü bittiğinde, alışverişlerini tamamlanmış üçlü kalkar, yürür, kadrın dışına çıkarlar. Kalabalık, zengin ve rafine görünüşlü az önceki görüntüyle karşıtlık oluşturan kişilerden oluşan başka bir turist topluluğu kendi aralarında konuşarak, şakalaşarak, hayranlık içinde kalıntıların fotoğraflarını çekmeye başlarlar. Alıcı, onlarla birlikte yeniden rölyeflere, kabartmalara yükselir.

Sahne-188 **SİDE TİYATROSU'nun ÖNÜ** **Dış-Gece**

Side Tiyatrosuna giden karanlık yolda ilerleyen Meryem. Üzerinde bir eski çağ giysisi vardır. Ay ışığında ilerler. Giderek tırmanan bir gerilim müziği. Tiyatronun içine bir dehlizden süzülür. Korku içindedir.

Sahne-189 **SİDE TİYATROSU** **İç-Gece**

Tiyatro binasının içinde, mağaralarda ilerlerken yüzüne çarpan iki yarasa ile irkilir. Çığlık atar ama sesi çıkmaz. karanlıkta koşmaya başlar. Bir türlü çıkışı yolunu bulamaz. Yeniden yarasalarla çarpışır. Onlarla boğuşurken ansızın bir kapı açılir ileride. Kapı ışık içindedir. İçeride İsmail durmaktadır. Onun da sırtında bir eski çağ giysisi vardır.

Meryem, İsmail'i görünce sevinir. Oysa kapının önünde büyük bir çukur vardır. Meryem, ona doğru koşarken, kapının önündeki çukura düşer. İsmail gülümser.

Kendini tiyatronun basamaklarında boylu boyunca yatarken bulur.

Sahne-190 **PANSİYON ODASI** **İç-Gece**

Bir çığlıkla uyanır. Yatak boştur. İsmail dönmemiştir. Yatakta doğrulur, bir bardak su içer. Balkona çıkar. Dışarıda süren gecenin sesleri gelmektedir. Yalnızlığı büyür Meryem'in.

Sahne-191 **PLAJ** **Dış-Gün**

Görüntü, İsmail'in, kırmızı "Speedo" mayosu üzerine açılır, genişler. Plaj. Uzaktan gençler grubuna doğru gururla yaklaşan İsmail. Neslihan, İsmail'i görünce başını çevirir. İsmail, ellerini belinin iki yanında birleştirmiş, çalımlı çalımlı yaklaşmayı sürdürür. Yanlarına vardığında, kimse yüz vermez. Grubun içinde Ömer yoktur.

İSMAİL— Merhaba.

Kimseden yanıt almaz. Kimse onunla ilgilenmez. Neslihan kamışını ağzına götürerek kolasını yudumlar. Ötekiler de yüzlerinde çarpık gülümsemeler, küçümseyici bakışlarla süzerler onu.

İSMAİL— Ömer yok mu?

Daha önceden de tanıdığımız delikanlı küstah bir edayla yaklaşır, meydan okuyor gibidir.

DELİKANLI— Yok. Bundan sonra da olmayacak. Kan parası yiyen jigololara aramızda yer yok.

İsmail, bozguna uğramıştır. Şaşkındır. Çocuklaşmıştır. Delikanlı, Neslihan'a yaklaşır.

DELİKANLI— Değil mi Neslihan?

Neslihan hiç ses çıkarmaz. Öbür delikanlı yaklaşır.

İKİNCİ DELİKANLI— Biz çok şükür babamızın parasıyla tatil yapıyoruz.

Neslihan yerinden kalkar, uzaklaşır. İsmail, ters yönde koşarak uzaklaşmaya başlar.

Sahne-192 **SOKAKLAR** **Dış-Gün**

Side sokaklarında koşarak ilerleyen İsmail. Öfke ve utanç içindedir.

Sahne-193 **KIR KAHVESİ** **Dış-Gün**

İsmail, koşa koşa gelir, Sahne-166'dan tanıdığımız kır kahvesine girer. Soluk soluğadır. Kıyıdaki masalardan birine çöker. Kısa bir süre masaya kapanıp ağlamaya başlar. Kahve çok tenhadır. Yaralı yüzlü Hasan da yoktur ortalıklarda. Alıcı, masaya kapanmış ağlayan İsmail'in saçlarına dek sokulmuştur. Az sonra kadın bir yanından bir kadın eli girer. İsmail'in saçlarını okşamaya başlar. Bu görüntü üzerine Tiraje Hanım'ın sesi düşer:

TİRAJE— Bu kadar genç, bu kadar güzel ve bu kadar üzgün olmaya hakkınız var mı?

İsmail'in başını kaldırmasıyla birlikte alıcı geriler. Görüntüye Tiraje Hanım girer. Sesin sahibini görmüş oluruz. İsmail, Tiraje Hanım'a şaşkın, suçlu, yakalanmış gibi bakar; burnunu çeker. Tiraje Hanım, mendiliyle İsmail'in burnunu siler, masaya otururken:

TİRAJE— Niye ağlıyorsun? Nedir derdin bakayım?

İsmail omuz silker, başını yana eğer.

İSMAİL— Yok bir şey...

TİRAJE— Hadi canım, çekinme söyle, biliyorsun derdini söylemeyen... hikâyesi...

Yaralı yüzlü Hasan masaya yaklaşır.

HASAN— Ne içerdiniz?

İsmail ayağa kalkar.

İSMAİL— Kusura bakmayın benim gitmem gerekiyor.

İsmail uzaklaşırken, Tiraje ardından seslenir.

TİRAJE— Adını söylemedin bana!

İsmail ardına döner.

İSMAİL— İsmail.

Tiraje anlamlı anlamlı gülümser.

TİRAJE— Gene görüşeceğiz İsmail.

Bir süredir Tiraje'nin yüzüne dalıp gitmiş olan Hasan, Tiraje'nin kendine dönmesiyle birlikte bakışlarını kaçırır.

Sahne- 194 **AÇIK DENİZDE SANDAL** **Dış-Gece**

Denizin ortasında bir sandal. Meryem ile İsmail sandaldadırlar. Yanlarında bir idare lambası. Denizi, mehtabı seyretmektedirler.

İSMAİL— Meryem, bizim sonumuz ne olacak?

MERYEM— Nasıl sonumuz?

İSMAİL— Yani bu işin sonu...

MERYEM— Bilmiyorum İsmail. Gerçekten bilmiyorum. Seninle olmak yetiyor bana.

İSMAİL— Ama bilmen gerekir. Ben de kendime ona göre bir yol çizeceğim.

Meryem kaçamak bakışlarla...

MERYEM— Nereden çıkarıyorsun şimdi bunları? Bak ne güzel bir gece. Deniz, mehtap...

İsmail, kaygılı bir yüzle Meryem'in sözünü keser.

İSMAİL— Ama bunlar bitecek...

Bu kez kaygılanma sırası Meryem'e gelmiştir.

MERYEM— Ne oluyor sana İsmail? Neler geçiyor aklından?

İSMAİL— Bak şimdi beni seviyorsun. Şimdi işler yolunda. İyi, güzel. Ama yarın benden bıktığında, ayrıldığımızda...

Meryem sözünü keser İsmail'in.

MERYEM— Böyle bir şey olmayacak, hiçbir zaman olmayacak.

İSMAİL— Nasıl olmayacak? Evlenecek miyiz yani?

Meryem bocalar...

MERYEM— Bak sana yalan söylemek istemiyorum. N'olur bana biraz daha zaman tanı. Biraz zamana ihtiyacım var.

İSMAİL— Senin zamanın bol Meryem. Ama benim? Sen olmadan içtiğim çayın parasını bile ödeyemiyorum.

MERYEM— Sus n'olur! Sus, böyle konuşma! Bunları düşünmek istemiyorum. Hiçbir şey düşünmek istemiyorum. Hiçbir şey. Yalnızca yaşamak istiyorum.

İSMAİL— Ben de ben yaşamak istiyorum. yeniden oralara dönmek istemiyorum Meryem. Ben bu hayatı tanımıyordum. Ama şimdi tanıyorum. Yeniden oralara dönüp bulaşık yıkamak ağrıma gider.

MERYEM— İsmail, sen... sen değişiyorsun!

İSMAİL— Değişmemi sen istedin.

MERYEM— Evet, haklısın, ben istedim ama, yanlış giden bir şey var galiba...

Meryem, bir cigara çıkarır. İsmail çakmağına davranır; çakmak tekler, bir türlü yanmaz. Meryem cigarayı denize fırlatır.

Sahne-195 **SOKAK** **Dış-Gün**

Eski bakkal dükkânının bulunduğu sokak. Meryem ile İsmail, tam bakkalın önünden geçerlerken, Meryem, İsmail'e hatırlatır:

MERYEM— Kibrit alacaktın.

Sahne-196 **BAKKAL** **İç-Gün**

İsmail, bakkal dükkânına girer.

Alıcı, dükkânın duvarında tam karşıda duran "Dünya Güzeli Züleyha" levhasına yaklaşır. Sahne-8'de, Istanbul'da bir kıraathanenin duvarında gördüğümüz suretin aynısıdır bu. Yalnız camı çatlamış ve çatlak bütün yüzeye dağılmıştır. Alıcı geriler. Alışverişini tamamlamış İsmail'le yaşlı bakkalı çerçeveler. İsmail dışarı çıkar.

Sahne-197 **SOKAK** **Dış-Gün**

Devam. İsmail, bakkalın önüne çıktığında, Tiraje Hanım ve avenesi karşıdan gelmektedir. Tiraje Hanım ve yanındakiler, Meryem'le İsmail'i görmüşlerdir. Oysa onlar farkında değillerdir. Tiraje, bu fırsatı kaçırmak istemez, Meryem'i görmemiş gibi yaparak, İsmail'e seslenir:

TİRAJE— Merhaba İsmail.

İsmail ile Meryem, aynı anda Tiraje'ye dönerler. İsmail, kendiliğinden bir sesle yanıtlar:

İSMAİL— Merhaba.

Meryem şaşkındır, başını hızla İsmail'e çevirir. Tiraje ikisini de gafil avladığının farkındadır.

TİRAJE— Aa, merhaba Meryem, görmedim seni.

Meryem ikisinin nerede tanıştıklarını çıkarmaya çalışarak, kıskançlık ve öfke nöbetine tutulmuştur. Ama kendini çabuk toplar.

MERYEM— Merhaba, hoş geldiniz

TİRAJE— İki gündür sana bakınıyordum. Göremedim. Nasıl geçiyor tatilin?

MERYEM— Çok iyi.

TİRAJE— Bu saç çok yakışmış sana, gençleşmişsin... Bir akşam birlikte olalım, diyorum.

Sahne-198 **UZAK SAHİL KÖŞESİ** **Dış-Gün**

Uzakta bir yer. Side'nin dışında olduğu belli. Deniz kıyısı. Gökyüzünde kuş sürülerinden aşağıya inen alıcı Meryem ve İsmail'i çerçeveler.

Gökyüzünü ve denizi seyretmekteler. Kesin bir suskunluk içinde ikisi de, içlerine gömülmüşler. Özellikle yalnız olabilecekleri tenha bir yer seçmiş gibidirler.

MERYEM— Dalmış nereye bakıyorsun öyle?

İSMAİL— Kuşlara...

MERYEM— Neden mahzunlaştın peki?

İSMAİL— Kendi kuşlarımı hatırladım.

MERYEM— Kuşların mı vardı senin?

İSMAİL— Vardı ya. Memleketteyken güvercin beslerdim. *(Dalmıştır.)* Çok severdim onları. Bütün gün onlarla eğlenirdim. *(Sessizlik.)* Sonra da pazarda satardım.

MERYEM— Madem çok seviyordun, neden satardın?

İSMAİL— Harçlığımı çıkarırdım. Çok yoksulduk. Ama biliyor musun, sattığım güvercinler kaçar geri gelirlerdi. Sevildiklerini bilirler. Bense ya sahiplerine geri götürür, ya da yeniden satardım. Bir daha kaçar gelirlerdi. Ama üçüncü defadan sonra hiçbir güvercin geri dönmez artık.

MERYEM— Neden peki?

İSMAİL— İstenmediklerini anlarlar.

MERYEM— Peki, gerçekte istemez miydin?

İSMAİL— İstemez olur muyum hiç? Ama satmaya mecburdum. Onlar benim cep harçlığımdı.

İsmail, sırtüstü uzanır.

İSMAİL— Şimdi ne zaman gökyüzüne baksam, onlardan birini göreceğimi sanıyorum. Utanıyorum.

Meryem, uzanır, başını öper İsmail'in, saçlarını okşar, duygulanmıştır. Belki de ilk kez İsmail'in iç dünyasını gördüğü bir andır bu.

MERYEM— İnsanın sevdiği bir şeyden çok küçükken vazgeçmesinin acısını iyi bilirim. Sekiz yaşındaydım babam evden kaçtığında. Çok sonra ölüsünü getirdiler eve. İmam, mezarına can suyu serpiyordu. Babamın da çiçek gibi, ot gibi yerden biteceğini sandım. Her bahar babamı bekledim. Gelmedi.

Sahne 39 **BAR** **İç-Gece**

Hareketli bir bar. Küçük bir sahnede alaturka şarkı söyleyen kadınsı giysiler içinde yarı travesti bir erkek tempo tutarak seyirciyi coşturmaya çalışmaktadır. Çevreden tarama görüntülere geçilir. Meryem ile İsmail'in oturduğu masada durur alıcı. İsmail, kolunu, Meryem'in omuzuna dolamıştır, sarhoştur. Sanki başkalarının gözünde erkekliğini kanıtlamaya çalışmaktadır. Az sonra Meryem'in yanından kalkar, tuvalete doğru giderken, barda oturan Ömer'i görüp, bara yönelir. Barda Ömer, Ergün Bey'le birliktedir. Ergün Bey, fazla şık giyinmiştir, zarif görünüşlü, orta yaşlı bir adamdır.

ÖMER— Oo! Ne haber ya?

İSMAİL— Sen de mi buradaydın? Gönül Hanım yok mu?

ÖMER— Gönül Hanım mı kaldı ya! Bak seni Ergün Bey'le tanıştırayım.

Ergün Bey'le İsmail el sıkışırlar. Ergün Bey, İsmail'i alıcı gözlerle süzer.

ERGÜN— Ne güzel bir yüzünüz var sizin. Film çevirmeyi düşünürseniz beni arayın.

ÖMER— Ergün Bey genç rejisörlerimizden.

İsmail mahcup gülümser. Ergün Bey hâlâ İsmail'in elini tutmaktadır.

İSMAİL— Sahiden ayrıldınız mı Gönül Hanım'dan?

ÖMER— Ee, yaz sezonu transfer ayıdır.

KESME.

İsmail, tuvalete girerken, bara yeni giren Neslihan ve erkek arkadaşlarıyla karşılaşır. Bir an göz göze gelirler. İsmail'in yüzü değişir. Neslihan ise başını çevirir, yürür geçerler.

KESME.

İsmail masasına dönmüştür. Meryem ile İsmail'in masasına şampanya gelir.

KESME.

Şampanyaya şaşkın şaşkın bakan, nereden geldiğini anlamaya çalışan Meryem'le İsmail uzaktan bir başka masanın görüş açısından çerçevelenirler.

KESME.

Garsonun işaret ettiği masada Tiraje ve arkadaşları oturmaktadır. Tiraje başıyla hafifçe selam verir. Meryem, gülümsemeye çalışır.

KESME.

Uzaktan görürüz: Barda Ömer, Ergün, Tiraje sohbeti koyultmuşlardır. Şen kahkahalar atarlar. Az sonra Tiraje başını hafifçe çevirerek Meryemlerin masasına bakar. İsmail ardına döndüğünde göz göze gelirler. Tiraje çağırıcı bakışlarla ona gülümser. Daha sonra eğilir. Ömer'in kulağına eğilerek bir şeyler fısıldar. Bunu yaparken İsmail'e bakmasını sürdürmekte, onun hakkında konuştuğunu belli etmeye çalışmaktadır. Ömer de İsmail'e bakar. Güler. Çiyansı bir gülüştür bu.

Meryem, İsmail'in ardına döndüğünü görmüştür. Gözucuyla onu süzerken kadehine davranır. Alıcı kadehine iyice yaklaşırken.

Sahne-200 **PANSİYON ODASI** **İç-Gece**

Meryem, ayna karşısında makyajını silmektedir. Yüzü krem içindedir. İsmail üstü başıyla uzanmıştır yatağa. Meryem aynada bir yandan da İsmail'e bakmaktadır. İsmail'in dalgınlığından tedirgin olmuştur. Yüzünü silerken birdenbire durur.

MERYEM— İsmail.

İsmail ses vermez.

MERYEM— İsmail, neyin var senin?

İsmail cigarasından derin bir nefes çeker, yavaş yavaş havaya üfürür dumanını, onların halkalanmasını izler.

İSMAİL— Yok bir şeyim.

MERYEM— Yok, bir şey var. Nedir, bilmiyorum. Ama yolunda gitmeyen bir şeyler var.

Meryem ayna karşısından kalkar gelir, yatağa oturur. İsmail'in yüzüne eğilir.

MERYEM— Tanıyamıyorum artık seni. Sen benim sevdiğim, âşık olduğum, melek yüzlü İsmail olmaktan çıkmaya başladın. Bilmem bu değişmenin farkında mısın sen de? Çevremizde birbirine benzeyen, saçlarını hep aynı biçimde kestirip, aynı marka şeyleri giyen, aynı sözcüklerle konuşan ve basket topu gibi

elden ele gezen nice genç delikanlı var. Eğer onlardan hoşlansaydım, içlerinden biriyle birlikte olurdum. Bunun için onları sevmek ya da âşık olmak gerekmezdi. Ben, senin masumiyetine vurgundum, anlıyor musun, onu yitirmenden korkuyorum. Bir başkası oluyorsun sen.

İsmail başını çevirir. Meryem'in yüzüne soran bakışlarla bakar.

İSMAİL— Ne yani? Şimdi vurgun değil misin?

Meryem, İsmail'in yanına uzanır. Bir süre tavana bakar. İsmail sorusuna yanıt alamamıştır. Bunun üzerine dirseğinin üzerinde doğrulup Meryem'in yüzüne eğilir. Göz gözedirler.

İSMAİL— Cevap vermedin bana.
MERYEM— Benim için ne kadar önemlisin, bir bilsen!

Sahne-201 **SOKAK** **Dış-Gün**

Ömer ile İsmail bisikletle gezmektedirler.

ÖMER— Ben senin iyiliğin için söylüyorum. Yosa benim üzerime ne vazife? Ne istersen onu yap! Senin başını döndürmüş o kadın. Olan biteni görmüyorsun. Kafayı çalıştır oğlum. Yaşın gelmiş on sekize, okumamışsın, bir mesleğin, elinde bir sanatın yok. Hayattan ne bekliyorsun? Bu kadın hevesini aldıktan sonra bırakacak seni; yüzüstü kalacaksın.
İSMAİL— Meryem beni seviyor. Meryem beni bırakmaz. Hem ben ona kalleşlik yapamam. O, beni bırakmadan ben onu bırakmam. Bırakamam.
ÖMER— Oğlum boş laflar bunlar, boş...
İSMAİL— Beni seviyor diyorum işte!
ÖMER— Madem seviyor, o zaman açsın kesenin ağzını. Zamanında soymadığı herif kalmamış. Vardır parası. Alsın bir ev üstüne, çeksin bir araba altına. O zaman anlayalım seni sevdiğini. Ucuza gidiyorsun oğlum ucuza.

Yoldan geçen bir genç kızla bakışır İsmail. Kız ardına dönüp bakar. Filiz'dir bu.

Sahne-202 **TİRAJE HANIM'ın YAZLIK EVİ** **İç-Gün**

Teras. Akşamüstü. Müzik. Barda içki içen iki adam. Bir kanepede tiraje ile Ömer konuşmaktalar. Bir masada dört kadın poker oynamakta. Akşamüstünün serin görüntüleri.

Dört kadının poker oynadığı masa filmin başlarında yer alan Sahne-14'teki işadamları kulübündeki düzenlemeyle benzerlik göstermelidir.

BİRİNCİ KADIN— Ortalık iyice kızıştı. Doğrusu eğlenceli bir yaz geçiriyoruz.

İKİNCİ KADIN— Meryem galiba gerçekten âşık.

ÜÇÜNCÜ KADIN— Desene bu sefer hapı yuttu. O çocuğu öyle merak ediyorum ki...

DÖRDÜNCÜ KADIN— O da kimlerle dans ettiğinin farkına varsın şekerim.

BİRİNCİ KADIN— Dün Mükremin Bey pastanede görmüş Bodrum'a geçeceğiz sıkıldım buradan, demiş.

İKİNCİ KADIN— Desene etekleri tutuştu.

ÜÇÜNCÜ KADIN— Bodrum da Fizan değil ya şekerim. Side'den sonra Bodrum gelir. Kadının coğrafyası da zayıf.

DÖRDÜNCÜ KADIN— Oğlan da iyice alık galiba. Hiçbir şeyin farkında değil.

BİRİNCİ KADIN— Durun daha şekerim, hele maymun gözünü bir açsın, ortalığı soyup soğana çevirmezse benneyim. Baksana, herkes ilah muamelesi yapıyor çocuğa.

İKİNCİ KADIN— Gönül şansını iyice yitirdi galiba.

ÜÇÜNCÜ KADIN— Ee, Tiraje'yle yarışmak kolay mı?

Alıcı gerileyerek Tiraje'ye çevrinir. Tiraje, Ömer'le konuşmasını sürdürmektedir. Konuştuklarından yılansı bir zafer gülümseyişi yayılmıştır yüzüne. Kadınların sesi bu görüntü üzerine düşer.

DÖRDÜNCÜ KADIN— Kaleyi içeriden fethediyor gene.

BİRİNCİ KADIN— Bakalım Meryem bu partiye gelecek mi?

İKİNCİ KADIN— Bilmez misin o her partiye çekinmeden gelir.

ÜÇÜNCÜ KADIN— Bu sefer o kadar güçlü değil şeke-

rim. Bence artık o inişe geçti. Artık onun da kaybedeceği bir şey var.

Sahne-203 **AÇIK DENİZ** **Dış-Gün**

Ömer ile İsmail ve birtakım gençler bir motordadırlar. Ömer dümendedir. Sonra İsmail'i dümenin başına geçirir.

ÖMER— Hadi sen kullan motoru.
İSMAİL— Ben kullanmayı bilmem ki!
ÖMER— Bilmeyecek ne var? Direksiyon gibi çevir dur.
İSMAİL— Yok, yok. Bir yere çarparım falan da...
ÖMER— Çarparsan çarp oğlum. Nasıl olsa motor Tiraje Hanım'ın; o da sana bir şey demez...

İsmail, şaşkın, mahcup, başını öne eğer. Ömer yüreklenir, konuşmayı sürdürür.

ÖMER— Anlamıyor musun keriz? Kadın sana yanık. Ne desen yapacak. Etraf erkek kaynıyor. Onunsa senden başkasını gördüğü yok. Aklını kullan!
İSMAİL— Ama o Meryem'in arkadaşı.
ÖMER— *Keserek*— Bırak da o düşünsün! Arkadaşıymış!

KESME.

İsmail, motoru kullanmakta, Ömer onu kollamaktadır.

İsmail çok mutludur. Kendini rüzgâra vermiştir.

KESME.

Motor sahile yaklaşırken, kıyıda Filiz. Göz göze gelirler. Filiz, İsmail'e gülümser. İsmail cesaretlenir, göz kırpar.

Sahne-204 **TİRAJE HANIM'ın YAZLIK EVİ** **İç-Gece**

Terasa taşan kalabalık. Küçük bir parti vermektedir. Kendi o sırada telefonla konuşmaktadır. Tam kapatırken kadra Ergün Bey girer.

ERGÜN— Ne o? Yine mi at yarışları? hem de ta buralardan.
TİRAJE— Ah hiç sorma Ergün. Son üç aydır hangi ata oynasam kazanıyor.

Meryem ile İsmail girerler salona. Herkesin dikkati onlar yönelir. Tiraje hemen ilgilenir onlarla.

TİRAJE— Gelmeyeceksiniz sandım.

MERYEM— Hangi partinize gelmezlik ettim Tiraje Hanım?

Tiraje, İsmail'i elini sıkarken:

TİRAJE— Ne kokuyor bu genç delikanlı bakayım?

Yaklaşır. Boynunu koklar.

Sahne-205 **YAZLIK EVİN TERASI** **Dış-Gece**

Devam. Meryem ile İsmail terastadırlar.

MERYEM— Ömer'le bu kadar samimi olman hoşuma gitmiyor.

İSMAİL— Ya kiminle beraber olayım? Başkalarının gözünde benim Ömer'den ne farkım var?

MERYEM— Sus! Böyle konuşma!

İSMAİL— Hem Tiraje Hanım, Ömer'e motosiklet alıyormuş.

MERYEM— Allah Allah! Ne karşılığı acaba?

Meryem ardına döner. Alıcı, Meryem'in bulunduğu yerden Ergün Bey'i çerçeveler. Bu arada kadra Tiraje Hanım girer. Onlara doğru yaklaşır. Sevimli görünmeye çalışmaktadır. İsmail'e seslenir:

TİRAJE— Hadi bu güzel hanımlara birer içki getir bakalım delikanlı!

İsmail gülerek çıkar. Birlikte denizi seyrederler.

TİRAJE— Ee, anlat bakalım Meryemciğim, neler yapıyorsun? Nasıl geçiyor günlerin?

MERYEM— Ne öğrenmek istiyorsun?

TİRAJE— Aşk olsun! Öğrenmek istediğim öyle çok özel bir şey yok canım. Hani sözgelişi soruyorum.

MERYEM— Sen hiçbir şeyi sözgelişi yapmazsın Tiraje. Seni ötekilerden ayıran şey, zeki ve hesaplı olman.

TİRAJE— Oo! Teşekkür ederim iltifatlarına.

MERYEM— Açık konuş benimle! nedir istediğin? Ömer'i neden taktın İsmail'in peşine?

TİRAJE— Ne o? Yoksa benden korkuyor musun?

MERYEM— Seni için bütün bir hayat Veli Efendi Hipodromu. Kim, kimi geçecek? Hangi at önde gidiyor? Bense bütün yarışlardan çekildim artık.

TİRAJE— Öyleyse hâlâ burada ne işin var? Yani bizlerin arasında... Bu dünyada...

MERYEM— Yeni bir dünya kolay kurulmuyor.

TİRAJE— Sen sahiden âşıksın galiba. Bak bu çok kötü. Ayrıca şunu söyleyeyim sana: Benden korkman için bir neden yok. Sen onu bırakmadan, o seni bırakamazmış.

Meryem sarsılmıştır.

MERYEM— Ne demek oluyor şimdi bu?

TİRAJE— Nasıl mutlu olmak istiyorsan öyle yorumla: İster sevgi de buna, istersen minnet borcu.

Elinde içki kadehleriyle İsmail girer. Konuşma kesilir.

Sahne-206 **TİRAJE HANIM'ın YAZLIK EVİ** **İç-Gün**

Meryem ile İsmail kanepede oturmaktadırlar.

MERYEM— Gene baş ağrım tuttu İsmail. Kalkalım mı?

İSMAİL— Daha erken değil mi? Ne güzel eğleniyorduk!

MERYEM— Sahiden eğleniyor musun bu kalabalıkta?

İSMAİL— Niye eğlenmeyecekmişim?

Meryem, İsmail'in içini okumak ister gibi yüzüne bakarken, Tiraje, elinde küçük bir parfüm kutusuyla yaklaşır.

TİRAJE— Bence İsmail'in kokusunu değiştirmesi gerekiyor. Meryem, izin verirsen, ona şöyle yepyeni bir koku armağan etmek istiyorum.

İsmail'in yüzü ışır.

Sahne-207 **KUMSAL** **Dış-Gün**

İsmail ile Filiz kumsalda yürümektedirler. Bir konuşmanın ortasındadırlar. Filiz, İsmail'e dönerek:

FİLİZ— Benim adım da Filiz. Çok güzel motor kullanıyorsunuz.

İSMAİL— Aslında daha iyi kullanırım da, biraz motor tekliyordu.

FİLİZ— Kokunuzun adı ne?

İSMAİL— Ted Lapidus.

FİLİZ— Ben de pahalı kokuları çok severim.

Sahne-208 **SORGUN YOLU** **Dış-Gün**

Motosiklet üstünde İsmail ile Filiz.

FİLİZ— Motosiklet senin mi?

İSMAİL— *Önce duralar*— Benim sayılır...

Sahne-209 **FİLİZ'in PANSİYON ODASI** **İç-Gün**

İsmail, acemi hareketlerle Filiz'i soymaya çalışmaktadır. Beceriksiz öpücükler kondurur. Heyecanlıdır.

FİLİZ— Ücreti peşin alsam kırılmazsın değil mi?

İSMAİL— Ne ücreti?

FİLİZ— *Gülerek*— Ne ücreti olacak? Ben profesyonelim.

İSMAİL— Ben de sanmıştım ki...

FİLİZ— Yanılmış sayılmazsın. Senden hoşlandım elbet. Ama para almadan girmem yatağa. Üstelik zengin çocuğu buldum diye seni kafeslemeye kalkmadım. Dürüst davrandım.

İSMAİL— Ben mi zengin çocuğuyum?

FİLİZ— Değil misin?

İSMAİL— Yo, öyle zenginim tabii, ama para vermekten hoşlanmam.

Filiz üstünü giyinmeye başlar.

FİLİZ— Nasıl zengin olduğunuz anlaşılıyor. Hep bedavaya getirmeye alışmışsınız.

İSMAİL— Bir şey soracağım sana, yani gücenmezsen diyorum.

FİLİZ— *Sözünü keser*— Anladım: Bu yola nasıl düştün?

İSMAİL— Nasıl anladın ya!

FİLİZ— Anlaşılmayacak bir şey yok. Bütün erkekler bu soruyu sorarlar. Yalnız bir tek farkla: Onlar bu soruyu iş bittikten sonra sorarlar.

İSMAİL— Peki sen ne cevap verirsin?

FİLİZ— Bana bak delikanlı, benim bir yere düştüğüm çıktığım yok. Gezmek, tozmak, eğlenmek, giyinmek, süslenmek, tatil yapmak, kısacası yaşamak istiyorum. Hepsi bu. Anladın mı?

Sahne-210 **KARIŞIK ÇEKİMLER** **Dış-İç/Gün-Gece**

İsmail'in çeşitli görüntüleri üzerine Meryem'in sesi düşer. Birliktelik-lerinde aksayan yanları, İsmail'in giderek yabancılaşmasını, ilişkideki kopuklukları işaret eden sahnelerdir bunlar. İsmail'i izleyen Meryem'in yüzü bu görüntülerin üzerinde dağılacaktır.

MERYEM— (*Ses*)— Sabahat abla, galiba sonuna geliyoruz. Ona iyilik mi, kötülük mü ettiğimi bilmiyorum ama, ben saflığımı kazandım sanırken, farkında olmadan onu kirletmişim. Onu, her şeyden çok sevdiğim şu anda, onu büsbütün yitirmiş olduğumu anlıyorum. Aşk ne kadar imkânsız bir şeymiş Sabahat abla.

Sahne-211 **SİDE TİYATROSU** **Dış-Gece**

Daha önceki rüyanın devamı olduğu izlenimi uyandıran ilk giriş sahnelerinden sonra, Meryem tiyatronun içine girer. Tiyatro ışıl ışıl aydınlatılmıştır. Daha önceden plajda, yolda, sokakta, çarşıda, kumsalda gördüğümüz tatile gelen bütün kalabalık tiyatronun basamaklarına doluşmuş sahnede oynanan oyuna bakmaktadır. Meryem, ansızın kendini sahnede bulur. Antik giysisi içindedir. Kurban motifi işleyen fantastik bir rüya içinde sırayla kendini ve İsmail'i sunakta kurban olarak görür. Çığlık çığlığa uyanır.

Sahne-212 **PANSİYON ODASI** **İç-Gece**

Alıcı, Meryem'in yüzünden gerilerken, görüntü açılır, genişler. Meryem uyanmıştır. Yanına dönüp bakar. İsmail yoktur. Şaşkınlıkla yatağa bakar bir süre. Ürperir, üşür, kollarını sıvazlar. Az sonra giyinip öfkeyle çıkar. İsmail'i arayacaktır.

Sahne-213 **ÖNCE SOKAKLAR SONRA DENİZ KIYISI** **Dış-Gece**

Meryem'in İsmail'i bulabileceği yerleri arama sahneleri birbirini izler. En son deniz kıyısına iner. Yüksek sesli kahkahaların ve şarkıların geldiği sesi izleyerek dalgakıran benzeri bir yükseltiye doğru ilerler. Kızlı, erkekli bir grup genç, ellerinde şarap ve bira şişeleriyle şarkılar söylemekte, kendi aralarında eğlenmektedirler. Meryem onlara doğru yaklaşır. İsmail'i görür. İsmail de onu görünce ayağa kalkar. Şarkılar ve kahkahalar kesilir. Herkes havadaki gerilimi anlamıştır. Şimdi bir tek dalgaların sesi duyulmaktadır. Meryem bir şey söylemeden ardına döner ve yürür. İsmail de onu izler. Ergün Bey'le birlikte kuytu bir köşeye sinmiş olan Ömer ışığa çıkar ve seslenir:

ÖMER— Hey İsmail, nereye ya?

Sahne-214 **PANSİYON ODASI** **İç-Gece**

Alıcı, bel çekimde ardına öfkeyle dönen Meryem'i çerçeveler.

MERYEM— Nasıl yaparsın bunu bana? Kendimi aşağılanmış hissediyorum.

İSMAİL— Kızacak ne var bu kadar? Uykum kaçmıştı, sahile indim, onlara rastladım.

MERYEM— Geceleri ben uyurken koynumdan bir hırsız gibi kaçıyorsun.

İSMAİL— Beni bir kadınla yakalamışsın gibi konuşma! Devamlı başın ağrıyor, erken yatıyorsun. Beni de uyku tutmuyor. Dışarıda sabaha kadar hayat var.

MERYEM— Sen benim âşık olduğum İsmail değilsin artık. Başka birisin sen. Başka biri...

İSMAİL— O zaman sen de kendine yeni bir İsmail bul

Meryem, kendini tutamaz İsmail'e bir tokat atar.

İsmail şaşırıp kalır. Meryem bir tane daha indirecekken, ne yaptığının farkına varmıştır; panikler, yatağa çöker. KARARIR.

Sahne-215 **PANSİYON'da BALKON** **Dış-Sabah**

Balkonda kahvaltı etmektedirler. Puslu bir sabahtır.

Gergin bir sessizlik vardır havada. Birbirlerinden gözlerini kaçırırlar. İsmail birkaç kez bir şey söyleyecekmiş gibi olur, sonra vazgeçer.

İSMAİL— Meryem, beni hâlâ seviyor musun?

MERYEM— Nereden çıktı şimdi bu?

İSMAİL— Sen sorduğun zaman ben nereden çıktı demiyorum ama...

MERYEM— Seni hâlâ sevdiğimi biliyorsun.

İSMAİL— Ne kadar seviyorsun beni.

MERYEM— Senin için ne ifade eder bilmiyorum ama seni her şeyden çok seviyorum.

İSMAİL— *Sevimli olmaya çalışarak*— Madem çok seviyorsun beni, bir araba alsana bana.

Meryem kalakalır. Son derece şaşkındır, ilkin sinirli bir biçimde gülümsemeye çalışır, sonra acılaşır, yerinden kalkmaya davranırken:

MERYEM— Her şeyi ne kadar çabuk öğrenmişsin.

Üşümüş gibi kollarını oğuşturur, balkonun kenarına gelir, sokağa bakar. İsmail arkasına geçmiştir.

İSMAİL— Cevap vermedin bana.

MERYEM— Ne söylememi istiyorsun? Benim döndüğüm yola sen daha yeni çıkıyorsun. Bunca yılda öğrendiklerimi bir çırpıda nasıl anlatabilirim sana? Seni çok seviyorum. Seni hayatta hiç kimseni sevemeyeceği kadar seviyorum. Ama görüyorum ki, sevgi hiçbir şeye yetmiyor. Sevgi hiçbir şeyi değiştirmiyor. Artık hiçbir şeyi satmadan ve satın almadan yaşamak istiyorum. Biliyorum, belki hiçbir şey anlatmıyor sana sözlerim. Belki de ben anlatamıyorum. Belki de böyle şeyler zaten anlatılamaz. Ama gene de seninle konuşmak istiyorum. Konuşmayı denemek istiyorum. Bir yararı olur mu İsmail? Bilmiyorum. Sen de bilmiyorsun belki. Ama altına bir araba alsam, ya da bir dükkân açsam sana, üstüne bir ev yapsam... Yani ilişkimiz bir şirkete benzeyince, hiç bırakmayacaksın beni. Ya da daha fazla veren çıka-

na kadar yanımda kalacaksın. Ya da daha açıklısı, seni sevdiğime o zaman inanacaksın. Yo, yoo bunu istemiyorum İsmail. Hiç istemiyorum.

İSMAİL— Ne istiyorsun peki?

MERYEM— Çok basit: Sevmek ve sevilmek.

İSMAİL— Ben çıkıyorum.

MERYEM— Bugün Manavgat'a gitmeyecek miydik?

İSMAİL— Arkadaşlara söz verdim. Ayıp olur.

MERYEM— Anlaşıldı. Yalnız lütfen akşam erken gel. Yemeği Tiraje Hanım'la birlikte yiyeceğiz. Bir sürprizim var sana.

İsmail çıkar. Meryem bir süre yerinde kalakalır. Uzun bir zamandır bu. Sonra başını kaldırıp gökyüzüne bakar. Gökyüzünde bir güvercin uçar. Alıcı, bir süre güvercini izler.

Sahne- 216 **TİRAJE HANIM'ın YAZLIK EVİ** **İç-Gün**

Tiraje Hanım'ın yazlık evinin salonu. Tiraje, kanepeye yayılmış oturmakta, gazete, dergi karıştırmaktadır. Salona giren Meryem'i görünce ayağa kalkar. Sahte bir sevgi gösterisiyle karşılar Meryem'i. Meryem'inse bitkin bir görünüşü vardır.

MERYEM— Seninle konuşmak istiyorum. Çok önemli.

Sahne- 217 **SAHİLDE GAZİNO** **Dış-Gece**

Işıl ışıl bir sahil gazinosu.

Alıcı, uzun bir kaydırmayla bütün masaları yavaş yavaş tarayarak, en dipteki masaya doğru ilerler. Taradığı masalarda zaman zaman durur. Dipteki masaya vardığında Tiraje'yi tek başına oturmuş beklerken görürüz. Tiraje'nin en güzel olduğu sahnedir bu. Az sonra Meryem ile İsmail belirir, Tiraje'ye doğru yaklaşırlar. Karşılıklı "İyi akşamlar," dilenip el sıkışırlar. Meryem, İsmail'i, Tiraje'nin karşısına oturtup, kendi yanına oturur. Garson yaklaşır. Garsonu gören Tiraje, konuklarına dönerek:

TİRAJE— Ne içiyoruz?

MERYEM— Kırmızı şarap.

KESME.

Garson tadına bakması için İsmail'in bardağına biraz şarap koyar. İsmail şarabın tadına bakar, başıyla onaylar. Şarap servisi yapılır. Kadehler tokuşur. Tiraje ile İsmail şaraplarını yudumlarlarken, Meryem kadehini olduğu gibi masaya bırakır. Alıcı, yakın çekimde Tiraje'nin kadehini çerçeveler. Garson gelir soğuk meze servisi yapar. Bu arada Tiraje, İsmail'i süzmektedir. Meryem'e karşı da saygılı bir çekingenlik takınmıştır.

GARSON— Sıcak olarak ne alırdınız?

Tiraje, Meryem'in yüzüne bakar.

MERYEM— Ben bir şey yemeyeceğim. Çok oturmayacağım zaten.

İsmail hafifçe dönüp Meryem'e bakar, anlamamıştır.

TİRAJE— Biz birer karışık ızgara yiyelim, değil mi İsmail? Burada en iyi şey odur.

İsmail başıyla onaylar. Garson uzaklaşır.

Tiraje sudan şeylerden konuşmaya başlar. Müzik başlar, sesi bastırır. Meryem önüne bakmakta, şarap kadehinin çevresinde parmağıyla halkalar çizmektedir. Konuşulanları dinlememektedir bile. Az sonra başını kaldırıp Tiraje'ye bakar.

TİRAJE— Evdeki bütün eşyaları değiştirdim. Bu kış bir de yeni at almak istiyorum. Istanbul'a dönünce yapacak yığınla iş bekliyor beni. Ha, sahi sen ne zaman dönüyordun?

MERYEM— Bu gece.

İsmail şaşkın, Meryem'e döner, soran bir yüzle bakar. Olan biteni anlamaya çalışmaktadır. Tiraje ise İsmail'in tepkisini incelemektedir.

MERYEM— Neyse ben çok kalmayayım burada. Daha gidip valiz hazırlayacağım.

Meryem ayaklanır, Tiraje'yle el sıkışır, İsmail de kalkar.

MERYEM— Sana gelince İsmail, bundan böyle gökyüzüne hiç çekinmeden bakabilirsin. Orada hiç güvercin görmeyeceksin artık.

Yanağından, kendine "Benli Meryem" adını veren "takma ben"ini çı-

karıp, İsmail'in yüzüne yapıştırır. İsmail'i, Tiraje'ye, "takma ben"ini de İsmail'e devretmiştir. Sonra yürür gider. İsmail olanları tam olarak anlamamış, şaşkındır. Meryem bir an duralayıp omuzunun üzerinden arkasına baktığında Meryem'in ardından gidecekmiş gibi olur. Tiraje, hemen davranıp cigara paketinden bir cigara alır. Cigarayı dudaklarının arasına yerleştirip bekler. İsmail bakar. Alıcı, sırayla Meryem'in hiç dokunmadan bıraktığı şarap kadehini, gitmekte olan Meryem'i ve en son masada duran altın çakmağı gösterir. Meryem ilerlerken, İsmail geçirdiği bir tereddüt anından sonra çakmağa uzanır, yakmaya çalışır, çakmak tekler, birkaç kez dener. Sonunda Tiraje'nin cigarasını yakar, yerine oturur. Meryem gitmiştir. Yol boştur. Tiraje cigarasından derin bir nefes aldıktan sonra, İsmail'e arzulu gözlere bakarak, fısıldar:

TİRAJE— Teşekkür ederim.

Sahne-218 **PANSİYON ODASI** **İç-Gece**

Meryem valiz hazırlamaktadır. Yalnızca kendi eşyalarını yerleştirmektedir valize. Birden Osmanbey'deki butikten çaldığı elbiseyi de yerleştirirken, fark eder, yeniden çıkarıp usulca kenara koyar. Duvara iğnelenmiş resimleri toplar. Komodinin üzerinde duran ve ilk günün anısını taşıyan İsmail'in kendine getirmiş olduğu o bir demet kırçiçeğini alır eline. Odadan çıkarken son birkez dönüp odaya bakar. Işığı söndürür, koridordan süzülen ışıkta bir siluet olarak kalır.

Sahne-219 **SİDE GECESİNDE SOKAKLAR** **Dış-Gece**

Olağanüstü güzellikte yaşanan bir yaz gecesinden değişik, ışıklı, aydınlık görüntüler: El ele dolaşan mutlu âşıklar, babasının omuzunda gezen küçük bir kız çocuğu, genç evliler, dondurma yiyenler, şakalaşanlar, alışveriş yapanlar, yerli ve yabancı turistler... Meryem, bu canlı kalabalığın arasından bir hayalet gibi süzülerek geçer. Sokaklara taşan hayatı, müzik seslerini, fenerleri, gece ışıklarını ardında bırakarak arabasına doğru ilerler.

Bazı çay bahçelerinin ve dükkânların açık televizyonlarında yeni yayına giren Meryem'in çarşaf reklamları yayınlanmaktadır.

Sahne-220 **NİZAMİYE KAPISI** **Dış-Gece**

Yavaş yavaş yukarı kalkan engel parmaklığı. Side girişindeki nizami-

ye kapısı. Meryem'in arabası parmaklığın altından süzelerek geçer, tiyatro binasının önünden kıvrılıp uzaklaşırken incecik bir yağmur başlar.

Sahne-221 **KARAYOLU** **Dış-Gece**

Karayolunda ilerlemektedir. Yakın çekimde yüzünü görürüz. Az sonra kendini tutamayarak ağlamaya başlar. Direksiyonun başında, bir ağlamadan çok bir feryada, hayvansı bir çığlığa benzeyen bir biçimde sarsıla sarsıla ağlamaktadır.

Yağmur hızlanırken filmin şarkısı başlar:

DAĞINIK YATAK

Kim geri verebilir bana
Harcadığım gençliğimi
Dağınık yatağım, mutsuz yatağım
Onardın mı yüreğimi?

Gün gelir hesap sorar
Yaşanmamış duygular
Yüzünüze örtülür böyle
Geç kaldığınız kapılar

Sevginin gücünü görmeyen gözler
Gecikmiş yaşlarını döker
Öyle bir an gelir ki
Sevişmek ölmeye benzer
Dağınık yatağım, mutsuz yatağım
Seni artık yalnızlık bekler

Araba karanlık bir yolda ilerlerken gittikçe zayıflayarak yok olan bir ışığa, karanlıkta bir noktaya dönüşürken yazılar geçer, şarkı biter.

Murathan Mungan

•

Şiir Kitapları

Osmanlıya dair Hikâyat, 1981
Kum Saati, 1984
Sahtiyan, 1985
Yaz Sinemaları, 1989
Eski 45'likler, 1989
Mırıldandıklarım, 1990
Yaz Geçer, 1992
Oda, Poster ve Şeylerin Kederi, 1993
Omayra, 1993
Metal, 1994

•

Hikâye Kitapları

Son Istanbul, 1985
Cenk Hikâyeleri, 1986
Kırk Oda, 1987
Lal Masallar, 1989
Kaf Dağının Önü, 1994

•

Oyun Kitapları

Mezopotamya Üçlemesi
Mahmud ile Yezida, 1980
Taziye, 1982
Geyikler Lanetler, 1992
Bir Garip Orhan Veli, 1993

•

Senaryo Kitapları

Dört Kişilik Bahçe, 1997
Dağınık Yatak, 1997
Başkasının Hayatı, 1997

•

Diğer Kitapları

Murathan 95, 1996
Ressamın Sözleşmesi, Seçki, 1996
Paranın Cinleri, 1997

Murathan Mungan

Dağınık Yatak

Yazarın özgün senaryosu.
Ve tamamlanmamış bir roman başlangıcı...
Yıllar sonra...

ISBN 975-342-138-9

9 789753 421386

Metis Yayınları
İpek Sokak No. 9, 80060, Beyoğlu